

Ustanovitelji: občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič. — Izdaja časopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj. Za redakcijo odgovoren Albin Učakar.

GLAS

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

KRANJ, sobota, 21. 10. 1967

Cena 40 par ali 40 starih dinarjev

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik. Od 1. januarja 1958 kot poltednik. Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko. Od 1. januarja 1964 kot poltednik, in sicer ob sredah in sobotah

V škofjeloški občini imajo

190 manj zaposlenih kot lani

Letošnjega avgusta je imela škofjeloška občina 7315 zaposlenih, to je 190 manj kot v istem lanskem mesecu. Število zaposlenih se je zmanjšalo v vseh gospodarskih

Pomoč za Vietnam

V kranjski občini je dvajset krajevnih organizacij zvezne borcev prispevalo za pomoč vietnamskemu ljudstvu milijon 394 tisoč starih dinarjev. Največ je prispevala krajevna organizacija ZB v Stražišču 301.900 starih dinarjev. Sledijo pa Vodovodni stolp 295.480, Zlato polje 113.330, Šenčur 102.208 starih dinarjev itd. A. Z.

skih in negospodarskih dejavnostih, razen v prometu, gozdarstvu, trgovini in gospodarstvu. Podatek nam torej pove, da v bližnji prihodnosti verjetno v industriji število zaposlenih ne bo rastlo in da bo zaposlitve najlaže najti v terciarnih dejavnostih.

Osebni dohodki v avgustu so bili v vseh dejavnostih višji kot v avgustu lanskega leta, in sicer v poprečju za 9,2%. Največji skok so zabeležili v gozdarstvu, saj so se osebni dohodki povečali za 37% v primerjavi z lanskim avgustom. S. Z.

Višji osebni dohodki v avgustu kakor tudi v preteklih mesecih pa niso v skladu s

Protestno zborovanje na Jesenicah

Ob mednarodnem dnevu solidarnosti z bojem vietnamskega ljudstva bo danes (sobota) ob poldvanajstih pred jeseniško gimnazijo protestno zborovanje mladih. Zborovanje bo pripravil klub OZN na osnovni šoli Tone Čufar, udeležili pa se ga bodo mladinci in drugi občani ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij v občini. Najprej bo šel sprevod do železniške postaje, potem pa se bo začelo zborovanje. Če bo vreme slabo bo zborovanje v gledališču Tone Čufar. A. Z.

Pomoč žrtvam agresije

Po podatkih kranjskega koordinacijskega odbora za pomoč žrtvam imperialistične agresije se je v to akcijo do 31. avgusta vključilo 62 delovnih organizacij iz kranjske občine. Te organizacije so prispevale 16 milijonov 686.317 starih dinarjev. Po približni oceni so v blagu največ prispevali IBI (za okrog 6 milijonov starih dinarjev), Iskra 5 milijonov, Standard in Planika pa milijon in pol starih dinarjev. V denarju pa so največ prispevali: občinska skupščina iz proračuna in Elektro po milijon starih dinarjev, časopisno podjetje Gorenjski šeststo tisoč, Cestno podjetje 550 tisoč starih dinarjev itd. A. Z.

mešanica kav EKSTRA

ŠPECERIJA BLED

KVALITETA

Delavska univerza v Kranju je v začetku tega tedna pripravila v delavskem domu v Kranju seminar o obveščanju, ki so se ga udeležili predstavniki delovnih organizacij iz vse Slovenije. Seminar je trajal od ponedeljka do četrtega — Foto Franc Perdan

Veletrgovsko podjetje Kokra Kranj

Največja izbira pohištva in stanovanjske opreme

Specializirana trgovina DEKOR, Kranj, Koroška 35 vam nudi najkvalitetnejšo stanovanjsko opremo priznanih tovarn pohištva, zaves, oblog za tla in poseljnine

- potrošniška posojila
- brezplačna montaža in dostava do 30 km

Za obisk se priporoča

KOKRA KRAJN

Pri davkih ni reda

Na povabilo odbora za družbeni plan, finance in proračun skupščine SRS so se v sredo zbrali v Kranju predsedniki in vodilni delavci finančnih služb občin Kamnik, Domžale, Škofja Loka, Kranj, Radovljica in Jesenice. Posvetovanje je zajelo številna vprašanja s področja proračunske potrošnje in davčne politike, ki terjajo bistvene spremembe in dopolnitve. Posebno obširne obravnave je bila deležna problematika zasebnih dejavnosti.

Zbrani so navajali vrsto pomanjkljivosti, zaradi katerih je družba oškodovana za visoka srdestva, ostaja pa tudi brez moči za izvajanje sprejetih zasnove gospodarskega razvoja.

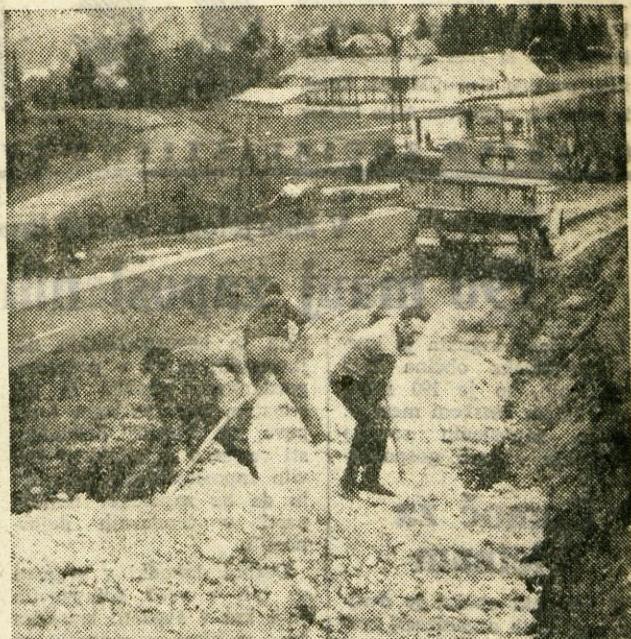
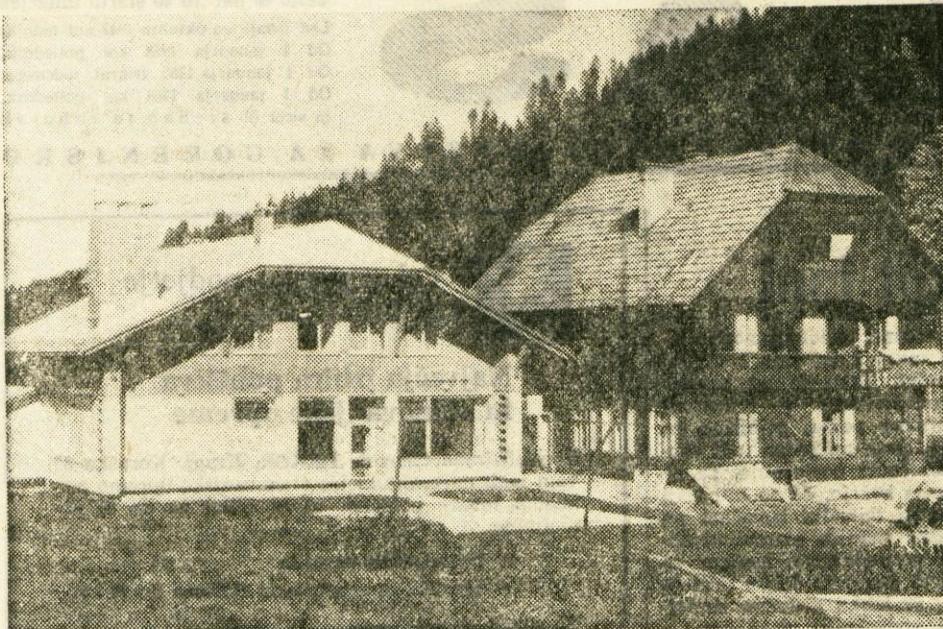
Nepravilnosti se začenjajo že pri tem, da ni urejeno, da bi dohodek od zasebnih dejavnosti lahko v celoti kdo nadzoroval. Davčne prijave so zato zgolj odraz take ali drugačne zavesti posameznikov, ki jih sestavljajo. Če uprava za dohodek prijavam ne verjam, mora višji dohodek dokazati, kar pa je praktično nemogoče. Podjetja družbenega sektorja pa, nasprotno, zelo podrobno nadzira Služba družbenega knjigovodstva. In posledice: družbena obrt ponekod plačuje tudi do trikrat večje družbene dajatve kot enaki zasebni obrati in zaradi tega v zadnjem času tudi močno odmira. Na posvetu so poudarili, da za prilaščanje neupravičenega dohodka ni mogoče obtoževati vsega zasebnega obrtništva, vendar je že nekaj primerov hitrega bogatenja dovolj, da je trenutno v spošnem na precej slabem glasu.

Zelo se je izmnilčil tudi predpis, da občine lahko same predpišejo osnovo in stopnjo obdavčitve. Prišlo je do številnih odjav zasebnih dejavnosti v občinah z višjimi dajatvami in prijav v občinah z nižjimi. Najbolj množičen je ta pojavi pri avtovozvnikih, pri čemer prihaja do prav nevzdržnega polažaja, saj sedaj plačujejo davek v eni občini, v drugi pa izkorisčajo ceste, šolo in ostale objekte družbenega standarda.

Nelogično je nadalje že dokaj razširjeno stališče, da je potrebno zasebno obrt za določen čas oprostiti nekaterih družbenih dajatev, če vlaga v izboljšanje delovnih pogojev in razširitev. Praktično to pomeni, da družba sama financira to obrt, medtem ko družbeno vedno le kreditira.

Tako za družbene kot za zasebne obrtne delavnice pa so vedno večji problem delavci, ki obrt opravljajo kot dopolnilno delo in so obdavčeni le z majhnim pavšalom. Predvideno je bilo, da bodo krili le potrebe občanov po drobnih obrtnih storitvah, resnici pa se dogaja, da tako prijavljeni in zelo malo obdavčeni občani razvijajo prav take dejavnosti kot redni obrtniki in v njih zaposlujejo še druge delavce, prevzemajo pa tudi velika naročila v družbenem sektorju.

Udeleženci posvetovanja so se strinjali, da je zasebne dejavnosti potrebitno zadržati in podpirati, saj lahko prispevajo k hitrejšemu napredku pa tudi k odpiranju novih delovnih mest. Vendar pa je hkrati potrebno poskrbeti za take službe, ki bodo sposobne nadzirati izvajanje zakonov, preprečevati zlorabe in vzdrževati potrebitno finančno disciplino. Razen tega je po njihovem mnenju nujno, da republiški organi poenotijo osnove za obdavčitev za vse občine, saj to ne bi prav nič zmanjševalo njihove samostojnosti, bistveno pa bi prispevalo k ureditvi teh vprašanj. Gorenjske občine so že doslej sprejele o tem več enotnih dogovorov, vendar pa so jim ostale težave zaradi drugačne politike v drugih občinah, na katere mejijo. M. S.

Seja občinskega komiteja ZK Kranj

Ocena konferenc v občini

Sprejet sklep o prvem zasedanju občinske konference

V četrtek je bila v Kranju seja občinskega komiteja zveze komunistov, na kateri so člani najprej kratko ocenili konference organizacij ZK v občini.

Ugotovili so, da je na vseh konferencah bil sprejet načrt reorganizacije zveze komunistov v občini. Prav tako se je na konferencah pokazalo, da komunisti v novi obliki organizacije vidijo boljše in elastičnejše možnosti za reševanje idejnih in političnih vprašanj v občini. Vendar pa je med njimi bilo tudi nekaj takšnih, ki še niso prav razumeli bistva in pomena reorganizacije. Menili so tudi, da so priprave na reorganizacijo precej zavrele delo komunistov na idejnopolitičnem področju, zato bo v prihodnjem treba posvetiti pozornost reševanju ekonomskega in političnega razvoja; predvsem pri izvajajuju gospodarske in družbene reforme.

Razen tega pa bosta občinska konferenca in občinski komite v prihodnjem morala pomagati organizacijam, da bodo vodstva v organizacijah seznanjena z raznimi problemi in hkrati pripravljena na nekatere težave. Zato so se na četrtkovih seji med drugim dogovorili, da bodo v prihodnjem pripravili razne seminare, na katerih se bodo s sekretarji in nekaterimi vodstvi pogovorili o takšnih vprašanjih.

Ena izmed pomembnih načinov organizacij v prihodnjem pa bo tudi spremenjanje strukture organizacije. Predvsem bo treba pri tem razmišljati in si prizadevati, da se bodo organizacije pomladile s sprejemom mladih

v članstvo ZK. Razen tega pa bo treba posvečati vsaj nekaj časa še tudi pozornost kadrovski politiki. Na konferenci se je namreč pokazalo, da so nekateri člani trenutno preobremenjeni z raznimi odgovornimi nalogami.

Nazadnje pa so ugotovili, da bo v prihodnjem treba najti stik predvsem s tistimi člani ZK, ki so bili do sedaj včlanjeni v tistih organizacijah, ki jih v prihodnjem ne bo več. Prav med temi je bilo tudi največ takšnih, ki se niso udeležili sedanjih konferenc. Razen tega bo v prihodnjem treba rešiti še nekatera nerešena vprašanja v posameznih organizacijah. Dogovorili so se tudi, da bo obširnejša ocena o konferencah podana na prvem zasedanju občinske konference.

Na seji so razpravljali potem še o poslovniku dela občinske konference in občinskega komiteja, o osnutku programa dela občinske organizacije zveze komunistov, o predlogu za organo občinske konference in prvega zasedanja in sprejeli sklep, da bo prvo zasedanje občinske konference v soboto, 28. oktobra zjutraj.

A. Zalar

Klub OZN na kranjski gimnaziji

Mladinski aktiv ZMS na kranjski gimnaziji je v sredo (18. oktobra) ustanovil klub OZN. Ustanovnega sestanka se je udeležilo 15 dijakov. Ustanovitve kluba pa se je udeležil tudi ravnatelj gimnazije prof. Stojan Trošt, ki je dijakom obljubil vso pomagati pri delu kluba.

Le še nekaj dni nas loči, ko bo tržiča mladina pregledala letošnje delo. 27. oktobra, se bodo namreč zbrali na občinski konferenci in sprejeli program dela za obdobje 1967/68.

Program dela za prihodnje leto vsebuje štiri točke, v katerih so obdelani problemi reorganizacije ZMS v občini, vključevanje mladine v družbenoekonomsko izobraževanje, v specializirane mladinske organizacije ter delo z mladino na osemletkah.

Razen dveh mlađinskih aktivov na terenu jih je v tržički občini še deset v gospodarskih organizacijah. Predsedstvo predlaga, da bi ustanovili še šest aktivov v okviru krajevnih skupnosti Leše, Lom, Križe, Kovor, Bistrica in Tržič - mesto. Mladina pa se ne bi smela vključevati v javno življenje le prek aktivov. Specializirane mladinske organizacije, društva na terenu in klub, ki bo v Tržiču kmalu ustanovljen, so možnosti v katerih tržička mladina lahko sodeluje. V tržički občini je še veliko mladine, ki ni vključena v nobeno specializirano mladinsko organizacijo in je nujno potrebno, da jih vključijo v različne oblike družbenega življenja, saj bi mladini tako na koristen način izkoristili svoj prosti čas. Do

V programu dela so predavanja o organizaciji in strukturi OZN, politični problemi bližnjega vzhoda, Vietnam in Kitajske. Domeni so se tudi, da se bodo sestajali vsak drugi četrtek v mesecu.

Pred občinsko konferenco ZMS Tržič

Program vsebuje štiri točke

teh zaključkov je predsedstvo prišlo na podlagi naraščajočega kriminala, ki je pred kratkim razburil duhove v Tržiču. Število članov v organizacijah, ki skrbi za vzgojo in izobraževanje pada. Vzrok za to je pomanjkanje strokovnega kadra.

Organizacija ZMS v občini bo v prihodnji sezoni organizirala več seminarjev za vodstva ZMS v občini, šolo za življenje, različna posvetovanja in tribune o jugoslovenskem gospodarstvu in reformiranih pogojih, jugoslovenski notranji politiki in zunanjepolitičnih dogodkih. Zato

Zato v poročilu predlagajo, da bi vodstva krajevnih organizacij morala temeljite spremljati razpravo o delu in nalogah krajevnih organizacij SZDL. Na sejo so povabili razen članov konference tudi predsednike in tajnike krajevnih organizacij in člane republike konferenčne SZDL.

Predsedstvo občinske konference je za sejo pripravilo poročilo o delu krajevnih odborov, ki so ga izdelali na podlagi obiskov krajevnih odborov SZDL v občini. Na teh obiskih so člani odborov odgovarjali na posamezna vprašanja. Tako so v poročilu prikazane nekatere pomembnosti pri dosedanjem delu. Ugotavljajo, da odbori nimajo izdelanih programov dela ali pa so ti občasni, sodelovanje z ostalimi krajevnimi organizacijami pa je slab; ponekod pa tega sodelovanja sploh ni. Prav tako ponekod odbori nimajo povezave s člani, velikokrat pa se razprav krajevnih odborov SZDL in drugih organizacij ne udeležujejo niti člani zveze komunistov.

Na koncu v poročilu ugotavljajo, da so vsi, predvsem komunalni problemi, na terenu in v občini rešljivi. Treba jih je le analizirati, določiti vrstni red reševanja in jih posredovati občinski skupščini.

A. Zalar

Delo turističnega društva Kranj Zelo uspela turistična sezona

Pri pregledu opravljenega dela v zadnjih štirih mesecih so na minulem sestanku upravnega odbora turistični delavci ugotovili, da je letošnja največja akcija TD izdaja barvnega prospektu mesta Kranja. Prospekt v nakladi 50.000 izvodov je društvo že v celoti plačalo, čeprav vsi naročniki oglasov še niso poravnali svojih obveznosti. To propagandno gradivo so poslali na 67 različnih krajev, delijo pa ga tudi v pisarni turističnega društva, in to največ tujim gostom. Za uspel prospekt je društvo prejelo več če-

Nagrade za novatorje

V jeseniški železarni se veliko plavžarjev, martinjarjev, jeklarjev, valjavcev in drugih ukvarja s tehničnimi izboljšavami. Tudi vzdrževalci in energetiki so med najbolj prizadevnimi. Po vojni so jeseniški železarji predlagali nad 1800 novotarij in izboljšav.

Na zadnji seji komisije DS Železarne so člani obravnavali devet tehničnih izboljšav, ki so bile predložene komisiji v zadnjem času. Avtorje tehničnih izboljšav so nagrađili s skupno 420.000 \$ dinarjev. Najvišjo nagrado sta prejela vzdrževalca Karel Korbar in Božo Ažman za uspešno popravilo visokotlačne litostrojske črpalk.

Po 60.000 \$ din so prejeli Franc Cerkovnik, Jernej Intihar in Tone Kunčič. Nagrjeni so bili tudi: Jože Zupan in Ivan Bucek iz strojnih delavnic, Alojz Šusteršič, vzdrževalca Jože Kastelic in Valentín Repinc, strugar Vladimir Likovič, obratni elektrikar Zdravko Noč ter pleskar Alojz Krivec in Jože Markelj.

D. Stačko

stitk tako turističnih uradov kot posameznikov, 12. oktobra pa je na zboru turističnih in gostinskih delavcev Slovenije v Rogaški Slatini prejelo posebno priznanje.

Druga najuspelejša akcija v tem času je bila razstava fotografij v črno-beli tehniki pod naslovom Kamni spotike. V knjigo predlogov je bilo vpisanih mnogo koristnih predlogov in napotkov. Predvsem pa je razveseljivo, da je že mnogo fotografiranih »kamnov spotike« odpravljenih, nekaj problemov pa bo na žalost še ostalo, npr. naselje barak na Planini. Na seji so sklenili, da je treba takšno akcijo pripraviti tudi naslednje leto. Domneni so se, da bo društvo kakšna dva meseca pred razstavo naslovilo na Kranjčane poziv Kaj vam v Kranju ne ugaja? Tako bi razstava še bolje uspela, ker bodo na ta način dali pobudo prebivalci Kranja sami.

Nadalje so obravnavali prireditev, ki jih je TD organiziralo v pretekli sezoni. Sem sodijo promenadni koncerti kranjske godbe na pihala, zabavna prireditev Poletna noč pred restavracijo Park, pikniki v Nemiljah za tujce turiste, katere je društvo izvedlo skupno s potovalno agencijo Yugotours, ekskurzija več ko sto pionirjev, članov pionirskega oddela TD, v Rogaško Slatino in Štatenberg in tradicionalna tekma debeli : suhi.

Razen tega je društvo opravljalo redno društveno delo. Tu gre poleg informacijske službe in plaketiranja predvsem za prodajo turističnih spominkov, katerih so v prvih devetih mesecih prodali za 10 milijonov starih dinarjev. Društvo je sodelovalo tudi na letosnjem gorenjskem sejmu s prodajo turističnih spominkov.

D. Stačko

Prihodnje leto bankovci za 100 N din

Zvedeli smo, da tehnični proces že sprejetega osnutka za novi bankovec za 100 N din poteka po načrtu. Novi bankovec bodo dali v promet za novo leto.

Podjetje Kompas bo v teh dneh na prelazu Podkoren odprlo novo restavracijo. V novi stavbi bo menjalnica, trgovina s spominki in restavracija. Staro leseno zgradbo pa bodo še letos podrli. Novo stavbo je zgradilo Splošno gradbeno podjetje Sava z Jesenic.

Žičnica v Kranjski gori se že pripravlja na bližajočo se zimsko turistično sezono. Med drugim bodo uredili tudi cesto do žičnice. Zaenkrat bodo trase utrdili z gramozom, spomladi pa bodo z deli nadaljevali. Pravijo tudi, da bodo v kratkem dobili nov stroj za teptanje snega, ki ga bodo kupili skupaj s turističnim društvom.

V Kranjski gori v teh dneh med Razorjem in trgovskim središčem urejajo cesto, javno razsvetljavo, kanalizacijo, parkirne prostore itd. Razen tega bodo uredili tudi okolico hotela Prisank. Dela bodo končali še letos, za ureditev pa bodo porabili 31 milijonov starih dinarjev — Foto Franc Perdan

Dobro gospodarjenje

v podjetju Tehnica v Železnikih

Tehnica v Železnikih je majhno podjetje, saj ima zaposlenih le 85 ljudi, kljub temu pa si je našlo svoj življenjski prostor. Opriljelo se je izdelave laboratorijske opreme, predvsem preciznih laboratorijskih tehnic. Teh izdelkov ne izdeluje nobeno drugo podjetje v Jugoslaviji, ker je obseg posla sorazmerno majhen in primeren za manjše podjetje. Razen tega pa je to maloserijska proizvodnja, ki zahteva zelo veliko individualnega dela. Prav to je verjetno razlog, da podjetje danes v Jugoslaviji nima konkurenco in ker izdeluje kvalitetne tehnice, kupci ne uvažajo, saj so z domačo kvaliteto zadovoljni.

Dokaz, da Tehnica v Železnikih izdeluje solidne artikle je tudi to, da izvoz iz leta v leto raste. Tako so lani izvozili za 15.000 dolarjev, letos pa predvidevajo izvoz v višini 20.000 dolarjev, kar je za tako podjetje lep uspeh. Doslej so pretežno izvajali v države Srednjega vzhoda, Venezuela, Pakistan ter na Češko in v Nemško demokratično republiko.

Podjetje pa po svojih možnostih stalno skrbí tudi za razvoj novih artiklov. Tako so pred kratkim začeli izdelovati 10-kilogramske precizne tehnice za laboratorije, prihodnje leto pa nameravajo uvesti proizvodnjo avto-

matske analitske 100-gramske tehnice za industrijske laboratorije. Računajo, da se bo ta tehnica po kvaliteti približala podobnim izdelkom evropsko znanih firm Mettler in Kiesler. Stala bo okoli 700 do 800 tisoč starih dinarjev, medtem ko uvožena Mettlerjeva tovrstna tehnica velja 1.500.000.

V Tehnici doslej nimajo težav s prodajo svojih izdelkov, imajo pa precej visoke terjatve do kupcev. Kljub temu upajo, da bodo poslovno leto uspešno zaključili. Ker pa bodo letos odplačali tudi zadnje anuitete, bodo prihodnje leto še laže gospodarili. S. Zupan

Škofjeloška podjetja v septembru

Proizvodnja in izvoz večja kot lani

Obseg industrijske proizvodnje v septembru je v škofjeloški občini za sedanje razmere v gospodarstvu zadovoljiv, saj je za 7,9 % večji kot v istem lanskem mesecu. Ceprav ugodno po-preče, pa skriva tudi nekaj slabih rezultatov. Tako je na primer Iskra Železniki dosegla le 66 % lanske proizvodnje v septembru.

Sem dosegla podjetje Marmor, zelo dobro, pa sta se izkazali tudi podjetji LIP Češnjica in Jelovica. Povečanemu obsegu proizvodnje pa ni sledila plačana realizacija. Zato so se zaloge v industriji tudi ta mesec povečale, s tem pa seveda tudi težave pri likvidnosti.

Razveseljivi pa so rezultati v izvozu, saj je industrija izvozila za 266.851 dolarjev, medtem ko je lanskega septembra izvoz dosegel le 228.866 dolarjev. Kljub že znamen težavam je Iskra Železniki še vedno najmočnejši izvoznik v občini in je samo v septembru izvoz te tovarne dosegel eno tretjino skupnega izvoza. Sicer pa je v primerjavi z lanskim septembrom najbolj povečalo izvoz podjetje Šešir. Kljub

temu pa je letosni izvoz tega podjetja do vstetege 30. septembra manjši od vrednosti izvoza v enakem lanskem razdobju.

Zanimivi so tudi podatki, koliko dolarjev so dosegla posamezna podjetja na enega zaposlenega v septembru. Tudi tu je prva Iskra Železniki s 1077 dolarji, sledijo ji Šešir s 598 dolarji, LIP Češnjica 583, medtem ko je LTH dosegel le 275 in Elra 203 dolarje na zaposlenega. Tako visoka vrednost izvoza na zaposlenega v tovarni Iskra Železniki pa svedka vpliva negativno na rentabilnost proizvodnje v tem podjetju, ker so dosežene cene v izvozu precej nižje kot na domačem tržišču, pa tudi stroški transporta in embalaže so večji.

S. Zupan

Iščemo raznašalki za terena Kranj center in Primskovo. Zaslužek dober. Ponudbe sprejema ČP Delo, podružnica, Kranj

Samopostrežna trgovina na Koroški Beli

Trgovsko podjetje Zarja z Jesenic bo v ponedeljek odprlo na Koroški Beli novo samopostrežno trgovino z bifejem. To bo druga takšna trgovina tega podjetja in hkrati najbolj sodobna v novem naselju na Koroški Beli. V njej bodo prodajali živila, sveže meso, gospodinjske potrebštine, kratko tekstilno blago itd. Razen tega pa so nad trgovino tudi štiri stanovanja. Tako je podjetje rešilo tudi stanovanjski problem za nekatere svoje delavce. Samo za trgovski oziroma poslovni del je podjetje porabilo okrog 45 milijonov starih dinarjev. Stavbo pa je zgradilo Splošno gradbeno podjetje Nova gorica. A. Z.

Težave s prodajo

Tovarna Iskra v Železnikih mora dobiti vsaj tri večje kupce

Pred dnevi smo obiskali podjetje Iskra v Železnikih, ki je lani, kot je že znano, zaradi pomanjkanja naročil prišlo v težave. Zanimalo nas je, kakšno je trenutno stanje v podjetju in kakšna so upanja. V pogovoru s prisilnim upraviteljem ing. Žumerom smo izvedeli, da so težave nastopile predvsem zaradi preslabne obdelave tržišča, saj je podjetje v glavnem delalo po naročilu enega večjega inozemskega kupca in pri tem zanemarilo domače tržišče. No in ko ameriški kupec ni več poslal naročil v takem obsegu, se je podjetje naenkrat znašlo v težavah. Zato ing. Žumer meni, da je ena osnovnih nalog v bodoče boljša obdelava domačega in inozemskega tržišča.

Specializirana tovarna elektromotorjev Iskra v Železnikih si mora namreč pridobiti nekaj velikih kupcev, če si želi zagotoviti vsako leto dovolj velik obseg proizvodnje. Ker domače tržišče zaenkrat še nima velikih potreb po malih elektromotorjih, je tovarna prisiljena večino svoje proizvodnje izvažati, pri tem pa seveda naleti na sorazmerno nizke cene in višoke zaščitne carine. Vse to pa negativno vpliva na rentabilnost poslovanja. Pri izvozu so običajno vpletene še posredniki — izvozniki, ki morajo dobiti določeno provizijo in tako še zmanjšujejo dohodek tovarne.

V podjetju se zavedajo, da v sedanjem položaju verjetno ne bodo mogli dosegči višjih cen in da bodo, kolikor bodo hoteli izboljšati svoj položaj, morali povečati produktivnost in zmanjšati izmet ter stroške poslovanja. Podjetje ima glede tega dve možnosti: da poveča obseg poslovanja od sedanjih 2,2 milijardi starih dinarjev na 3 do 3,5 milijardi in da pri tem plasira najmanj 40 % proizvodnje na domačem tržišču, ali pa da zmanjša število zaposlenih in posluje v dosedanjem obsegu. Le na ta način bi se proizvodni stroški toliko znižali, da bi tovarna tudi pri tako velikem deležu izvoza v celotni proizvodnji poslovala rentabilno.

Seveda pa imajo v podjetju tudi kopico drugih, sicer manj važnih problemov. Tako imajo težave pri nabavi repremateriala, ki ga morajo precej kupiti v inozemstvu. Čeprav inozemski kupci ponujajo kredite za nabavo tega materiala, jih podjetje ne more izkoristiti, ker tega naši bančni predpisi ne dovoljujejo. Tudi struktura zaposlenih ne ustreza povsem, ker se v preteklosti temu vprašanju ni posvečalo dovolj pozornosti. Izostanki z dela so pretevilni, saj so samo v avgustu izgubili 512 delovnih dni zaradi bolezni. Potrebna bi bila tudi izboljšava tehnologije dela, tako da bi se proizvodnja laže prilagodila tržnim potrebam.

Čeprav trenutno stanje v podjetju ni rožnato, se vendarle že kažejo znaki izboljšanja. Lani, predvsem pa letos, je podjetje navezalo stike z italijanskim podjetjem Girmi, znanim proizvajalcem gospodinjskih aparatov in zanje izvozilo do slej 80.000 motorčkov za kavine mlinčke. Obseg poslovanja s tem podjetjem pa bi radi še povečali, zato sedaj razvijajo motorčke za mikser in fen. Za starega kupca iz ZDA bodo letos dobavili 500 do 600 tisoč raznih elektromotorjev. Pred dnevi pa je podjetje obiskalo tudi predsednik švedske firme Sundstrand, za katerega naj bi Iskra Železniki dobavljala elektromotorje za črpalki. Ker so Iskrini elektromotorji zdržali najstrožjo preizkušnjo v švedski tovarni, kjer so ugotovili, da povsem ustrezojo njihovim normam, je že dal prvo naročilo za dobavo 30.000 malih motorjev. Ker je švedska tovarna Sundstrand eden izmed najmočnejših proizvajalcev črpalk v Evropi, v Iskri upajo na nova naročila.

V težavah, v kakršnih je zdaj tovarna Iskra v Železnikih, se bo verjetno v prihodnje znašlo še več podjetij, ki bodo primorana izvažati večji del svoje proizvodnje. Prav zato kolektivu, ki bo moral med prvimi premagati to pot, lahko začelimo kar največ uspehov.

S. Zupan

Splošno gradbeno podjetje Sava na Jesenicah Drugo največje podjetje v občini

Njihov letošnji program znaša 2,2 milijardi S din — Podjetje bo zgradilo na Jesenicah okrog 200 stanovanj — Trenutno gradijo enega izmed največjih objektov

V jeseniški občini je danes drugo največje podjetje (tačko za Železarno) Splošno gradbeno podjetja Sava. Pri tem podjetju je danes zapošlenih okrog šeststo delavcev, njihov letošnji finančni načrt pa znaša skoraj dve milijardi dvesto milijonov starih dinarjev. Zadnji podatki kažejo, da bodo ta program tudi dosegli, saj so do konca septembra presegli program za devet mesecev za približno sedem odstotkov. Podjetje danes gradi razne objekte na Gorenjskem in tudi v Ljubljani. Zanimiva pa je morda tudi izjava direktorja podjetja, da ob sedanjih perečih problemih v zaposlovanju na Gorenjskem, v bližnji mrtvi (gradbeni) sezoni v podjetju ne bodo odpustili nobenega delavca.

Danes podjetje gradi v središču mesta enega izmed največjih objektov — 13 nadstropno trgovsko-stanovanjsko stolpnično, v kateri bodo že prihodnje leto imeli svoje prostore Murka Lesce, Železnina Radovljica, Špencija Bled in Kmetijska zadruga Škofja Loka. Leta 1969 pa bodo zgradili še 50 stanovanj. Podjetje pa je začelo letos graditi med Jesenicami in Javornikom — nad progo Jesenice-Ljubljana — tudi stanovanjsko naselje. Tu bodo v prihodnje zgradili 128 stanovanj za trg in trgovski lokal. Trenutno gradijo dva 24-stanovanjska bloka, prihodnje leto pa bodo začeli graditi trgovski lokal. Tako bo postopoma tudi ta vzhodni del Jesenic s starovansko sosesko dobil zaključeno celoto. Razen tega pa bo podjetje gradilo na Zgornjem plavžu tudi nekaj stanovanj za svoje delavce. V prihodnjih nekaj letih bodo torej zgradili na Jesenicah okrog 200 stanovanj; in sicer, pravijo, dobro tretjino vseh že prihodnje leto.

Podjetje pa opravlja razna gradbena dela tudi drugod. Tako so na prelazu Podkoren minuli teden zgradili novo Kompassovo restavracijo, v Kranjski gori pa pravkar zaključujejo stanovanjski blok in pripravljajo gradnjo 14 stanovanj. V Zgornji savski dolini pa delajo tudi vodovod, ki bo speljan od Peričnika do Jesenice. Trenutno zaključujejo prvi del vodovoda. Predvidevajo, da bodo vodovod že letos potegnili na Mlake, od tod pa bo voda prek sedanjega vodovodnega omrežja napajala tudi Jesenice. V Zgornjesavski dolini pa se podjetje pri-

pravlja tudi na gradnjo menjalnice in restavracije v Ratečah, vendar zaenkrat še ni odobrene lokacije.

Na Bledu podjetje Sava gradi garni hotel, opravlja investicijska in vzdrževalna dela za Verigo in zaključuje trgovski lokal za Modna oblačila in trgovski lokal za Špencijo Bled v Bohinju. Razen tega pa za podjetje Litostroj gradijo v Ljubljani 50 stanovanj. To pa so le večja dela, ki jih trenutno izvršujejo ali pa jih še bodo. V aprilu in maju (v rekordnem času) so v Bohinju zgradili restavracijo Stane Zagari.

Ko smo se pred kratkim pogovarjali z direktorjem podjetja nam je povedal, da si povsod in vedno prizadevajo, da so kot ponudniki in izvajalci del konkurenčni. Menil pa je tudi, da je trenutno začeta stanovanjska gradnja na Jesenicah preobširna. Treba bi bilo namreč izdelati program gradenja, ki bi moral biti usklajan s potrebami, lokacijskimi programi in denarnimi zmogljivostmi v občini. Tako bi lahko tudi načrtno končali začete gradnje in rešili trenutno neurejenost na tem področju. Tega pa zaenkrat ni.

Največ težav je trenutno zaradi neurejenega financiranja oziroma kreditiranja stanovanjske gradnje za trg. Razen tega pa tudi delovne organizacije ne rešujejo načrtne stanovanjskih problemov, kar so delno krivi tudi precej nesprejemljivi bančni pogoji za kreditiranje. Zato delovne organizacije velikokrat še tisti denar, ki ga je nadavno že tako malo, delijo na najrazličnejše načine (posojila za individualno gradnjo itd.), namesto da bi ga vlagale v banko.

Kaže pa, da bo vsa stvar kmalu bolje urejena. Občinska skupščina namreč že pravila poseben program o potrebah in gradnji stanovanj v prihodnje. Ta program pa bo hkrati usklajan tudi z denarnimi zmogljivostmi v občini.

Nazadnje pa nam je direktor še povedal, da se na Go-

renjskem že kažejo znaki, da v prihodnje ne bo več večjih gradenj; razen stanovanjskih seveda, ko bo bolje urejeno financiranje tovrstne gradnje. Zato v Splošnem gradbenem podjetju Sava na Jesenicah že iščejo možnosti za razne gradnje tudi drugod. A. Žalar

Praznovanje Oktobra v kranjski občini

Minuli torek se je v Kranju ustal občinski odbor za proslavo 50-letnice oktobrske revolucije v kranjski občini. Na seji so se člani odbora dogovorili kakšen naj bi bil okvirni program praznovanja v občini. Sklenili so, da bodo v večjih centrih na terenu proslave ali druge prireditve, o katerih se bodo še dogovorili s predstavniki krajevnih organizacij socialistične zveze in drugimi na terenu. V delovnih organizacijah pa so predvidene slavnostne seje delavskih svetov. Proslave oziroma praznovanja bodo na terenu do 14. novembra, v delovnih organizacijah pa od 6. do 8. novembra. Osrednja prireditev v Kranju pa bo 4. novembra, za katero pa program še ni dokončno izdelan. Razen tega je predvideno, da bo v Kranju tudi predavanje za širši občinski aktiv na temo 50. obletnice. Prav tako pa bodo vsa trgovska podjetja v mestu okrasila lokale, mesto pa bo takrat okrašeno z zastavami.

Posebne programe praznovanja pa so pripravile tudi nekatere druge organizacije in društva. Tako bo Gorenjski muzej priredil dve razstavi. Prva od 31. oktobra do 13. novembra bo imela naslov Umetnost med NOB, druga, ki bo od 31. oktobra do 20. novembra pa oktobrska socialistična revolucija. Ob otvoritvi te razstave bo tudi sprejem za vse še žive udeležence oktobrske revolucije na Gorenjskem. Posebne programe pa pripravljajo tudi Prešernovo gledališče, Zavod za prosvetno-pedagoško službo, Občinski svet zvezne kulturno-prosvetnih organizacij, Garnizija JLA, Osrednja knjižnica, Občinska zveza za telesno kulturo, Zveza prijateljev mladine, Kinematografsko podjetje in drugi.

Na seji so člani odbora tudi poudarili, da bodo nekod praznovanja trajala še ves november in še dlje, ker so oktobrski dogodki pred 50 leti povezani tudi z zgodovino in razvojem jugoslovenskih narodov.

A. Ž.

Oglas
v Glasu -
zanesljiv
uspeh

Tri Leninova srečanja

(Nadaljevanje)

Zgodovina se včasih nena-vadno pošali: priznanega pisatelja je poslala v Rusijo, kjer je srečal Lenina in poslušal o elektrifikaciji in komunistični obnovi države, ki je v ruševinah; potem mu je dala v roke pero, da je pisatelj »znanstvene fantastike« imenoval superfantastično nekaj, kar je postalo stvarnost že v nekaj kratkih desetletjih.

POZDRAV TOVARIŠA WELLSA

Zvečer še istega dne, ko je videl Lenina, je odšel H. D. Wells v Petrograd. Preden je zapustil državo, je bil še na seji mestnega sveta v palači Tavriški. Dvorana je bila prepolna, kakšnih tri tisoč ljudi je napolnilo ves prostor, tudi prehode. Predsednik je odstopil mesto za govornim odrom »slavnemu angleškemu pisatelju — tovarišu Wellsu«, Da, TOVARIŠU Wellsu.

Ohranjen je tekst njegovega ganljivega govora, ki je izšel drugi dan v petrograjskih časopisih. Na nekem mestu je dejal: »Pred vami je ustvarjalna naloga brez primere v namenu in junaštvu — naloga, ki nima primere v zgodovini človeštva. Ogromne so možnosti Rusije, ki so že dolgo vidne v ruski literaturi — mislim na junaštvo misli in brezmejno moč.«

Tako je govoril IH. D. Wells en dan po srečanju z Leninom.

VZTRAJNA KIPARKA

Cas je, da predstavimo tudi tretjega tujca, ki nas spominja na Lenina.

V ruski izdaji H. D. Wellsove knjige Rusija v senci bremo, da je v času svojega bivanja v Moskvi »živel v isti hiši kot angleški kipar, ki se je vrnil v prestolnico in da je po srečanju z Leninom kobil z gospodom Wonderlipom in mladim kiparjem iz Londona. Ta kipar je bila Clear Sharidan.

Ni bila le lepa, marveč tudi hrabra. Kdor je prišel konec 1920. leta v Sovjetsko Rusijo — državo iz katere so se nekateri Angleži vrnili s pripovedovanjem, da so videli v javnih menzah (s svojimi očmi) juho, v kateri so plavali odsekani človeški prsti — je moral biti hraber. Zakaj je prišla v Rusijo? Sedaj, ko je minilo skoraj pol stoletja in prebiram dnevnik, ki ga je pisala Clear Sharidan, ko je potovala po Rusiji, najdem odgovor na to vprašanje — ne v njenem pojashnilu — že v skulpturi, ki jo je tedaj naredila in imenovala Zmaga 1918.

Bila je težka in vroča zmagata. Goli ženski kip z napol zaprtimi očmi in obrazom, ki izraža tragično bolečino. Meč ji ohlapno visi v brezvijenjski desni roki. S povešenimi

rameni in s sklonjeno glavo je vsaka linija tega mračnega telesa izražala končno točko človeškega trpljenja in potrpljenja.

SHARIDAN: »MALO VEM O KOMUNIZMU«

»O komunizmu in tem, kar je oživelio to idejo, vem zelo malo, a še manj razumem,« je napisala Clear. Zakaj naj bi ta angleška aristokratinja in bližnja sorodnica Winstona Churchilla vedela kar koli o komunizmu? Vendar — njen mož Wilfread je padel v vojni in imela je sina Dicka ter je s strahom razmišljala o njegovih usodi. Sovjetska Rusija ji je nudila odgovor na vprašanje, ki ji je pretresalo misli: kako doseči mir in narediti konec vojn?

»Bila sem prepričana,« je pisala Clear, »kot sem tudi danes, da se nova Rusija ne bo spuščala v nikakršno pogodbo. Rdeča armada obstaja samo za obrambo. Novi Rusiji je znano iz izkušenj, da je armada nujna zaradi obrambe in slherni vojak Rdeče armade ve, da ga ne bodo nikoli postali v kakšno pogodbo.«

»Odkar se je rodil Dick, je moje sreči polno strahu in groze pred vojno. Kaj, če nekoga dne vzamejo mojega sina in iz njega naredi topovsko hrano ali strahopetneža? Kaj, če ga doleti kaj hujšega od smrti — slepotu, zastrupljenje z vojnim plini, kaj če postane invalid?... Kadar koli slišim korakanje vojakov, mislim na Dieka in na Wilfreeda, ki je tako žalostno končal in je dal življenje v prepričanju, da je to zadnja vojna, vojna, ki pomeni konec vseh vojn.«

Po prihodu v Moskvo je bil glavni Clearin cilj, da naredi Leninov portret.

NIHČE NIMA TAKSNEGA POGLEDA

Nekaj dni po prihodu jo je obvestil poveljnik Kremlja, da lahko začne drugi dan delati v Leninovem kabinetu.

Ko je vstopila v sobo, je sedel Lenin za mizo, prekrjiti s knjigami in papirjem. Pogledal je Clear, se nasmehnil, vstal in ji šel naproti. Opravičila se je, ker ga vznemirja. Zasmehjal se je in ji rekel, da lahko dela v njegovem kabinetu kolikor časa hoče, vendar pod enim pogojem: da tudi on lahko nadaljuje delo za svojo mizo.

Clear je preživila dva dneva v Leninovem kabinetu. Njeno delo je zahtevalo velik napor. »Nikoli nisem videla toliko izrazov na nekem obrazu,« je napisala kasneje. »Lenin se je smejal, mršil, bil zamišljen in žalosten, pol žalosti in razposajenosti — vse drugo za drugim. Opazovala sem izraze, ki so se menjavali, a potem sem se v trenutku odločila, Da, mo-

ram ga prikazati kot človeka, ki je tako skrbno zazrt, kot da prodira v osebo, s katero se pogovarja... To bo veličastno. Nihče drug nima takšnega pogleda. To in le to je njegov pogled.«

V kabinetu je bilo tiho. Lenin se je popolnoma posvetil svojemu delu. Če je vstopila tajnica s pismom, je Lenin podpisal, ne da bi jo pogledal.

LENIN JE POSEBLJENJE MISLECA

Od časa do časa je zazvonil telefon. Ko je govoril po telefonu, se mu je obraz razveselil. Po končanem pogovoru, se je spet lotil dela. Clear in Lenin sta le redko spregovorila.

Kip je bil narejen toliko kot je bilo to mogoče v teh razmerah. Lenin je prisreno stisnil Clear roko in je dejal, da je dobro opravila delo.

Ko se je vrnila v Anglijo, je naredila Clear izreden Leninov kip. Ko opazujem fotografije kipa, čutim, da je Clear portretirala Lenina tedaj, ko je bil sam. Vidi se, kot da je neznatno dvigal glavo, oči ima malo priprte, kot da je to prav v trenutku pri katerem dviga pero, da bo napisal kako misel.

Njegov »Obraz je izražal več miselnosti kot moč,« je napisala Clear pozneje. »Zame je Lenin posebljenje misteca.«

To so vtisi, ki jih je naredil Lenin na tri tuge popotnike v zgodnjji jeseni 1920. leta, je zaključila svoje spomine Jelizaveta Drabkina.

Priredil P. Colnar

Hranilnica in posojilnica

Eisenkapel Zelezna kapla —

Menjalnica. Govorimo slovensko.

ZAVAROVALNICA KRANJ bo v sredo, 25. oktobra 1967 ob 14. uri v pisarni št. 5, pričlje — Kidričeva 40 — na

JAVNI LICITACIJI prodala najboljšima ponudnikoma 2 nekarambolirana mopa Tomos kolibri, oba v voznem stanju. **Začetna cena znaša** pri enem mopedu 1000 N din, pri drugem pa 750 N din. Poprejšen ogled bo možen v sredo na dan prodaje od 6.30 do 14. ure pri Zavarovalnici Kranj.

Ob 50-letnici oktobrske revolucije Spomenik - preprost kot resnica

Nemški vojak Albert Neimgen je pisal svojim vojakom s fronte pred Moskvo: »Videl sem polk naših grenadirjev, ki bodo šli prvi čez Rdeči trg, mimo groba njihovega Lenina ... To je konec. Veš, da jaz nisem mladenič in nedvednež, ki se pretirano navdušuje. To je konec, Moskva je naša ...«

Mudi se mi. Zgodaj zjutraj bom pisal iz Moskve in opisal ti bom, kako izgleda ta čudovita azijska prestolnica ...«

Albert Neimgen in mnogi njegovi tovariši so res šli čez Rdeči trg in po mnogih moskovskih ulicah, vendar z rokami nad glavo. Tako se je zgodilo, da je bil Neimgen le veliki zanesenjak, zakaj do Leninovega sarkofaga ni prisla nemška noga.

Nepretirana reka ljudi, ki je bila prekinjena v letih vojne, je spet začela teči mimo Vladimirja Iljiča Lenina. Naj je dež ali sneg, naj je temperatura nizko pod ničlo, vrsta se nikoli ne pretira. Ljudje ure in ure čakajo v vrsti, ki se vije čez prostrani Rdeči trg, z otroki v naročju, s kovčki v rokah, s palicami v rokah ...

V teh dneh, pred proslavo oktobrske revolucije, vrsti ni videti konca. Vije se čez ves Rdeči trg in se izgubi nekje daleč v ulicah. Mnogi verjetno sploh ne bodo uspeli videti obraz velikega voditelja, ker te dni vse poti vodijo v Moskvo, iz nje pa v Mavzolej.

DVA MILIJONA IN POL OBISKOVALCEV LETNO

Leninov mavzolej obišeče prek dva milijona in pol obiskovalcev letno. Ta številka bi bila gotovo še precej večja, če bi bil mavzolej odprt ves dan.

Kolone ljudi, ki gredo skozi Leninov mavzolej, so prav zaprav nadaljevanje tistega nepretiranega spredava, ki je dneve in dneve šel mimo Leninovega odra pozimi leta 1924.

Ponoči 24. januarja leta 1924, tri dni po Leninovi smrti, je zabil arhitekt A. V. Ščusev nujno nalož, da do trenutka Leninovega pogreba projektira in zgradi na Rdečem trgu, pod zidovi Kremuja, začasni mavzolej z grobnico za telo Vladimirja Iljiča. Mavzolej je bilo treba postaviti tako, da gre skozenj lahko množica ljudi, tisti, ki niso uspeli priti na pogreb, želeli pa so se posloviti od Lenina.

Te noči je Ščusev dolgo tekal po Rdečem trgu ... Zgodaj zjutraj je bila idejna skica mavzoleja narejena. Ker je bil mavzolej narejen le začasno, so ga naredili iz lesa, iz materiala, katerega je najlažje obdelovati. 27. januarja ob 16. uri je bila grobnica gotova in sprejela je sarkofag z Leninovim

truplom. Skozi steklene odprtine na kovinskim pokrovom se je do pasu videlo telo Vladimira Iljiča Lenina.

Vrsti in vrste ljudi so se stekale na Rdeči trg in v mavzolej. Spomladji istega leta so začasni mavzolej zamjenili z novim, prav tako lesenim.

Leta 1929 so sklenili, da leseni mavzolej nadomestijo s kamnitim. Istočasno so rekonstruirali tudi ves Rdeči trg. Na obeh straneh mavzoleja so zgradili tribune za 10.000 ljudi, uredili so grobove herojev revolucije, popolnoma restavrirali kremeljski zid od Spaske do Arsenalske kule, odstranili so Iverska vrata, spomenik Miniju in Požarskemu pa so prenesli s središča trga k cerkvi Vasilija Blaženega. Trg so tlakovali z granitnimi kockami. Tako je Rdeči trg z Leninovim mavzolejem na najvišji točki dobil svečan značaj.

»PREPROST KOT RESNICA«

Sam mavzolej je zelo preprost.

Nekateri so mislili, da je spomin velikega voditelja treba ovekovečiti z veličastnejšim in razkošnejšim objektom. Toda ta je le bližnji značaj Lenina. Za Lenina je nekoč neki delavec rekel, da je »preprost kot resnica«. Prav tak je tudi njegov mavzolej: najbolj preprosto, obenem pa tudi eno izmed najlepših del svetovnega gradbeništva.

Poleti leta 1941, ko so se nad Moskvo začele razlegati sirene zračnih alarmov, so Lenino telo za nedoločen čas prenesli na Ural. To je bilo težko delo, pa se je vendarle srečno končalo. Aprila leta 1945 so telo Vladimirja Iljiča vrnili v Moskvo, v njegov mavzolej, in od 16. septembra tega leta je bil mavzolej ponovno odprt.

Že 43 let hodijo ljudje mimo sarkofaga Vladimirja Iljiča Lenina in Moskve si ni mogoče zamisliti brez mavzoleja.

Na Rdečem trgu sta dve znameniti svetnišči: isto z Leninovim truplom in prelepa cerkev Vasilija Blaženega. Ta drugi je samo zgodovinski spomenik, pred mavzolejem pa so vedno vrste brez konca ... Po Tanjugu: A. T.

Elektrodelavnice

Ing. Dullnig

Celovec — Klagenfurt,
Pischeldorfstrasse 4
8 Maistrasse 33

Elektični stroji, orodja,
naprave, surovine, žice,
kabli.

Dobava — popravljalnica
poceni in hitro

Iz dela Zavoda za spomeniško varstvo Kranj Freske v Bodečah in v Brodu v Bohinju

Za kranjski Zavod za spomeniško varstvo lahko zapišemo, da je zelo delaven pri reševanju, ohranjanju in zaščiti naših kulturnozgodovinskih spomenikov. O njegovi dejavnosti smo letos že precej pisali, npr. o restavriranju fresk na Pavšlarjevi hiši v Kranju, o nadaljevanju restavracije ruševin gradu Kamna v dolini Drage pri Begunjah, o freski sv. Krištofa v Radovljici, o odkrivanju fresk v Mošnjah itd. Med deli, ki so jih končali letošnje poletje, pa moramo omeniti še Bodeče pri Bledu v Brod v Bohinju, kjer so imeli sodelavci Zavoda že več let precej opraviti s kvalitetnimi freskami.

Podružnična cerkev v Bodečah pri Bledu sodi med najpomembnejše spomenike gotske arhitekture in slikarje v Sloveniji. S freskami iz zgodnjega 15. stoletja je

Dvajset let godbe v Žireh

V nedeljo zvečer je bila v kino dvorani v Žireh svečnost ob 20-letnici godbe na pihala Alpna Žiri. Nastopili so godbeniki pod vodstvom Draga Kanduča, pevci Alpine pod vodstvom Antona Jopsta in mladi recitatorji.

Ob svečanosti je bila tudi podelitev diplom in skromnih nagrad najzaslužnejšim članom orkestra in vsem dosedanjim dirigentom. Posebna priznanja sta dobila Kajetan Novak in Anton Žakelj, ki sodelujeta v pihalnem orkestru že vseh dvajset let.

Na prireditvi, ki si jo je ogledalo okrog 500 gledalcev, so sodelovali tudi predstavniki pihalnega orkestra iz Kranja, Škofje Loke, Logatca, Postojne in Idrije, ki so slavljencem podarili skromna priznanja.

-dh

Filmi, ki jih gledamo

Dvoje različnih smeri bomo srečali v prihodnjem tednu na platenih naših kinematografov. Prvo predstavlja Elia Kazan. Drugo Andrzej Wajda.

Elia Kazan je gledališki in filmski režiser. V filmskem svetu je znan kot avtor, ki predstavlja nekoliko samovo filmsko smer v Ameriki. Znan pa je tudi zato, ker že dolga leta vodi igralsko šolo z imenom Actor's Studio, ki deluje v New Yorku. Pri nas smo videli že nekaj njegovih filmov. Med njimi naj omenimo predvsem filme, ki so bili še nedavno na sporedu. To so filmi: Razkošje v travi, Na dokih New Yorka, Amerika Amerika. V Šoli, ki jo vodi, pa so se šolali igralci, katerih imena so danes znana po celem svetu. V Actor's Studiu so se udeleževali vaj igralci, ki so že delali pri filmu in so se toda izpopolnjevali. Tako so to šolo obiskovali Marlon Brando, Montgomery Clift, Shelly Winters, Steve Mc Queen, James Dean, Paul Newman ter še celo vrsta znanih imen ameriške filmske proizvodnje. Kot zanimivost naj še dodamo, da je to šolo kot izredna slušateljica obiskovala

tudi Marilyn Monroe, ki ji je po dolgem času neuspehl poskusov le uspelo, da je opravila na tej Šoli sprejemni izpit.

Kazan se nam bo to pot predstavil s filmom *Divja reka*. V glavni vlogi nastopa pokojni Montgomery Clift. Poleg njega pa Lee Remick. Filmska zgodba je postavljena v obdobje tridesetih let našega stoletja. Film je v barvah in na širokem platnu.

Andrzej Wajda je ime, ki je neločljivo povezano z uspehi poljskega filma, ki se je po zadnji vojni ponovno uveljavil okoli leta 1958. Tedaj so Poljaki doživljali podobne uspehe na filmskih festivalih, kot v letosnjem letu jugoslovanski filmski ustvarjalci. Težko bi poljsko filmsko proizvodnjo postavili pod en sam skupen imenovalec. Tu se pojavljajo ustvarjalci, katerih imena že sodijo v filmsko klasiko, kljub temu da še danes snemajo filme. Munk, Polanski, Kawalerowicz, Wajda in še kdo, predstavljajo razvoj poljskega filma. V prihodnjem tednu bo na sporedu film Andreje Wajde, ki ga je posnel po znanem romanu, *Prah in pepel*. Film je na širokem platnu. — š

rija. Letos so freske, ki so jih lani odkrili in ki so bile močno naključane, restavrali in uskladili barokizirano notranjščino s freskami in opremo. S tem je v glavnem pri kraju dokončna spomeniška ureditev notranjščine cerkve v Bodečah.

Podružnična cerkev sv. Marije Magdalene v Brodu v Bohinju je pozno gotska stavba, ki leži v izrazito alpskem okolju. Obenem z nasejnjem je čudovita urbanistično - arhitektonska celota. Stavba ima še ohranjeni gotski prezbiterij z rebrastim svodom in slavolokom. Cerkev je bila že več kot deset let v kritičnem stanju zaradi skoraj povsem uničene lesene kritine. Zato je v notranjščini odpadal omet obenem s freskami. Že nekaj let, od kar so leta 1960 odkrili freske v prezbiteriju in na zunanjščini, si je Zavod za spomeniško varstvo Kranj prizadeval, da bi freske zavaroval, vendar mu je šele v letu 1965 uspelo dobiti denar. Z denarjem sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti SRS in s sodelovanjem vaščanov Broda so obnovili strešno kritino v prvotni obliki — s skodlami. Lani je Zavod z lastnimi sredstvi odkril skupaj 45 kvadratnih metrov fresk v prezbiteriju in na zunanjosti steni ladje in prezbiterija. V notranjosti so odkrili kvalitetne renesančne freske z legendo sv. Katarine, na zunanjosti steni prezbiterija je kompozicija sv. Krištofa, delo Jerneja iz Loke, datirano z letnico 1534, na zunanjosti steni ladje pa sta tudi dve freski: mati božja z detetom in sv. Krištof (furianski slog). Te freske so lani v celoti odkrili in utrdili, letos pa so jih restavrali in uredili drenaže ob severni steni ladje in prezbiterija.

— at

Jesenški srednješolci na Bledu in v Gorjah

V soboto, 21. oktobra, bo gostoval na Bledu ter v Gorjah pevski zbor dijakov in učencev jesenških srednjih šol pod vodstvom dirigenta in skladatelja Janka Priboriča. Na Bledu bo nastopil za mladino in odrasle v festivalni dvorani, v Gorjah pa prav tako, in sicer v prostorih osnovne šole.

Omenjeni zbor je za sezono 1967/1968 pripravil povsem nov program, ki bo hkrati tudi poučen za učence osnovnih šol, ki se učijo glasbo. Posebej zanimiv pa bo tudi za odrasle, saj je zbor jesenških srednješolcev zelo dober, izvaja pa zahteven in precej klasičen program domačih in tujih pesmi.

J. B.

Basist Ladko Korošec bo pel v Kranju

Letošnjo koncertno sezono začenja kranjska koncertna poslovalnica z Donizettijevim komično opero Don Pasquale v sredo, 25. oktobra 1967, ob 18. uri v Prešernovem gledališču. Izvajali bodo članji ljubljanske opere: Ladko Korošec — Don Pasquale, Marcel Ostaševski — Malatesta, Rajko Koritnik — Ernesto, Drago Čuden — notar. Vodstvo koncertne poslovalnice želi, da se njenih prireditv udeleži čimveč šolske mladine in je v ta namen prireditv organiziralo že ob 18. uri.

V nadaljnjem programu ima koncertna poslovalnica še naslednje koncerte: v soboto, 18. novembra 1967 — koncert mešanega pevskega zbora Ja-

kob Petelin Gallus iz Celovca. V ponedeljek, 11. decembra 1967, glasbeno-baletni večer, katerega bodo izvajali člani ljubljanske opere.

V decembru je predviden tudi koncert orkestra Slovenske filharmonije. V prvi polovici januarja 1968 pa koncert pianista Georga Kollerja iz Zahodne Nemčije.

O vseh koncertih bomo še podrobnejše poročali. Upamo, da bo pestro izbrani program umetniških skupin nudil polno užitja ljubiteljem glasbenih umetnosti.

Vstopnice za navedene koncerte bodo v predprodaji na kranjski glasbeni Šoli tri dni pred vsakim koncertom.

- ar

Večer poezije

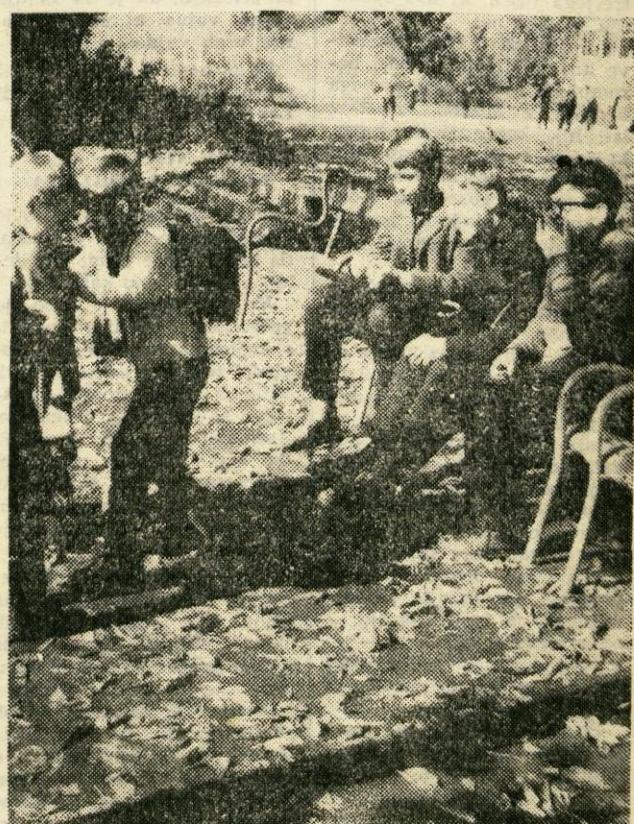
V sredo, 18. oktobra, je literarna sekcijska aktiva ZM Zlato polje pripravila ljubiteljem poezije prijeten literarni večer. V klubu aktiva se je zbral lepo število mladih ljudi, ki so z zanimanjem spremljali dobro pripravljen večer. Skupina šestih recitatorjev je predstavila poslušalcem pesmi prof. Franca Pibernika, letosnjega Prešernovega nagrajenca. Po branju pesmi je avtor odgovarjal na številna vprašanja o njegovi poeziji in o tokovih slovenskega pesništva, predvsem današnjega.

Ta literarni večer spada med vrsto podobnih prireditv, ki jih namerava pripraviti mladinski aktiv na Zlatem polju. Tako bodo prire-

dili, kot je povedal M. Murovec, organizator teh kulturnih prireditv, večer sodobne poljske lirike, literarni večer beat in protestanske poezije ter večer slovenske ljudske pesmi. S temi akcijami pa prireditelji ne želijo samo prikazovanja te ali one pesniške zvrsti, temveč skušajo z njimi navdušiti čimveč mladih ljudi za tovrstno besedno umetnost. Upajo tudi, da jim bo na ta način uspelo pridobiti čimveč mladih deklamatorjev.

Poleg teh akcij namerava aktiv oživiti delovanje že ustanovljenega pevskega zboru.

D. Stanjko

Jesenški jesenski motiv — Foto Perdan

Državna založba Slovenije pripravlja izdajo novega

Krajevnega leksikona Slovenije

v treh zajetnih knjigah

KRAJEVNI LEKSIKON bo vseboval opise posameznih slovenskih občin, nato pa v okviru vsake občine še opis posameznih krajev po abecednem redu.

OPIS OBČINE bo zajemal naslednje podatke:

- nastanek in razvoj, glavne značilnosti reliefsa, klime, vodovja, vegetacije;
- kratek zgodovinski pregled naselitve;
- seznam naselij in gibanje prebivalstva v zadnjih stotih letih;
- pregled celotnega gospodarstva po panogah;
- prometne zveze, turizem;
- krajevne urade;
- šole, kulturne ustanove in kulturno-zgodovinske spomenike;
- zdravstvene ustanove.

OPIS VSAKEGA SLOVENSKEGA KRAJA bo vseboval telesne podatke:

- uradno ime in njegovo rabo, statistične podatke o prebivalstvu, hišah, gospodinjstvih, najbližje urade in ustanove;
- lego in tip kraja;
- opis kraja in bližnje okolice;
- strukturo prebivalstva s posebnim ozirom na industrijo, obrt, promet in turizem;
- opis prirodnih in kulturnih zanimivosti;
- zgodovino kraja in še posebej zgodovinske dogodke v času NOB;
- pomembne domačine posameznega kraja.

UREDNIŠTVO KRAJEVNega LEKSIKONA sta prevzela priznana strokovnjaka: DR. ROMAN SAVNIK in PROF. FRANCE PLANINA, kar jamči za strokovno neoporečnost KRAJEVNega LEKSIKONA, posebno še, ker pri svojem delu tesno sodelujeta s številnimi znanjimi sodelavci.

VSE KNJIGE BODO VELIKEGA FORMATA (21 × 29 cm) IN NATISNJENE NA BOLJSEM PAPIRJU. IMELE BODO OD 400 DO 550 STRANI Z NADROBNIMI ZEMLJEVIDI VSAKE OBČINE.

PRVA KNJIGA JE ŽE V TISKU IN BO V KRATKEM IZSLA; ZAJEMALA BO TELE OBČINE: AJDOVŠČINA — CERKNICA — IDRIJA — ILIRSKA BISTRICA — IZOLA — JESENICE — KOPER — KRAJN — LOGATEC — NOVA GORICA — PIRAN — POSTOJNA — RADOVLJICA — SEŽANA — SKOFJA LOKA — TOLMIN — TRŽIČ — VRHNIKA.

Novi Slovenski krajevni leksikon

je potem takem zemljepisno, zgodovinsko, gospodarsko, kulturno-prosvetno in politično-upravno tako celovito in izčrpno obdelan, da bo

ZANESLJIV IN NEPOGRESLJIV INFORMATOR:

- občinam, upravnim organom občinskih skupščin, krajevnim uradom, postajam Ljudske milice, vodstvom političnih organizacij;
- gospodarskim podjetjem, tovarnam, kmetijskim združbam, turističnim agencijam, obrtnim in gostinskim podjetjem;
- kulturnim in znanstvenim ustanovam (knjižnice, muzeji, arhivi itd.), šolam, institutom, redakcijam dnevnega in periodičnega tiska;
- političnim delavcem, republiškim in občinskim odbornikom, članom samoupravnih organov;
- znanstvenim in javnim delavcem (zgodovinarjem, geografom, sociologom, publicistom itd.), skratka

VSEM, KI KAKORKOLI SODELUJEJO V NAŠEM UPRAVNEM, GOSPODARSKEM, POLITIČNEM IN KULTURNEM ŽIVLJENJU.

HKRATI BO TUDI ZANIMIV ZA VSE OBČANE, SAJ BODO NASLI V

novem Slovenskem krajevnem leksikonu

PRENEKATERO ZANIMIVOST IZ SVOJEGA DOMACEGA KRAJA IN BLIZNJE OKOLICE

PRVO KNJIGO dobe naročniki za 100 N din. Ta znesek lahko poravnajo tudi v 5 mesečnih obrokih po 20 N din. Ker bo knjiga izšla v omejeni nakladi, ne odlašajte z naročilom. Izpolnite, prosimo, priloženo naročilnico in jo pošljite v ovojnici na naslov: DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE, LJUBLJANA, MESTNI TRG 27. — Naročila sprejemajo tudi vse knjigarne in pooblaščeni zastopniki založbe.

Za prvo knjigo

Slovenskega krajevnega leksikona

sprejema založba

prednaročila

Naročilnica

Obvezno in nepreklicno naročam
PRVO KNJIGO

Slovenskega krajevnega leksikona

po ceni 100 N din. Ta znesek bom poravnal:

— takoj

— v mesečnih obrokih po 20 N din.

Knjigo mi pošljite na naslov:

— stalnega bivališča

— na kraj zaposlitve.

Kraj in datum:

Podpis:

NASLOV NAROČNIKA:

Ime in priimek:

kraj:

ulica:

uslužben pri:

Aktualna tema za razpravo: nadaljnji razvoj otroškega varstva

Obetajo se lepši časi

Obvezni prispevki od osebnega dohodka naj bi v prihodnje za otroško varstvo plačevalo vse aktivno prebivalstvo, torej razen delavcev tudi kmetje, in tisti, ki so zaposleni v raznih svobodnih dejavnostih — Novi republiški zakon o financiranju nekaterih oblik družbenega varstva otrok bo sprejet še letos — Le s skupnimi močmi in naporji bo možno spraviti otroško varstvo na zeleno vejo, zakaj samo prispevki od osebnega dohodka ne bo osnovni, ampak dopolnilni vir — Občine in gospodarske organizacije se ne smejo uspavati, da bo zdaj s tem prispevkom vse urejeno — V Sloveniji je zdaj le okrog 4 % otrok v otroškem varstvu (v kranjski občini nekaj čez 4 % v celodnevnom varstvu), v bližnji prihodnosti pa naj bi z večjimi sredstvi poskrbeli še za nadaljnjih 40.000 otrok, kar bi pomenilo okrog 15 %

Celotni sistem družbene skrbi za otroka imenujemo varstvo otrok. Obsegata razen socialnega in zdravstvenega varstva, izobraževanja vzgoje in dnevnega varstva še posebno varstvo otrok, za katere ne skrbijo roditelji. Varstvo otrok je torej pomemben del v regeneraciji družbe in okrepitev gospodarstva, ker omogoča zdravo telesno in duševno rast naraščajočim boljšim delovnim uspehami zaposlenih staršev. Zaradi družbene pomembnosti je otroško varstvo družbena funkcija, ki jo izvaja občina prek svoje skupštine s tem, da usmerja in usklaja celoten program otroškega varstva v občini in ga uresničuje v okviru zdravstvene službe, vzgojno-izobraževalnega sistema in socialnega varstva. Pomemben dejavnik pri urejanju vsakodnevnega varstva otrok, zlasti otrok zaposlenih staršev, so krajevne skupnosti in delovne ter družbene organizacije.

Tam, kjer so občine sprejeli izvajanje te naloge za svojo dolžnost, so bili uspehi očitni. Republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo pa ugotavlja, da v večini občin ni prišlo do jasnega in konkretnega programa ter usklajenega delovanja vseh družbenih dejavnikov in da je v tem tudi najpomembnejši razlog za dokaj skromne rezultate.

Za kranjsko občino smo v začetku septembra v našem listu pisali, da je bilo otroško varstvo doslej zapostavljen, odslej pa ne bo več. Trenutni uspehi gospodarjenja namreč kažejo, da se bo iz letosnjega proračunske rezerve lahko prihodnje leto namenilo okrog 30 milijonov \$ din za otroško varstvo, razen tega pa je že letos zagotovljenih 5 milijonov \$ din za gradnjo nove vzgojno-varstvene ustanove pri Vodovodnem stolpu (sprejela bo lahko sto otrok). Kaže, da bodo to ustanovo začeli graditi že prihodnje leto. V letu 1968 bodo verjetno nadaljevali tudi z gradnjo vzgojno-varstvene ustanove na Kokriču, v prihodnjih letih pa bo urejeno tudi varstvo otrok v Cerkljah in Preddvoru. To so bistvene postavke programa razvoja otroškega varstva v občini.

Pa ne le v kranjski občini, tudi drugje, kjer je otroško varstvo še bolj potisnjeno ob stran, kot je bilo doslej v Kranju, se obetajo lepši časi. Republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo pripravlja namreč osnutek novega zakona o skupnostih otroškega varstva in o financiranju nekaterih oblik družbenega varstva otrok v SR Sloveniji. O tem osnutku, ki ga bo republiška skupščina

določamo dinamiko razvoja otroškega varstva in otroškega dodačka.

Kakšen delež naj pri zbranih sredstvih zavzame otroško varstvo in kakšnega otroški dodačka? Odgovor na to vprašanje ni prav nič lahek, čeprav iz družbene funkcije naše sedanje družine lahko že marsikaj ugotovimo. Povsem jasno je, da družina je in bo ostala neposredni nosilec skrbi za vzgojo in vzgojo otrok. V tej pomembni funkciji je popolnoma ne more nadomestiti nobena družbena ustanova, čeprav se moramo zavestiti, da z rastjo otroka njegove potrebe vedno bolj presegajo družinske okvire in se lahko zadovoljujejo le v širši družbeni skupnosti. Zato je treba pri odločanju, kako v okviru pooblaščil zveznega zakona in materialnih možnosti koncipirati sistem otroškega dodačka, upoštevati pomemben delež, ki ga pripisujemo družini pri vzreji otroka.

Posebno pomembno postavko v družinskem proračunu pomeni prehrana, ki je osnovni pogoj za zdrav razvoj otroka. Po študiji Centralnega zavoda za napredok gospodinjstva »Široki za otroka v socialnih zavodih in družinskih gospodinjstvih« iz leta 1966 odpade na stroške za prehrano nad 50 % celotnih stroškov za vzrejo otroka v družini. Nič manj pomembne za zdravo rast otroka niso stanovanjske razmere. Z uvedbo ekonomskih stanarin se vse bolj postavlja kot aktualno na dnevnih red tudi to vprašanje.

Ker družina ureja svoje življenjske razmere v sistemu delitve po delu, prihaja do različnih možnosti za vzrejo in vzgojo otroka. To je vzrok za razlike med otroki, ki bi jih moral v največji možni meri zmanjšati oz. omiliti (posredno ali neposredno) z materialno intervencijo družbe. Z njo bi moralni uveljaviti — ko gre za otroka — vse bolj elemente delitve po potrebah in torej zagotavljanju čim boljši start v življenje vsem otrokom ne glede na možnosti, ki izhajajo iz osebnega dohodka njihovih staršev.

To funkcijo — tako meni republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo — bi moral opravljati tudi otroški dodaček, zato naj bi ga dobivale predvsem družine z nižjimi osebnimi dohodki. Teh pa je veliko, saj iz prvih podatkov iz ankete o življenjskem standardu prebivalstva, ki jo je pripravil Institut za ekonomsko raziskovanja SRS, lahko razberemo, da je bilo lani nekaj manj kot 30 % gospodinjstev (upoštevana so nekmečka gospodinjstva), ki so imela več kot 50.000 \$ din dohodka na člena družine.

Vendar v naših razmerah družbene skrbi za otroka ne moremo uresničiti le z otroškim dodačkom zlasti zaradi tega, ker ne bo zajemal vseh otrok in ker z njim ne bomo rešili drugih problemov v zvezi z varstvom in vzgojo, ki jih ima zaposlena družina. Družina je v svoji funkciji, ne glede na materialni položaj, nujno navezana na usluge družbenih institucij, ki so specializirane za različne vzgojne, zdavstvene in socialne dejavnosti. Zato lahko da največje učinke le hitrejši razvoj materialne osnove otroškega varstva za vse otroke, ki naj ga le dopolnjuje sistem otroškega varstva dodatka.

V ospredju osnutka zakona je razvoj otroškega varstva. Ker je stanje prav na tem področju najbolj kritično. Osnutek predvideva stalne in obvezne vire za financiranje otroškega varstva. Ta sredstva naj bi se po 2-odstotni stopnji formirala iz sredstev, namenjenih za osebne dohodke, ki jih plačujejo delovne ter druge organizacije in državni organi. Razen tega pa bodo prispevki plačevali tudi tisti, ki imajo dohodke iz obrti in svobodnih dejavnosti, občine in republike pa bi plačevali prispevki za otroško varstvo iz sredstev, ki jih zborejo iz prispevkov od dohodka kmetijskih prizvajalcev. Kmetje bi prispevki za otroško varstvo plačevali torej posredno, vse ostalo aktivno prebivalstvo pa neposredno. Na ta način bi se iz prispevkov vseh občanov oblikovala sredstva, s katerimi bi ustvarili enake pogoje za organizirano varstvo otrok iz delavskih in kmečkih družin.

Osnutek zakona nakazuje tudi druge, fakultativne vire sredstev za financiranje otroškega varstva, predvsem sredstva družbenopolitičnih skupnosti, delovnih in drugih organizacij, krajevnih skupnosti in občanov. Po 2-odstotni prispevni stopnji od osebnih dohodkov, svobodnih dejavnosti in kmetov bi zbrali za otroško varstvo v Sloveniji okrog 18,5 milijard \$ din, to pa je premalo za vse potrebe. Zato na republiškem sekretariatu za zdravstvo in socialno varstvo poudarjajo, da je to sicer redni, vendar ne osnovni, ampak dopolnilni vir za financiranje otroškega varstva. Ta denar bo

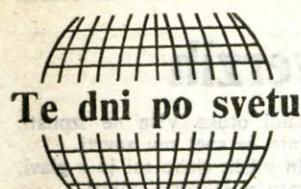
služil le za soudeležbo pri financiraju občinskim skupščinam in delovnim organizacijam. Nikakor ne bi smeli dopustiti, da bi se v občinah in delovnih organizacijah zdaj »osvobodili skrbi za otroško varstvo. Nasprotno: redna sredstva, ki naj bi jih predpisal novi zakon, bodo samo omogočila povečati sredstva družbenopolitičnih skupnosti in delovnih organizacij ter na ta način hitreje uresničila načrt o ureditvi vzgojno-varstvenih ustanov na srednjem področju. »Brez angažiranja ostalih sredstev ne bo slo!« je poučila na tiskovni konferenci Majda Gaspari, republiška sekretarka za zdravstvo in socialno varstvo. »Zavzemamo se za stališča dinar na dinar, kar pomeni, da bi morali vsi uporabniki rednega prispevka enako vsto še sami dodati. Predvsem pa bi redna sredstva povsem izgubila svojo vlogo, če bi postala tudi edini vir pokrivanja osnovnih dejavnosti.«

Osnutek zakona organizacije za upravljanje z denarjem za otroško varstvo, zbranim z rednim prispevkom, temeljni skupnosti otroškega varstva za območje občin, za vso republiko pa republiška skupnost. Druga varianta pa predvideva, naj bi se ta sredstva zbirala v skladih: v občinskih in v republiškem skladu.

Pri otroškem dodačku, ki se plačuje iz sredstev republiškega sklada otroškega varstva, osnutek novega zakona bistvenejših sprememb ne predvideva. Ukinja le degresivni sistem plačevanja in uvaja linearnega, kar pomeni, da bo po sprejetju tega zakona otroški dodaček enak za vse otroke ne glede na število otrok v družini. Republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo predlaga, naj bi bila višina dodačka odslej 5000 \$ din. Treba bo valorizirati tudi zgorajno množič dohodka na družinskega člena, ki je kriterij, ali otrok dobi otroški dodaček ali ne. Z novim zakonom se uvaja tudi enoten šestmesečni delovni staž kot pogoj za prejemanje dodačka (razen za samohranilce, za katere stažni potreben), študentje pa bodo dobivali — po osnutku zakona — otroški dodaček do 26. leta starosti, in sicer ne glede na to, ali so končali šolanje in ali so do tega leta prekinjali šolanje in se zasečno zaposlili.

Do konca oktobra je treba po vseh krajih Slovenije organizirati široke javne razprave o osnutku tega zakona; zakaj 10. novembra mora republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo osnutek, popravljen s predlogi in spremembami s terena, že predložiti republiški skupščini. Ker vzgoja in varstvo otrok neposredno prej ali slej zanima in zadeva slehernega občana, je prav, da se čim več ljudi vključi v te javne razprave in pove svoje mnenje o nadaljnji organiziraniosti in razvoju otroškega varstva pri nas.

A. Triler

Te dni po svetu

London, 13. oktobra — Britanska vlada je pristala na nova pogajanja s premierom Rodezije Ianom Smithom. Od kar je Rodezija razglasila neodvisnost, je preteklo že skoraj dve leti. V Rodeziji ima vso oblast v rokah 200 tisoč belcev, medtem ko je nad 4.000.000 črncev brez vseh pravic.

New York, 14. oktobra — V generalni skupščini so preložili debato o Srednjem vzhodu za nedolčen čas. Kavirski tisk razlagata prekinitev debate kot potrdilo neuspešnih prizadevanj, da bi našli ustrezno rešitev krize.

Atene, 16. oktobra — Grški vojni režim je uvedel nove omejitve za že cenzuriran tisk. Po novem listu ne smejo več objavljati vesti, ki se nanašajo na vietnamsko vojno ali na Grke, ki so imeli vidnejšo politično vlogo pred 21. aprilom, ko je prevezla oblast v Grčiji vojaška junta. Prepovedano je tudi objavljati karkoli, kar bi kazalo komunistične države v ugodni luči.

Beograd, 17. oktobra — Na petdnevni uradni obisk v Jugoslavijo je prispel predsednik norveške vlade Per Borten. Na seznamu pogovorov med predstavnikoma obeh vlad so izmenjava mnenj o aktualnih mednarodnih vprašanjih ter odnosi med obehoma državama. Pera Bortena bo sprejel tudi predsednik Tito.

Boston, 17. oktobra — V nekaterih mestih ZDA je izbruhnil val protestov proti vojni v Vietnamu. Mladi Američani protestirajo proti vojaški službi in vietnamski vojni. Zbirajo se pred centri za nabor in vračajo pozive. Demonstracije so zajele 25 ameriških mest.

London, 20. oktobra — V Londonu so objavili skupno sporočilo o večdnevem obisku džavnega sekretarja Marka Nikežića. Pogovori so potekali v prijateljskem vzdušju in so bili po mnenju obeh strani zelo koristni. Obe vlad naj bi še naprej ostali v tesnih stikih. Zunanji minister Georg Brown je sprejel povabilo, naj obiše Južnoslavijo.

Aman, 20. oktobra — V Jordaniji so uveli izredno stanje. To so storili po izjavni izraelskega premiera Eškola, da bo Izrael uvedel povračilne sankcije, če se ne bodo prenehale akcije arabskih komandosov z zahodnega dela reke Jordan.

Skopje, 20. oktobra — Predsednik Tito s soprogi Jovančko je danes prispel na štiridnevni obisk v Skopje. Po sprejemu na železniški postaji so se visoki gostje odpeljali na ogled skopske železarne, enega izmed najsdobnejših objektov v državi.

Ljudje

Nov korak k zvezdam

V sredo, 18. oktobra, je sovjetska avtomatska vesoljska postaja Venera 4 mehko pristala na Veneri in posredovala na Zemljo prve podatke o atmosferi na tem planetu. V času, ko so instrumenti opravili meritve, je temperatura atmosfere zrasla od 40 na 280 stopinj C, atmosferski pritisk pa od 1 na 15 atmosfer. Meritve so pokazale, da je atmosfera Venere skoraj v celoti sestavljena iz ogljikovega dioksida; kisika in vodne pare je okrog 1,5 odstotka. Opaznih sledov azota niso odkrili.

To so prvi skopi podatki o novi človekovim zmagam v spoznavanju in raziskovanju vesolja, »nov korak k zvezdam«, kot je pristanek sovjetske avtomatske postaje na Veneri imenoval sovjetski vesoljec Pavel Popovič. Rekel je: »Izkušnje prvega desetletja vesoljskih raziskav opravičujejo mnenje, da bo človek raziskoval prostor okrog Sonca že za življenja naših sodočnikov. Ni več dvoma, da bo človek prodrl v oddaljena prostranstva.«

Nemogoče postaja mogoče. Današnji dosežki sovjetskih in ameriških raziskovalcev vesolja so realnost, vendar

bolj fantastični, kot so si lahko še pred desetletji zmisili največji optimisti, najbolj neomejena človekova domišljija. Moj oče, ki je na prve polete vesoljcev okrog Zemlje in na prva »osvajanja« Meseca gledal nezaupljivo, kot na nekaj povsem nemogočega in nesmiselnega, kot na oskrunitve velikanskega prostora, ki ga poznale kot nebo, posuto z zvezdami ali zastrupljeni v oblaki, ki je odločno zavračal kot pravljice vsako možnost, da bi človek kdaj poletel na katerikoli drug planet, zdaj misli drugače. Ne dvomi več o tem, da bo človek kdaj pristal na Mesecu. Čeprav ne razume vesoljskih razdalj, čeprav ne more dojeti razsežnosti prostora, ki ga znanstveniki merijo z milijoni svetlobnih let, pa kljub temu verjame, kar prebere ali sliši, zaupa v neslutene uspehe tehnike in znanosti in se samo čudi, kako je to morda je bila pot Venere 4 od goče, ko npr. prebere v Delu, Zemlje do Venere dolga okrog 350 milijonov kilometrov in je trajala dobre štiri mesece (128 dni), avtomatska vesoljska postaja pa je letela s hitrostjo 11 kilometrov na sekundo. Vzame v roko svinčnik in računa: pa saj to je skoraj neverjetna hitrost, skoraj 40.000 km na

uro, točneje — 39.600 km na uro. Primerja to s fičkom, najbolj neomejena človekova domišljija. Moj oče, ki je na prve polete vesoljcev okrog Zemlje in na prva »osvajanja« Meseca gledal nezaupljivo, kot na nekaj povsem nemogočega in nesmiselnega, kot na oskrunitve velikanskega prostora, ki ga poznale kot nebo, posuto z zvezdami ali zastrupljeni v oblaki, ki je odločno zavračal kot pravljice vsako možnost, da bi človek kdaj poletel na katerikoli drug planet, zdaj misli drugače. Ne dvomi več o tem, da bo človek kdaj pristal na Mesecu. Čeprav ne razume vesoljskih razdalj, čeprav ne more dojeti razsežnosti prostora, ki ga znanstveniki merijo z milijoni svetlobnih let, pa kljub temu verjame, kar prebere ali sliši, zaupa v neslutene uspehe tehnike in znanosti in se samo čudi, kako je to morda je bila pot Venere 4 od goče, ko npr. prebere v Delu, Zemlje do Venere dolga okrog 350 milijonov kilometrov in je trajala dobre štiri mesece (128 dni), avtomatska vesoljska postaja pa je letela s hitrostjo 11 kilometrov na sekundo. Vzame v roko svinčnik in računa: pa saj to je skoraj neverjetna hitrost, skoraj 40.000 km na

uro, točneje — 39.600 km na uro. Primerja to s fičkom, najbolj neomejena človekova domišljija. Moj oče, ki je na prve polete vesoljcev okrog Zemlje in na prva »osvajanja« Meseca gledal nezaupljivo, kot na nekaj povsem nemogočega in nesmiselnega, kot na oskrunitve velikanskega prostora, ki ga poznale kot nebo, posuto z zvezdami ali zastrupljeni v oblaki, ki je odločno zavračal kot pravljice vsako možnost, da bi človek kdaj poletel na katerikoli drug planet, zdaj misli drugače. Ne dvomi več o tem, da bo človek kdaj pristal na Mesecu. Čeprav ne razume vesoljskih razdalj, čeprav ne more dojeti razsežnosti prostora, ki ga znanstveniki merijo z milijoni svetlobnih let, pa kljub temu verjame, kar prebere ali sliši, zaupa v neslutene uspehe tehnike in znanosti in se samo čudi, kako je to morda je bila pot Venere 4 od goče, ko npr. prebere v Delu, Zemlje do Venere dolga okrog 350 milijonov kilometrov in je trajala dobre štiri mesece (128 dni), avtomatska vesoljska postaja pa je letela s hitrostjo 11 kilometrov na sekundo. Vzame v roko svinčnik in računa: pa saj to je skoraj neverjetna hitrost, skoraj 40.000 km na

uro, točneje — 39.600 km na uro. Primerja to s fičkom, najbolj neomejena človekova domišljija. Moj oče, ki je na prve polete vesoljcev okrog Zemlje in na prva »osvajanja« Meseca gledal nezaupljivo, kot na nekaj povsem nemogočega in nesmiselnega, kot na oskrunitve velikanskega prostora, ki ga poznale kot nebo, posuto z zvezdami ali zastrupljeni v oblaki, ki je odločno zavračal kot pravljice vsako možnost, da bi človek kdaj poletel na katerikoli drug planet, zdaj misli drugače. Ne dvomi več o tem, da bo človek kdaj pristal na Mesecu. Čeprav ne razume vesoljskih razdalj, čeprav ne more dojeti razsežnosti prostora, ki ga znanstveniki merijo z milijoni svetlobnih let, pa kljub temu verjame, kar prebere ali sliši, zaupa v neslutene uspehe tehnike in znanosti in se samo čudi, kako je to morda je bila pot Venere 4 od goče, ko npr. prebere v Delu, Zemlje do Venere dolga okrog 350 milijonov kilometrov in je trajala dobre štiri mesece (128 dni), avtomatska vesoljska postaja pa je letela s hitrostjo 11 kilometrov na sekundo. Vzame v roko svinčnik in računa: pa saj to je skoraj neverjetna hitrost, skoraj 40.000 km na

uro, točneje — 39.600 km na uro. Primerja to s fičkom, najbolj neomejena človekova domišljija. Moj oče, ki je na prve polete vesoljcev okrog Zemlje in na prva »osvajanja« Meseca gledal nezaupljivo, kot na nekaj povsem nemogočega in nesmiselnega, kot na oskrunitve velikanskega prostora, ki ga poznale kot nebo, posuto z zvezdami ali zastrupljeni v oblaki, ki je odločno zavračal kot pravljice vsako možnost, da bi človek kdaj poletel na katerikoli drug planet, zdaj misli drugače. Ne dvomi več o tem, da bo človek kdaj pristal na Mesecu. Čeprav ne razume vesoljskih razdalj, čeprav ne more dojeti razsežnosti prostora, ki ga znanstveniki merijo z milijoni svetlobnih let, pa kljub temu verjame, kar prebere ali sliši, zaupa v neslutene uspehe tehnike in znanosti in se samo čudi, kako je to morda je bila pot Venere 4 od goče, ko npr. prebere v Delu, Zemlje do Venere dolga okrog 350 milijonov kilometrov in je trajala dobre štiri mesece (128 dni), avtomatska vesoljska postaja pa je letela s hitrostjo 11 kilometrov na sekundo. Vzame v roko svinčnik in računa: pa saj to je skoraj neverjetna hitrost, skoraj 40.000 km na

uro, točneje — 39.600 km na uro. Primerja to s fičkom, najbolj neomejena človekova domišljija. Moj oče, ki je na prve polete vesoljcev okrog Zemlje in na prva »osvajanja« Meseca gledal nezaupljivo, kot na nekaj povsem nemogočega in nesmiselnega, kot na oskrunitve velikanskega prostora, ki ga poznale kot nebo, posuto z zvezdami ali zastrupljeni v oblaki, ki je odločno zavračal kot pravljice vsako možnost, da bi človek kdaj poletel na katerikoli drug planet, zdaj misli drugače. Ne dvomi več o tem, da bo človek kdaj pristal na Mesecu. Čeprav ne razume vesoljskih razdalj, čeprav ne more dojeti razsežnosti prostora, ki ga znanstveniki merijo z milijoni svetlobnih let, pa kljub temu verjame, kar prebere ali sliši, zaupa v neslutene uspehe tehnike in znanosti in se samo čudi, kako je to morda je bila pot Venere 4 od goče, ko npr. prebere v Delu, Zemlje do Venere dolga okrog 350 milijonov kilometrov in je trajala dobre štiri mesece (128 dni), avtomatska vesoljska postaja pa je letela s hitrostjo 11 kilometrov na sekundo. Vzame v roko svinčnik in računa: pa saj to je skoraj neverjetna hitrost, skoraj 40.000 km na

uro, točneje — 39.600 km na uro. Primerja to s fičkom, najbolj neomejena človekova domišljija. Moj oče, ki je na prve polete vesoljcev okrog Zemlje in na prva »osvajanja« Meseca gledal nezaupljivo, kot na nekaj povsem nemogočega in nesmiselnega, kot na oskrunitve velikanskega prostora, ki ga poznale kot nebo, posuto z zvezdami ali zastrupljeni v oblaki, ki je odločno zavračal kot pravljice vsako možnost, da bi človek kdaj poletel na katerikoli drug planet, zdaj misli drugače. Ne dvomi več o tem, da bo človek kdaj pristal na Mesecu. Čeprav ne razume vesoljskih razdalj, čeprav ne more dojeti razsežnosti prostora, ki ga znanstveniki merijo z milijoni svetlobnih let, pa kljub temu verjame, kar prebere ali sliši, zaupa v neslutene uspehe tehnike in znanosti in se samo čudi, kako je to morda je bila pot Venere 4 od goče, ko npr. prebere v Delu, Zemlje do Venere dolga okrog 350 milijonov kilometrov in je trajala dobre štiri mesece (128 dni), avtomatska vesoljska postaja pa je letela s hitrostjo 11 kilometrov na sekundo. Vzame v roko svinčnik in računa: pa saj to je skoraj neverjetna hitrost, skoraj 40.000 km na

uro, točneje — 39.600 km na uro. Primerja to s fičkom, najbolj neomejena človekova domišljija. Moj oče, ki je na prve polete vesoljcev okrog Zemlje in na prva »osvajanja« Meseca gledal nezaupljivo, kot na nekaj povsem nemogočega in nesmiselnega, kot na oskrunitve velikanskega prostora, ki ga poznale kot nebo, posuto z zvezdami ali zastrupljeni v oblaki, ki je odločno zavračal kot pravljice vsako možnost, da bi človek kdaj poletel na katerikoli drug planet, zdaj misli drugače. Ne dvomi več o tem, da bo človek kdaj pristal na Mesecu. Čeprav ne razume vesoljskih razdalj, čeprav ne more dojeti razsežnosti prostora, ki ga znanstveniki merijo z milijoni svetlobnih let, pa kljub temu verjame, kar prebere ali sliši, zaupa v neslutene uspehe tehnike in znanosti in se samo čudi, kako je to morda je bila pot Venere 4 od goče, ko npr. prebere v Delu, Zemlje do Venere dolga okrog 350 milijonov kilometrov in je trajala dobre štiri mesece (128 dni), avtomatska vesoljska postaja pa je letela s hitrostjo 11 kilometrov na sekundo. Vzame v roko svinčnik in računa: pa saj to je skoraj neverjetna hitrost, skoraj 40.000 km na

uro, točneje — 39.600 km na uro. Primerja to s fičkom, najbolj neomejena človekova domišljija. Moj oče, ki je na prve polete vesoljcev okrog Zemlje in na prva »osvajanja« Meseca gledal nezaupljivo, kot na nekaj povsem nemogočega in nesmiselnega, kot na oskrunitve velikanskega prostora, ki ga poznale kot nebo, posuto z zvezdami ali zastrupljeni v oblaki, ki je odločno zavračal kot pravljice vsako možnost, da bi človek kdaj poletel na katerikoli drug planet, zdaj misli drugače. Ne dvomi več o tem, da bo človek kdaj pristal na Mesecu. Čeprav ne razume vesoljskih razdalj, čeprav ne more dojeti razsežnosti prostora, ki ga znanstveniki merijo z milijoni svetlobnih let, pa kljub temu verjame, kar prebere ali sliši, zaupa v neslutene uspehe tehnike in znanosti in se samo čudi, kako je to morda je bila pot Venere 4 od goče, ko npr. prebere v Delu, Zemlje do Venere dolga okrog 350 milijonov kilometrov in je trajala dobre štiri mesece (128 dni), avtomatska vesoljska postaja pa je letela s hitrostjo 11 kilometrov na sekundo. Vzame v roko svinčnik in računa: pa saj to je skoraj neverjetna hitrost, skoraj 40.000 km na

uro, točneje — 39.600 km na uro. Primerja to s fičkom, najbolj neomejena človekova domišljija. Moj oče, ki je na prve polete vesoljcev okrog Zemlje in na prva »osvajanja« Meseca gledal nezaupljivo, kot na nekaj povsem nemogočega in nesmiselnega, kot na oskrunitve velikanskega prostora, ki ga poznale kot nebo, posuto z zvezdami ali zastrupljeni v oblaki, ki je odločno zavračal kot pravljice vsako možnost, da bi človek kdaj poletel na katerikoli drug planet, zdaj misli drugače. Ne dvomi več o tem, da bo človek kdaj pristal na Mesecu. Čeprav ne razume vesoljskih razdalj, čeprav ne more dojeti razsežnosti prostora, ki ga znanstveniki merijo z milijoni svetlobnih let, pa kljub temu verjame, kar prebere ali sliši, zaupa v neslutene uspehe tehnike in znanosti in se samo čudi, kako je to morda je bila pot Venere 4 od goče, ko npr. prebere v Delu, Zemlje do Venere dolga okrog 350 milijonov kilometrov in je trajala dobre štiri mesece (128 dni), avtomatska vesoljska postaja pa je letela s hitrostjo 11 kilometrov na sekundo. Vzame v roko svinčnik in računa: pa saj to je skoraj neverjetna hitrost, skoraj 40.000 km na

uro, točneje — 39.600 km na uro. Primerja to s fičkom, najbolj neomejena človekova domišljija. Moj oče, ki je na prve polete vesoljcev okrog Zemlje in na prva »osvajanja« Meseca gledal nezaupljivo, kot na nekaj povsem nemogočega in nesmiselnega, kot na oskrunitve velikanskega prostora, ki ga poznale kot nebo, posuto z zvezdami ali zastrupljeni v oblaki, ki je odločno zavračal kot pravljice vsako možnost, da bi človek kdaj poletel na katerikoli drug planet, zdaj misli drugače. Ne dvomi več o tem, da bo človek kdaj pristal na Mesecu. Čeprav ne razume vesoljskih razdalj, čeprav ne more dojeti razsežnosti prostora, ki ga znanstveniki merijo z milijoni svetlobnih let, pa kljub temu verjame, kar prebere ali sliši, zaupa v neslutene uspehe tehnike in znanosti in se samo čudi, kako je to morda je bila pot Venere 4 od goče, ko npr. prebere v Delu, Zemlje do Venere dolga okrog 350 milijonov kilometrov in je trajala dobre štiri mesece (128 dni), avtomatska vesoljska postaja pa je letela s hitrostjo 11 kilometrov na sekundo. Vzame v roko svinčnik in računa: pa saj to je skoraj neverjetna hitrost, skoraj 40.000 km na

uro, točneje — 39.600 km na uro. Primerja to s fičkom, najbolj neomejena človekova domišljija. Moj oče, ki je na prve polete vesoljcev okrog Zemlje in na prva »osvajanja« Meseca gledal nezaupljivo, kot na nekaj povsem nemogočega in nesmiselnega, kot na oskrunitve velikanskega prostora, ki ga poznale kot nebo, posuto z zvezdami ali zastrupljeni v oblaki, ki je odločno zavračal kot pravljice vsako možnost, da bi človek kdaj poletel na katerikoli drug planet, zdaj misli drugače. Ne dvomi več o tem, da bo človek kdaj pristal na Mesecu. Čeprav ne razume vesoljskih razdalj, čeprav ne more dojeti razsežnosti prostora, ki ga znanstveniki merijo z milijoni svetlobnih let, pa kljub temu verjame, kar prebere ali sliši, zaupa v neslutene uspehe tehnike in znanosti in se samo čudi, kako je to morda je bila pot Venere 4 od goče, ko npr. prebere v Delu, Zemlje do Venere dolga okrog 350 milijonov kilometrov in je trajala dobre štiri mesece (128 dni), avtomatska vesoljska postaja pa je letela s hitrostjo 11 kilometrov na sekundo. Vzame v roko svinčnik in računa: pa saj to je skoraj neverjetna hitrost, skoraj 40.000 km na

uro, točneje — 39.600 km na uro. Primerja to s fičkom, najbolj neomejena človekova domišljija. Moj oče, ki je na prve polete vesoljcev okrog Zemlje in na prva »osvajanja« Meseca gledal nezaupljivo, kot na nekaj povsem nemogočega in nesmiselnega, kot na oskrunitve velikanskega prostora, ki ga poznale kot nebo, posuto z zvezdami ali zastrupljeni v oblaki, ki je odločno zavračal kot pravljice vsako možnost, da bi človek kdaj poletel na katerikoli drug planet, zdaj misli drugače. Ne dvomi več o tem, da bo človek kdaj pristal na Mesecu. Čeprav ne razume vesoljskih razdalj, čeprav ne more dojeti razsežnosti prostora, ki ga znanstveniki merijo z milijoni svetlobnih let, pa kljub temu verjame, kar prebere ali sliši, zaupa v neslutene uspehe tehnike in znanosti in se samo čudi, kako je to morda je bila pot Venere 4 od goče, ko npr. prebere v Delu, Zemlje do Venere dolga okrog 350 milijonov kilometrov in je trajala dobre štiri mesece (128 dni), avtomatska vesoljska postaja pa je letela s hitrostjo 11 kilometrov na sekundo. Vzame v roko svinčnik in računa: pa saj to je skoraj neverjetna hitrost, skoraj 40.000 km na

uro, točneje — 39.600 km na uro. Primerja to s fičkom, najbolj neomejena človekova domišljija. Moj oče, ki je na prve polete vesoljcev okrog Zemlje in na prva »osvajanja« Meseca gledal nezaupljivo, kot na nekaj povsem nemogočega in nesmiselnega, kot na oskrunitve velikanskega prostora, ki ga poznale kot nebo, posuto z zvezdami ali zastrupljeni v oblaki, ki je odločno zavračal kot pravljice vsako možnost, da bi človek kdaj poletel na katerikoli drug planet, zdaj misli drugače. Ne dvomi več o tem, da bo človek kdaj pristal na Mesecu. Čeprav ne razume vesoljskih razdalj, čeprav ne more dojeti razsežnosti prostora, ki ga znanstveniki merijo z milijoni svetlobnih let, pa kljub temu verjame, kar prebere ali sliši, zaupa v neslutene uspehe tehnike in znanosti in se samo čudi, kako je to morda je bila pot Venere 4 od goče, ko npr. prebere v Delu, Zemlje do Venere dolga okrog 350 milijonov kilometrov in je trajala dobre štiri mesece (128 dni), avtomatska vesoljska postaja pa je letela s hitrostjo 11 kilometrov na sekundo. Vzame v roko svinčnik in računa: pa saj to je skoraj neverjetna hitrost, skoraj 40.000 km na

uro, točneje — 39.600 km na uro. Primerja to s fičkom, najbolj neomejena človekova domišljija. Moj oče, ki je na prve polete vesoljcev okrog Zemlje in na prva »osvajanja« Meseca gledal nezaupljivo, kot na nekaj povsem nemogočega in nesmiselnega, kot na oskrunitve velikanskega prostora, ki ga poznale kot nebo, posuto z zvezdami ali zastrupljeni v oblaki, ki je odločno zavračal kot pravljice vsako možnost, da bi človek kdaj poletel na katerikoli drug planet, zdaj misli drugače. Ne dvomi več o tem, da bo človek kdaj pristal na Mesecu. Čeprav ne razume vesoljskih razdalj, čeprav ne more dojeti razsežnosti prostora, ki ga znanstveniki merijo z milijoni svetlobnih let, pa kljub temu verjame, kar prebere ali sliši, zaupa v neslutene uspehe tehnike in znanosti in se samo čudi, kako je to morda je bila pot Venere 4 od goče, ko npr. prebere v Delu, Zemlje do Venere dolga okrog 350 milijonov kilometrov in je trajala dobre štiri mesece (128 dni), avtomatska vesoljska postaja pa je letela s hitrostjo 11 kilometrov na sekundo. Vzame v roko svinčnik in računa: pa saj to je skoraj neverjetna hitrost, skoraj 40.000 km na

uro, točneje — 39.600 km na uro. Primerja to s fičkom, najbolj neomejena človekova domišljija. Moj oče, ki je na prve polete vesoljcev okrog Zemlje in na prva »osvajanja« Meseca gledal nezaupljivo, kot na nekaj povsem nemogočega in nesmiselnega, kot na oskrunitve velikanskega prostora, ki ga poznale kot nebo, posuto z zvezdami ali zastrupljeni v oblaki, ki je odločno zavračal kot pravljice vsako možnost, da bi človek kdaj poletel na katerikoli drug planet, zdaj misli drugače. Ne dvomi več o tem, da bo človek kdaj pristal na Mesecu. Čeprav ne razume vesoljskih razdalj, čeprav ne more dojeti razsežnosti prostora, ki ga znanstveniki merijo z milijoni svetlobnih let, pa kljub temu verjame, kar prebere ali sliši, zaupa v neslutene uspehe tehnike in znanosti in se samo čudi, kako je to morda je bila pot Venere 4 od goče, ko npr. prebere v Delu, Zemlje do Venere dolga okrog 350 milijonov kilometrov in je trajala dobre štiri mesece (128 dni), avtomatska vesoljska postaja pa je letela s hitrostjo 11 kilometrov na sekundo. Vzame v roko svinčnik in računa: pa saj to je skoraj neverjetna hitrost, skoraj 40.000 km na

uro, točneje — 39.600 km na uro. Primerja to s fičkom, najbolj neomejena človekova domišljija. Moj oče, ki je na prve polete vesoljcev okrog Zemlje in na prva »osvajanja« Meseca gledal nezaupljivo, kot na nekaj povsem nemogočega in nesmiselnega, kot na oskrunitve velikanskega prostora, ki ga poznale kot nebo, posuto z zvezdami ali zastrupljeni v oblaki, ki je odločno zavračal kot pravljice vsako možnost, da bi človek kdaj poletel na katerikoli drug planet, zdaj misli drugače. Ne dvomi več o tem, da bo človek kdaj pristal na Mesecu. Čeprav ne razume vesoljskih razdalj, čeprav ne more dojeti razsežnosti prostora, ki ga znanstveniki merijo z milijoni svetlobnih let, pa kljub temu verjame, kar prebere ali sliši, zaupa v neslutene uspehe tehnike in znanosti in se samo čudi, kako je to morda je bila pot Venere 4 od goče, ko npr. prebere v Delu, Zemlje do Venere dolga okrog 350 milijonov kilometrov in je trajala dobre štiri mesece (128 dni), avtomatska vesoljska postaja pa je letela s hitrostjo 11 kilometrov na sekundo. Vzame v roko svinčnik in računa: pa saj to je skoraj neverjetna hitrost, skoraj 40.000 km na

uro, točneje — 39.600 km na uro. Primerja to s fičkom, najbolj neomejena človekova domišljija. Moj oče, ki je na prve polete vesoljcev okrog Zemlje in na prva »osvajanja« Meseca gledal nezaupljivo, kot na nekaj povsem nemogočega in nesmiselnega, kot na oskrunitve velikanskega prostora, ki ga poznale kot nebo, posuto z zvezdami ali zastrupljeni v oblaki, ki je odločno zavra

Nove knjige Bled v fevdalni dobi

Na knjižnem trgu se je pojavila zanimiva, privlačno napisana in z znanstvene plati dragocena knjiga Bled v fevdalni dobi. Napisal jo je Franc Gornik, opremila Melita Vovk-Štihova, izdal in založil Zavod na napredok turizma Bled, natisnila pa tiskarna Tone Tomšič v Ljubljani. Knjiga ima nekaj čez 230 strani in bogato slikovno gradivo v prilogi, ki ga je prispeval Etnografski muzej v Ljubljani.

Na notranji strani ovitka preberemo, da se je pisec knjige Franc Gornik rodil 21. novembra 1895 v Gabrovcu pri Metliku, gimnazijo je končal v Šentvidu, bogoslovje pa v Ljubljani. Bil je kaplan na Bledu (1929–1932), zatem župnik v Begunjah (1932–1941); Nemci so ga izgnali na Hrvaško, pa se je po vojni spet vrnil na Bled, kjer je župnikoval do upokojitve leta 1962. Zdaj živi v Lescah pri Bledu. Vseskozi je iskal, zbral in preučeval — vneto in vztrajno — gradivo o preteklosti Bleda in okolice in s tem bogato prispeval k jasnejši podobi slovenske zgodovine. Rezultat tega njegovega dela je knjiga Bled v fevdalni dobi. V njej se na uvodnem mestu zahvaljuje prof. dr. Milku Kosu »za vse dobre nasvete pri sestavljanju knjige in še posebno za posredovanje prepisov srednjeveških briksenških urbarjev iz münchenskega državnega arhiva«. Pravi, da so mu bili ti »prevaženi arhivski vir za osvetljenje blejskih razmer v srednjem veku«.

Za delo dušnega pastirja, ki mu je bil vse življenje poglaviti konjiček raziskovanje zgodovine Bleda in okolice, so našli posluh blejski turisti in delavci. Knjiga, ki je zdaj pred nami, ima ne le veliko znanstveno vrednost, pač pa je tudi pomembna turistična publikacija, saj se turisti (veliko, zelo veliko je takih) ne zanimajo zgolj za hrano, stanovanje in zabavo, ampak tudi za zgodovino kraja, ki ga običajo, za nekdanje življenje ljudi, za kulturne in zgodovinske spomenike, ki pripovedujejo o starih časih. Treba je poudariti, da so blejski turistični delavci, zlasti Zavod za razvoj turizma, ki je knjigo izdal in založil, pokazali veliko razumevanja za kvatitveno turistično propagando trajne vrednosti. Razen turistov pa bo seveda po knjigi rad segel sleherni domačin, sleherni Blejčan in okoličan, saj bo v njej spoznal življenje svojih prednikov. Ceprav je knjiga znanstveno delo, je pisana razumljivo, jezik je lep in domač, preteklost Bleda in okolice pa tako zanimiva, da se bere skoraj kot roman.

Knjiga Bled v fevdalni dobi je razdeljena na dva dela, sledi pa še poglavje z naslovom Dodatek in slikovne priloge ter viri in pripombe. V prvem delu Gornik najprej poda sliko vasi in naselij na blejskem ozemlju v dobi fevdalnega reda; gradivo je zbral po različnih virih iz starega in novega veka. Potem piše o začetku in razvoju fevdalnega reda, o življenju kmečkega ljudstva na Bledu v 16. in 17. stoletju, o tem, kako je začela ugašati premoč fevdalne gospiske in o zemljiški odvezi, nazadnje pa še — za konec tega dela — o pravnopoličnem položaju kmečkega ljudstva in o razvoju tega položaja pa o kmetovem zasebnem gospodarstvu v dobi fevdalnega reda. To je osrednji del knjige, iz katerega je jasno razvidna dolga in pesta zgodovina Bleda in okolice.

Druugi del je posvečen blejski graščini: začetek in razvoj gospodstva briksenskih škofov na Bledu, kako so škofovi upravljali blejsko gospodstvo, podržavljenje blejskega gospodstva in zopetna vrnitev briksenskim škofov. V tem poglavju Gornik piše tudi o cerkveni fevdalni posestvi-otoški proštiji in otoški cerkvi, pa še o tem, katere graščine so v fevdalni dobi tudi imele podložnike v blejskih vaseh. Med ustanovami v tretjem delu knjige opisuje blejsko šolo, župnijo in njene cerkve, ubožni sklad in v dodatku razvoj fužinarstva na Gorenjskem.

Piscu in izdajateljem moramo biti za to knjigo resnično hvalični.

A. Triler

Dojenčki še umirajo

čeprav je vse več porodov v bolnišnicah

Danes se nam zdi že kar nerazumljivo, da bi žene rodile doma, ne v porodnišnicah. Pa vendar ni še tako daleč nazaj čas, ko so bili porodi v bolnišnicah izjema, porodi doma pa pravilo. Z vse večjo skrbjo družbe za zdravje ljudi se iz leta v leto zmanjšuje število porodov doma, povečuje pa število porodov v bolnišnicah. V letu 1964 je bilo v bolnišnicah 88,76 odstotka vseh porodov, brez strokovne pomoči pa je bilo rojenih 2,27 odstotka otrok. Kljub vse hitrejšemu razvoju zdravstvene službe

pa tudi v Sloveniji še nismo povsem izkorenili umrljivost dojenčkov. Na 1000 živorojenih umre poprečno 28 otrok, na 1000 otrok v starosti do 6 let pa umre poprečno en otrok. Seveda so ti odstotki različni v različnih krajih in v mnogočem odvisni od bolj ali manj organiziranega zdravstvenega varstva.

Na Gorenjskem (vključno z domžalsko in kamniško občino) je po podatkih zavoda za statistiko SRS lani umrlo 96 dojenčkov, v vsej Sloveniji pa kar 807. V domžalski občini jih je umrlo 20,

v jeseniški 14, v kamniški 9, v kranjski 27, v radovalški 14, v škofjeloški 8 in v tržiški 4. Najvišji je odstotek dojenčkov, ki umro v prvem mesecu (slovensko poprečje 67,8 % od vseh umrlih dojenčkov), nekaj več kot polovico (52,9 %) pa jih umre že v prvem tednu, medtem ko prvi dan umre poprečno v Sloveniji 27,9 % umrlih dojenčkov. Po posameznih občinah so ti odstotki seveda različni, vendar bistveno ne odstopajo od slovenskega poprečja. Le v loški občini je lani že prvi dan umrlo polovico od vseh umrlih dojenčkov, v tržiški občini pa kar trije od štirih umrlih dojenčkov, torej 75 %. — a

Jenkova »gasa« v verzih

Ne more se vsaka ulica v Kranju in tudi ne kjerkoli drugje ponašati s tem, da bi njen vsakdanji utrip opisal pesnik v verzih, pa čeprav le neuk ljudski pesnik, ki mu je prvo delo, v prostem času pa — pol za šalo in pol zares — vzame v roko svinčnik in napiše, kaj vse je ali kaj vse se lahko dobi v njegovi ulici. V Kranju je menada edina takšna ulica Jenkova. Za tiste ki ne vejo, kje je, naj povemo, da je tam dnevnini bar MM express, da je tam tapetnik, urar, fotograf, točilnica vina z obetajočim naslovom Otok Vis, da tam prodajajo izdelke iz polivinila pa ženske steznike pa očala in še in še. Majhna, kratka in ozka uličica je to; ena izmed njenih, sicer ne preveč privlačnih značilnosti so velike luže ob deževnih dneh (s tem smo jo v Glasu pred nedavnim že predstavili). Odkar je kranjska Lekarna zapustila svoj stari dom in se preselila v modernejše nizke betonske prostore k nebotičniku, je Jenkova ulica pravzaprav najbolj znana po dnevnem baru MM pa po tapetniku Perču nasproti čez cesto, ki oskrbuje preljube pokojne kranjske meščane in seveda tudi okoličane z lično izdelanimi blazinicami za mrtvaške krste.

Ugodno prodamo

- gostinski obrat v Javorjah
- turistično postojanko na Starem vrhu,

katero damo eventualno tudi v zakup

Informacije dobite od 6. do 12. ure po telefonu Škofja Loka 85-375 (tov. Sink). Pisemne ponudbe sprejema do 25. 10. 1967

**Smučarski klub
Transturist
Škofja Loka**
p. p. 33

Sicer pa prebivalci sami svoje Jenkove ulice ne imenujejo s tem imenom. Preprosto in »po domače« ji pravijo »gasa«, sami pa so »gasarji« (to nima z »gasom« pri avtomobilu nobene zveze, čeprav ni rečeno, da avtomobilov v tej ulici nimajo; »gasarji« so bržkone zato, ker si žejo gasijo v MM in Visu). So kot velika družina, ki se zbira zdaj tu zdaj tam, kakor so pač pri volji in kakor nanese. Z novim gostom, z MM, se je njihova družabnost, njihov čut za skupno življenje, še povečala, pa tudi prostor za »sestanke« in razgovore so dobili, saj Mitja nima nič proti, če poklepeta v kotu takoj za vhodom. Nemara je tudi to vplivalo, da je eden izmed njih — ni hotel, da zapišemo njegovo pravo ime, zato si je izbral zvenč psevdonim: Gasar — napisal v verzih »care« in »ceri« Jenkove »gase«, ki jih — prosim — preberite!

Jenkova gasa v Kranju naredi možakarje kar prave: zjutraj napije se tam mleka, užije malo sira, nato se v MM zakadi, da kavico in rusko vodko tam dobi.

Tudi otoka Visa ne izpusti, zato se spet mu zavrti.

In misli: slabu mi je v glavi, zato v štacuno odhiti, kjer polivinil vrečko dobi in jo napolni ...

Žena pravi: »Ne vidim nič!« Jaz pa kot lahek ptič

k optiku letim in ji krasne okvirje naročim.

Da postal bom možakar do Rusa po uro za ženo pohitim, k fotografu,

da mi sliko spremeni, madeže v čistilnici pustim, pri invalidih palico in star klobuk odložim,

pri tapetniku kavč na posojilo naročim, Mira mu za ženo modrček kar podari.

»Žena, v Elito še ne greva, dokler gladke kože od kozmetičarke ne odneseva.«

Torej: Jenkova je prava, za možakarje je zdrava!

V kakšni literarni reviji ti le verzi sicer ne bi zagledali luč sveta — čeprav so razumljivejši kot moderna poezija — mi pa smo jih le objavili — kot dokaz, da Jenkova »gasa« ni kar tako in da ljudska poezija (čeprav bolj ljudska kot poezija) le še ni povsem izumrla. Obiščite »gasarje« in videli boste, da so možje in pol!

Zapisal: A. Triler

Lebanova mama - 90-letnica

Malo jih je danes, da imajo, kot pravimo devet križev na hrbitu. Ena izmed njih je tudi devetdesetletna Katari na Leban iz Otoč.

Da bi zvedeli kaj več o njenem življenju, smo jo obiskali. Ceprav je priklenjena na posteljo že več kot tri leta, je še vedno vredna, nasmejana in razpoložena za pogovor.

vor. Ko se pogovarjate z njo, ji kar ne morete prisoditi, da bo čez nekaj dni praznovala devetdeseti rojstni dan.

Ob pripovedovanju se je z mislimi preselila za nekaj desetletij nazaj. Rojena je v vasi Most na Soči, ki je bila takrat pod italijansko oblastjo. »Luč sveta«, kot samo pravi, pa je zagledala 24. oktobra 1877. Tam je hodila tudi v šolo, se poročila in preživelila najlepša leta v življenju.

Med prvo vojno se je preselila na Gorenjsko. Med obema vojnoma pa je potem posvetila največ skrbi vzgoji sedmih otrok. Druga vojna vihra jo je zajela v Otočah. Njihova družina je bila med prvimi, ki se je takrat pridružila naprednemu gibanju. Že 17. oktobra 1941 so na Lancovem pri Radovljici ustrelili dva njena sinova. Kmalu po tem pa so njo in še tri člane družine izselili v taborišče Peskov na Spodnjem Bavarskem. Po vojni se je zopet vrnila v Otoče, vojne posledice in grozote pa čuti še danes. Marsikaj je še povedala o svojem življenju, polnem gorja. Nazadnje pa je še pripomnila, da blilo vse še dobro, samo da bi jo noge ubogale.

Lebanovi mami ob njenem visokem jubileju iskreno čestitamo.

J. Justin

Škofja Loka pred pol stoletjem

V Škofji Loki sem spoznal slikarja Hinka Smrekarja

To jese poteka četrto stoletje, odkar se je zrušil pod streli laških pušč slovenski slikar in karikaturist, človek naprednega pogleda in zaveden Slovenec, vnet pristaš OF Hinko SMREKAR. Zdaj bo že skoraj pol stoletja, odkar sem ga spoznal v Škofji Loki na Gorenjskem, kjer sem bil nekaj let po prvi svetovni vojni učitelj na loški dežki šoli.

Ko sem kmalu potem, ko sem videl Loko kot pogrebec, opravil maturo, so mi dali na okrajnem glavarstvu v Kranju, kamor je spadala Loka, dekret za učitelja na loški dežki šoli. Saj se mi zdi kar malce čudno in smešno, ko pregledujem danes svoje službene spise in je bila ta moga postavitev za Loko napisana — z ROKO. Takrat na kranjskem okrajnem glavarstvu prosvetni eddelek še ni imel pisalnega stroja. Vso službeno prepisovanje so opravljali kar z jeklenim plesom in roko.

Dežka ljudska šola v Loki je bila skrita v ulici, med glavnim trgom in gradom. Danes je tam Šolska ulica. Vhod v to ulico je vodil pod obokom nekdanje Plantaričeve kavarnice. Vzgoja in pouk loških dečkov je bila takrat v rokah posvetnih učiteljev, medtem ko so dekleta obiskovala za tisti čas šolo v nunskem samostanu. Morebiti je ta razdelitev bila pomembna, ker so bili takratni šolarji večinoma v rokah naprednih učiteljev. To se je izkazalo pozneje, med drugo svetovno vojno, ko so bili

nekdanji naši fantje odločni bori proti fašizmu.

Loka je bila tiste čase razdeljena v glavnem na dva kulturno-politična sveta. Zgornji glavni trg je bil napreden, in je imel sokolski dom z urejenim gledališkim odrom. Na Spodnjem trgu so imeli klerikalno prosvetno društvo. Hudih trenj med strujama ni bilo. Iz mlade generacije je zraslo nekaj posmembnih Ločanov, tako pisatelj Jaka Žigon, sin trgovca na Glavnem trgu. Iz okolice je bil pisatelj Janez Plestenjak. Ločana sta bila geograf in turistični pisatelj France Planina in zgodovinar Pavle Blaznik, pa seveda še vrsta drugih fantov, ki danes — kot zreli možje — nekaj pomemajo v naši kulturi. V dokaz te trditve je danes Loški muzej, ki ga vodi sin slikarja Franceta Pavlovca. Ločani pa izdajajo tudi svoj zbornik in v njem objavljajo članke s prikazi zgodovinskega razvoja in današnjega napredka tega našega svojestrnega mesta ob sotočju dveh Sor — Poljanščice in Selščice.

Loka ima prelepko okolico, kakor nalašč za turizem in slikanje

Starejši loški rod uradnikov, trgovcev, obrtnikov in drugih domačinov se je pred 50 leti dnevno sestajal po košilu v Plantaričevi kavarni, kjer so včasih biljardirali ali

vrgli preferanco. Ponovno so se starejši Ločani zbirali k večernemu klepetu v gostilnah. Vse je šlo po posebnem, utrjenem redu. Vsak dan v drugi gostilni. Da so prišli vsi birtje na vrsto in ni bilo zamere nikjer.

Mladi učitelji in naši sovrstniki in mlade prijateljice iz loških družin pa so hodile z nam na skupne spreheode v okolico. Ob nedeljah in na praznične dneve smo prirejali skupne izlete v prelep, hribovito okolico. Sprememb smo imeli dosti, saj smo zlahka menjavali svoje pohode; zdaj k sv. Barbari, drugič k sv. Andreju, pa na Osojniki. Obiskovali smo tudi Crnogrob s starinskimi freskami, pa Cepule, Planico, Križno goro in celo na oddaljeno Smaretino goro smo hodili... Včasih smo odšli kot člani planinskega društva na Lubnik, takrat še na tej gori ni bilo planinske koče. Tudi na Blegoš smo se odpravili in Ratitovec. Seveda zmeraj le peš. Avta takrat ni imel še nihče. Kdor je imel kolo, je bil že bogatinec in lastnik modernega prometnega sredstva. Iz Loke smo se večkrat peljali s kolesom v Ljubljano.

Škofja Loka je bila že pred pol stoletjem zaradi prijetno toplo Sore vabliva počitniška točka. Saj je imela že v tistih časih ob Selščici javno kopališče. Pozimi pa smo se drsali po zaledeneli Poljanščici ali v bližnjih bajerjih.

Tudi turizem je bil privlačen. Loka je imela med prvimi kraji v Sloveniji opleševalno društvo. Ko je bil predsednik loškega opleševalnega društva učitelj Flis, so postavili na razgledne točke klopi. Med latami na sedežni plošči, pa so bile prevelike razdalje, zato si na klopeh opleševalnega društva poseodal z muko, ki so jo občutil na lastnem sedalu... Neki humorist je tedaj zaradi neugodnega sedenja in bolečin, napisal — pripombo kar na klop:

O, preljubi Slavko Flis,
le zakaj nis'
late bolj na gost' naredu,
deb' se človek laže usedu..

Javna pripomba je pomagala. Naslednji predsednik opleševalnega društva trgovec Rajko Taler je dal postaviti že bolj udobne klopi.

Loka — cilj in motiv mnogih slovenskih slikarjev

V Loko so radi prihajali razni slovenski umetniki, zlasti slikarji, predvsem člani umetniških društav Vesne in Save, ker jim je nudilo to mesto s srednjeveško starinsko patino in prelepo okolico s svojimi kozolci in drugimi privlačnostmi, obilico motivov za upodabljanje na plat-

nu. V Loki je stanoval nekaj let Ivan Grohar, doma iz Sorice, hribovske vasi na koncu Selške doline. Tudi Gvido Birolla, po očetu in rojstvu Tržačan, po materi Ločan, je našel v kraju, kjer je preživel mladost, obilico motivov. V Loko in okolico se je rad vračal okoličan pesnik Čvetko Golar, pesnik Sorškega polja, kmet — poet, doma iz bližnjih Gosteč, na sred pota med Loko in Medvodami. Nekaj let je Golar obiskoval loško osnovno šolo. O tistih letih mi je pričeval mnoge zanimivosti, ko je bil na stanovanju pri eni izmed šolarskih mater. Nekatere družine so jemale na stanovanje šolarje iz okolice, drugi so stanovali v kapucinskem samostanu kot klošterski muci.

Kadar je prišel kak tak nov stanovalec, umetnik, je bilo za Loko zmeraj nekaj novega, saj je gost prinesel v sicer enolični kraj spremembo in razvedrilo.

Hinko Smrekar na počitnicah pri Dolencu v Stari Loki

Nekega jesenskega popoldne mi pove učitelj Vinko Zahrašnik: V Loko je prišel slovenski slikar Hinko Smrekar? Ga poznaš? »Le po njejovih delih,« sem mu odvrnil.

Ze kot dijak sem sodeloval pri humorističnem listu Kurent. V tisti dobi je bilo dijakom prepovedano pisanje v liste. Zato sem pošiljal v Kurenta humoristične prispevke kar po pošti. Nisem poznal osebno ne urednika Branimirja Kozinca ne ilustratorjev Kurenta, Maksima Gasparija, Hinka Smrekarja in ne Podrekarja, ki so včasih moje prispevke opremili z risbami. Z vsemi temi sem se seznanil osebno še v poznejših letih. Honorarja mladim sotrudnikom niso nikoli niti plačali, zatorej smo bili dijaki sotrudniki cenena delovna sila.«

»Pa bi ga rad spoznal?« me je nato povprašal Zahrašnik. Veselo sem my pritrdiril in po končanem popoldanskem pouku sva krenila iz Loke čez most v sosednjo Staro Loko, v domačem jeziku »med Prifarce«. Tako so jim rekli zato, ker je imela vsa Staro Loka svojo faro. Danes je Staro Loka spojena z mestom v Škofjo Loko.

Slikar Hinko Smrekar je prišel po končani prvi svetovni vojni v Staro Loko na oddih. Ze med prvo svetovno vojno je zbolel. O svojem sošaškem življenu je izdal z reko napisano in poslikano zgodbo »Hinko Smrekar — črnovojnik«. Delo je razmnožila Umetniška propaganda s sedežem na gradu Rudo nad Loko pri Zidanem mostu. Smrekar je na humorističen način pričeval svojo zgodbo, ko je bil vojak črnožolte Avstrije.

Ker je bil nekaj časa med prvo svetovno vojno interni-

ran v zaporih, zato je bil zapisan kot P. V. — politični verdachtig, — to je politično sumljiv, se mu je zdravje razrahljalo.

Zaradi slabljenih živcev in bolezni prebavnih organov je moral večkrat k zdravnikom in so ga pošiljali tudi v bolnišnice in sanatorije. Zato je bil zaradi prebavnih motenj čestekrat nenaspan, slabe volje. Potreboval je odih in razvedrila. Ker je bil mož brez stalnega zasluzka, bil je poklicni slikar, ki pa ni nashi zmeraj kupcev za svoje slike, je bil Smrekar dostikrat v težkem finančnem položaju. Zato mu je bilo dobrodošlo, ker je imel priložnost in je prišel za nekaj časa na spremembo zraka in počitek k loškemu dobrinini, lesnemu trgovcu Francu Dolencu, znamen pod domačim imenom Frenck iz Loke, pa tudi Joškovec. Njegova hiša se je držala staro ime Joškovec, najbrž zato, ker je bil eden izmed prednikov Jože.

Francek Dolenc-Joškovec — mecen

Franc Dolenc-Joškovec — je bil trgovec z lesom. Sprva je bil preprost prevoznik in je v mladih letih vozil kamnje s parom konj za karavanški predor. Ker je bil mož bister, priden in sposoben, se mu je podjetje večalo. Se bolj mu je letel denar na kup, ko so je poprijel lesne trgovine. Res je, da je bil Joškovec bogatin, a ni skrival denarja v nogavico. Kupoval je gozdove, pa tudi graščine. Skratka: bil je eden izmed najbolj petičnih ljudi na Gorenjskem, v bistvu pa preprost človek in prav nič domišljav. Bil je demokrat in veseljak! Rad je imel okrog sebe vesele ljudi in takrat je razdroarno gostil svoje prijatelje in znance. Zelo rad je podpiral umetnike. Njegova hiša jim je bila zmeraj odprta na stežaj. Nekaj let je stanoval pri Dolencu tudi slikar Ivan Grohar. Zato pa mu je včasih podaril kako svojo sliko, kar je bilo seveda tudi precejšnja vrednost.

Dolenčeva hiša stoji ob cesti, ki vodi k Fari in naprej v Selško dolino. Ob hiši se odcepí danes cesta proti novemu bližnjemu stanovanjskemu naselju, ki nosi ime po slikarju Groharju: Groharjevo naselje in novo samoposredno trgovino s parkom. Dan prej so odkrili v Groharjevem naselju kip v spominu slavnemu slikarju, Groharju, ki je večkrat s svojimi slikami ovekovečil Loko in njeno okolico. Kip je svojevrstna, preprosto izdelana utemeljina loškega domaćina kiparja Logondra. V ozadju, Groharjevega naselja opaziš Kamnitnik in hrib Gavžnik, kjer so v srednjem veku pokončavali na »gavžah« upornike in zločince.

Jože Župančič

KUHINJA V DELFINU ZOPET ODPRTA

Sporočamo, da smo odprli preurejeno kuhinjo v gostilni Delfin (za trgovino Delikatesa v Kranju). Okusne in poceni malec. Vsak dan sveže morske ribe in postrvi.

Kolektiv

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE Češnjica, Železniki

razpisuje delovno mesto

VODJE DELOVNE ENOTE ŽAGA

Pogoji: tehnična srednja šola lesne smeri, 5-letna praksa na žagi.

Pismene prijave s kratkim življepisom, dokazili o strokovnosti in navedbo dosednjih zaposlitev je treba predložiti kadrovskemu oddelku podjetja najkasneje do 4. novembra 1967.

Beli rajek

Gabrieljovi pomisliki se tako nujni prošli niso mogli več upirati. »Prosim vas le, Sir, uporabite stopnišče k igralnicam in če bi kljub vsemu le kdo prišel,« je nadaljeval zaskrbljen... »Me prav gotovo ne bo videl,« ga je mirl Hubbard in se napotil s prijaznim smehljajem k steklenim vratom, ki so locila klubsko vežo od stopnišča v drugo nadstropje. Počasi je stopal navzgor in ko je prišel v drugo nadstropje, je šiljal kakor senca mino igralkih sob, dokler ni na koncu dolgega hodnika prišel do zelenega salona. Tihu je vstavljal ključ v ključavnico, brez šuma odpril in izginil v sobi. Potem je prav tako tih zaklenil z notranje strani in pričkal vse luči.

Cez kako uro sta Corner in Philips zapustila klub in Gabrielu se je zazdelo, da je napočil čas, ko bo treba iti po ključ. Ko je tipal po ključavnici — v igralnici razsvetljeni handniki niso bili v navadi in tudi ne praktični — ga je obli obli mirel pot, kajti v ključavnici ni bilo ključa. »Nadangel, te ilije z rokami iskal po tleh, potem je naglo večkrat potrkal na vrata in ko ni dobil odgovora, je krtevilo pritisnil na ključ. Toda vrata se niso odprila. V strašnjih slutnjah se je naslonil na steno in premisljeval, kaj naj storiti. Almiratir hišo nikakor ni kazalo, saj bi stvar s tem le že poslabšal. Tresoiči se koljen je končno zbehal in je hropeč privlekel k vratom moža, ki jih je že enkrat odpril. Po neskončno dolgem času je padel znotraj ključ iz ključavnice in možak je konč-

no lahko odklenil vrata. Gabrielj je s tresoto se roko v temi otpal stikalo in prizgal luč. Razprtih oči je streljal v sobo. Salon je bil prazen. Nenadoma pa je »Nadangel, opazil nekaj, kar mu je vzelječe že zadnje ostanke moči. Na zapiraču ventilatorja je visela vrvica od zavesne z zanko na enem koncu...«

Ubogi Gabrielj je moral zbrati vse sile, da je končno z začudenjem pomočnikom preiskal salon in spet obesil vrvico tja, kjer je bilo njeno mesto. Ta nova uganka je bila pretežka za njegov razum in bila še celo huda, ker se ni smel nikomur zaupati. Potem je pomisli na prijaznega Mr. Hubbarda in si moral priznati, da ne bo imel mirne ure, preden ne bo vedel, kaj se je zgodilo z gospodom, ki je po njegovem prepričanju bil med najoddilčnejšimi člani kluba Sedemdeseterih.

7

Muriel Irvine je ravno sedela pri svoji zajtrku, ki se ga je pa komaj dotaknila, ko so ji javili Rafaela Summerfielda.

Summerfield je bil velik koščen možak z mogočnim orlovskeim nosom, ki je nekoliko cikal na rdeče, in s kuštravimi lasmimi čudnih lastnosti. V začetku vsakega meseca so bili namreč vranje črni, proti sredini meseca so postajali vedno bolj zelenkasto modri, dokler proti koncu niso začeli spremnijati vseh mogočih barv. Koščati brki pod upognjenim nosom pa so bili vedno lepo črni, kajti s staro zobno krtako se je brke dalo dosti laže urejati kot lase na glav. Negevanje las je bila sploh majhna slabost Rafaela Summerfielda. Bili je zelo pameten avokat in je bil s tem, kar je dosegel, čisto zadovoljen, dasiravno so bili njegov

dohodki zelo skromni. To pa zaradi tega, ker je imel troje vrst klientov: take, ki jim je takoj pokazal vrata, take, ki od njih ni hotel nobenega denarja in slednji take, ki mu sami od sebe niso nič plačali.

Mrs. Irvine je pri njem dosegla, da jo je uvrstil v poseben razred klientov, v katerem so klienti res plačevali njegove uslove, toda prisiljena je bila njegove smešne honorarne zahtevke, ki jih je predložil vsakega četrtega leta, zviševali za 50 odstotkov. S tem pa je med njo in njim vedno znova nastajal spor, kajti avokat se je skliceval na nizke takse, ki so bile v navadi v Fulhamu, dočim je trdila Mrs. Irvine, da veljajo zahteve kot lastnico trgovine v Westendu takse, določene za ta distrikt. Prepir je trajal takoreč brez presledka in oba sta se borila z neznanjano vmeno.

Avokat je za hlp postal pri vratih, vzel z glave svoj predpotopni, toda gladko skrtačeni cilinder, z levo, v kateri je držal debelo aktovko, je zamahnil po zraku in slovensko sklonil glavo.

»Mrs. Irvine, zakasnili sem za devet minut in pol,« se je opravičil z votlim glasom, »toda dandanašnja prometna sredstva so nepreračunaljiva. Dokler so prevažala avtobuse Še živa bitja, so bili mnogi točnejši in zanesljivejši. Svojšas sem sestavil tabele voženj, izračunal ritmetično povprečje in prav redko se je zgodilo, da sem zamudil pol-drugo ali dve minutki.«

»Nikar si tega ne jemljite k srcu, Mr. Summerfield,« je tolazila mlada žena z nagnjivim smehljajem, ki bi ga njenemu resnemu obrazu človek nikoli ne bi prisodil. »Glavno je, da se nisva zgredila, ker tu lahko poklepata mnogo bolj udobno in nemoteno kot v p'sarni.« Z roko mu je po-

nudila stol ob zajtrkovnici mizi in pozvonila. »Popili boste z menoj skodelico čaja.«

»Skodelico čaja?« je preudarjal in nekretno postavil cilinder na tla. »Morda. Zajtrkoval sem sicer že ob šestih in trinajst minut in jaz sem odločen pristaš strogo urejene življenja, toda pri nereditosti, ki ni zanj sama prometa, temveč vse naše javno življenje, se tega principa ne da povsem brezpogojno vzdrževati. Okorno se je spustil na stol in opazoval, kako je strežnica natakala v skodelico zlatorumeni čaj, mescal nato z zliko po skodelici in s kratkovidnimi očmi v zadregi begal po lepem sončku. Muriel se je nenadoma domisila. Vstala je in sama prinesla dragoceno karafino in njenou vsebinsko do roba napolinila avokatovo skodelico. Sumerfieldov ogromni nos se je kar nabreknil ob sladkostrastnem vohanjem in obraz mu je preletej blažen smehljaj. »Oh, najbrž kak sadni sok,« je šepnil in začel živalno mežikati.

Advokat je za hlp postal pri vratih, vzel z glave svoj predpotopni, toda gladko skrtačeni cilinder, z levo, v kateri je držal debelo aktovko, je zamahnil po zraku in slovensko sklonil glavo.

»Da, sadni sok z Jamajke,« je pojasnila mlada žena.

Z užitkom je poskusil in ko mu je Mrs.

Irvine ponudila še okusen obložen kruh,

je segel po njem zasanjanino v čisto mehancino. Mr. Summerfield je popil že tretjo skodelico čaja, ko se je nenadoma splasil iz svoje sanjarje.

»Preveč si prizadevate zame, Mrs. Irvine. Ali prihajam k vam kot avokat ali kot gost? Kot avokat,« je ugotovil. »In avokatu nihče ne ponuja Izvrstnega čaja z Jamajke, temveč mu vsakdo reče čisto preprosto: Sedite in povejte, kar želite!«

(Nadaljevanje)

ZAKLJUČNA MISEL

Izvedba vertikalnih prometnih naprav v osrčju Grin-

javcev bi nedvomno pomenila

močan preporod v turistič-

niem prometu na Zgornjem

Jezerškem, saj bi s tem prak-

tično ustvarili povezano spo-

daj ležečega zaključnega tur-

ističnega kraja z danes tež-

ko dostopnim, vendar tako

vabljivim gorskim svetom.

Morda bo leto turizma te-

mu kraju prineslo vsaj

program za njegov nadaljnji

razvoj. S povečanim turiz-

mom bodo tudi polne za-

vezne

črke,

os

je

ne

Ob desetletnici izstrelitve prvega satelita

Uspehi v osvajanju vesolja

Po 128 dneh letenja je 18. oktobra mehko pristala na planet Veneri sovjetska avtomatska postaja. To je že zetrti sovjetski poskus pristanka na tem planetu. Pri prejšnjem poskusu leta 1961 je avtomatska postaja letela mimo Venere. 1962. se je pa raztreščila na njeni površini. Ko je avtomatska postaja v sredo priletela v atmosfero Venere, se je od nje ločila kapsula z instrumenti in mehko pristala na planetu. Instrumenti delujejo in pošljajo šifrirana poročila na Zemljo. Sovjeti znanstveniki do sedaj še niso objavili podatkov, ki so jih sporočili instrumenti z Venere, vendar je po izjavah znanstvenikov že sam mehak pristanek na Veneri fantastičen tehnični in znanstveni uspeh.

Ob tem novem uspelem koraku k spoznavanju še vedno skrivnostnega vesolja, ki že od preddavnata vznešenja človeka in razvnema njegovo radovednost, je prav, če prelistamo kroniko vesoljskih poletov. Pred desetimi leti v oktobru 1957 je svet obkrožila senčnacionalna novica, da so v Sovjetski zvezzi izstrelili prvi satelit. Svetovne časopisne agencije in radijske postaje so objavljale natančne podatke o teži in oddaljenosti satelita od Zemlje ter področja, nad katerimi je letel.

PRVI VSEMIRSKI POTNIK

Samo mesec dni pozneje so z enega od sovjetskih kozmodromov izstrelili drugi satelit Sputnik II. Takrat je satelit nosil v hermetično zaprti kabini psico Lajko. Najstarejši in najzvestejši človek prijatelj pes, je tako utrl pot za nadaljnja osvajanja vesolja. Zadnjega januarja 1958 so tudi v ZDA izstrelili svoj prvi satelit — tako se je začela tekma med ZDA in Sovjetsko zvezzo v osvajaju vesolja. Pošiljanje satelitov v vesolje je kasneje postal skoraj običajna stvar.

SMER POLETOV — LUNA

Ponoči 13. septembra 1959 sovjetska vesoljska raketa padla na Luno. Prvič v zgodovini je neki predmet, ki so ga naredile človeške roke, padel na drug planet. Najblžji zemljini sosed ni bil več nedosegljiv.

GAGARIN V VESOLJU

Zjutraj 12. aprila 1961 je kot bomba odjeknila novica, da kroži okoli Zemlje vesoljska ladja Vostok I. z vesoljem Jurijem Gagarinom. Tačko je bil prebit led pri vstopu človeka v vesolje. Jurij Gagarin je postal ne samo sovjetski narodni heroj, ampak tudi legendarna osebnost sedanosti.

Gagarinovem imenu so se kmalu pridružila še druga: Titov, Glenn, Carpenter, Nikolajev, Popovič, Cooper, Bikovski, Leonov, Terješkova in drugi. Poleti vesoljcev so postali skoraj običajna stvar. Vendar človeški duh ne miruje pri zbirjanju podatkov o vesolju in razreševanju vprašanja, ali obstaja življenje še na drugih planetih.

VEČ DNI V VESOLJU

Februarja 1966. leta je moskovska televizija sporočila, da bodo zvečer prikazali na zaslonih dva vesoljska potnika-psa. Gledalci, navajeni gledati na televizijskih ekranih obrazje vesoljcev, so presečeni zagledali dva psa, ki sta povsem mirno prenašala polet. Vesoljska ladja s pasjima potnikoma je bila prek 900 km oddaljena od Zemlje. To je bila dvakrat večja razdalja, do katere je prispelo živo bitje z Zemlje. Svet je pes pripravil pot za človeka. Oba pasja vsemirska potnika sta dobro prenašala večnredni polet. Čeprav nijer ni bilo uradno rečeno, je vseeno res, da sta ta dva psa utrla pot za globlji prodor človeka v vesolje. Večnredni polet ni pustil nobenih večjih posledic na pasjem organizmu. Polet je trajal približno toliko časa, kolikor časa bi rabila vesoljska ladja izstreljena z Zemlje proti Luni, ki bi nekaj dni krožila okoli Lune in se potem vrnila na Zemljo.

PRISTANEK NA LUNI

Preučevanje vesolja se nadaljuje sistematično in nepreklenjeno. Po prvih satelitih in vesoljskih ladjah s posadko in brez nje se osvajanje vesolja nadaljuje z uspešnim izstreljevanjem avtomatskih postaj na Venero. Sateliti omogočajo prenašanje televizijskega programa iz Amerike v Evropo in obratno.

Luna ostaja še naprej glavni cilj vesoljske tekme. Na vprašanje o trdoti Luninih tal je dala precej odgovorov avtomatska postaja Luna 9. Vse prejšnje postaje, izstreljene proti Luni so zgrešile cilj ali pa so se razbile na Lunini površini. Po pristanku Luna 9 so vsi svetovni časopisi prinesli slike mesečeve površine. Sovjeti znanstveniki pa so sporočili, da je mesečeva površina trdna in primerna za pristajanje vesoljskih ladij.

PRVI UMETNI LUNIN SATELIT

Marca 1966 je Luna dobila svoj umetni satelit. Imenovali so ga Luna 10. To je 1600 kg težak satelit, ki obkroži Luno v treh urah.

Vesoljska doba se je prav zaprav šele začela. Vendar je bilo skupno izstreljenih v ve-

solje že okoli 500 satelitov, avtomatskih postaj in vesoljskih ladij. Samo v letu 1965 so poprečno vsake tri dni izstrelili z Zemlje v vesolje po en satelit ali drugo leteče telo.

Danes kroži okoli Zemlje množica satelitov. Točnega števila sploh ne vemo. Okoli Sonca kroži 18 umetnih planetov, ki jih je tja poslal človek. Mnogi od teh bodo krožili večno, dokler ne bo člo-

vek našel poti, da bi jih vrnil na Zemljo.

MESTA — UMETNI SATELITI

Uspehi pri raziskovanju vesolja in hiter razvoj znanosti in tehnike dajejo upanje, da bo človek v daljnji prihodnosti poletel na druge planete in tam tudi živel. Nekateri sovjetski znanstveniki so v koledarju osvajanj vesoljskega prostora in naseljevanja planetov predvideli, da bo človek stopil najprej na najbliže planete Luno, Mars in Venero. Človek bo izkorisčal sončno energijo, da bi spremenil atmo-

sfero teh planetov v tako, ki bo primerna za življenje človeka. Veliko težji problem pa se postavlja pred znanost za doseg oddaljenejših planetov našega sončnega sistema. Brez dvoma bo znanost v prihodnosti toliko napredovala, da bodo pošiljali v vesolje ogromne vesoljske ladje. Veliki umetni sateliti, na katere bi živel milijoni ljudi, naj bi krožili po vesolju.

Zadnja in najtežja etapa osvajanja vesolja, bi bila, kot pravijo znanstveniki, poskušati zapustiti naš sončni sistem in doseči daljne še neznane galaksije in planete.

Priredila L. Mencinger

Energija iz »nič« ali perpetuum mobile

Beseda perpetuum mobile je latinskega izvora in pomeni »večno gibanje«, torej nekaj, kar bi se večno gibalo. To je idealen, praktično neizvedljiv stroj, ki bi se, potem ko bi ga spravili v gibanje, gibal neomejeno, ne da bi mu bilo treba pri tem dovajati energijo v kakršni koli obliki. Stroj bi nam delal večno, samo ob začetku bi potreboval toliko dela, da bi ga spravili v pogon. Že na primerih iz vsakdanjega življenja vemo, da je kaj takega nemogoče. Če hočemo, da nam stroj opravlja neko delo, mu moramo pri tem dovajati energijo v kakršnikoli obliki. Ura, ki nam kaže časne »steče« sama, ampak jo moramo vsak dan naviti, s tem ustvarimo zalogo prožnostne energije, ki se počasi pretvarja v mehansko, potrebno za premikanje kazalcev in pa premagovanje trenja v ležajih. V primeru, da smo uro pozabili naviti, se nam bo le-ta po določenem času ustavila. Kaj se v fiziki upira delovanju takega stroja? To je energetski zakon, ki nam pravi, da je zunanjé delo, opravljeno na nekem telesu, enako sprememb skupne energije telesa. Možno je torej samo pretvarjanje energije iz ene oblike v drugo. Primer: če hočemo na kuhalniku zavreti vodo, potrebujemo toplosto, ki jo dobimo tako, da vključimo kuhalnik, s tem pa se bo električna energija pretvorila v toplost. Mlin, kakršnega so včasih uporabljali za mletje moke, je delal samo takrat, kadar je prek mlinskega kolesa tekla voda. Energija, ki jo je s seboj prinašala tekoča voda, se je pretvarjala v mehansko, ki so jo potem izrabili za mletje moke.

Ta neizpodbitni zakon fizike nam torej dokazuje, da je obstoj takega stroja nemogoč, kljub temu pa so se skozi stoletja rodile razne ideje in je bilo narejeno veliko strojev, ki naj bi si zaslužili naslov »večno delujočega stroja«, končni učinek

pa je bil pri vseh enak in vedno porazen. Med temi graditelji niso bili samo neukti ljudje, bilo je tudi veliko takih, ki se ukvarjali z znanostjo in so o fiziki že marsikaj vedeli.

PRVI KORAKI

Prve ideje o perpetuum mobile so se rodile najbrž že zelo zgodaj. Prvi ohranjeni zapis iz leta 1245 pa nam priča o načrtu francoskega avtorja. Sestavljen je bil iz koles, ki je imel na obodu na gibljivo pritrjenih ročnah obesene uteži. Ko se kolo zavrti v narisanu smeri, uteži na desni obvisijo na oboju kolesa, uteži na lev strani pa se previrajo navzdol in s tem povzročijo, da deluje teža uteži na večji razdalji od osišča kolesa kot pa na desni strani. To in pa še dodatni sunek zaradi prevračanja uteži naj bi povzročilo, da bi se kolo še naprej vrtilo v narisanu smeri.

Ta razloga pa je zadostovala samo »konstruktorju« tega stroja, stroj sam se je že po nekaj vrtljajih ustavil. Na kaj je pozabil avtor tega »večnega stroja?« Na ravnotežje koles in pa na trenje. Sistem uteži, ki se prosto giblje, se bo po določenem času postavil v ravnotežje, da leva stran ne bo več prevesila desne strani. Poleg tega se z gibanjem v osišču kolesa pojavi zaviralna sila — sila trenja, ki nasprotuje vrtenju kolesa. To silo prav dobro poznamo v vsakdanjem življenju in se nam vedno pojavlja tam, kjer se tareta dve ploskvi. Tak je bil žalosten konec prvega modela perpetuum mobile.

Minula so stoletja in svet so prevezela nova in nova odkritja. Iznašli so parni stroj, pojavile so se prve ladje na parni pogon, prve lokomotive so si utirale pot in v Ameriki so zasvetile prve žarnice, ki so uporabljale električno energijo. Elektrika je nastopila svojo zmagovalo pot. Iznašli so stroj, ki je pretvarjal električno energi-

jo v mehansko — elektromotor, iznašli so tudi stroj, ki je delal obratno — pretvarjal je mehansko delo v električno — generator. Prav ob ta dva stroja pa se je spet spotaknilo mnogo ljudi z »fiksнимi« idejami o perpetuum mobile. Kaj so naredili? Povezali so os elektromotorja z osjo generatorja in spojili priključke motorja s priključki generatorja. Ko so naredili to, so pognali skupaj povezani osi; sedaj naj bi generator začel proizvajati električni tok, ki bi dalje poganjal elektromotor in tako naprej... Kaj vso ostali, se je tudi ta model po nekaj vrtljajih ustavil. Poskušali so še in še z raznimi izboljšavami, konec je bil vedno enak. Vsi konstruktorji so pozabili na delo, ki se zapravila za premagovanje sile trenja, ki se je pojavila v ležajih obeh strojev.

OB ZAKLJUČKU

Mnogo je bilo še takih primerov, v katerih so avtorji uporabljali razna fizikalna spoznanja, povsed pa so prezeli glavni zakon fizike, namreč, da dela iz nič ne moremo dobiti, kakor ga tudi ne moremo v nič zapraviti. Začaj so zanimivi ti primeri? Kažejo nam blodnje človeškega duha, nemočen in primiven boj proti neizprosnim zakonom narave, ki jih ni ustvaril človek, ampak jih je ustvarila narava sama; človek jih je samo odkril in z njimi obrazložil procese, ki se dogajajo v naravi. Nemoč je, da bi pričakovali, da nam bo današnji razvoj lahko omogočil izvedbo perpetuum mobile, kajti s tem bi se podrla pričevanja klasične fizike, lahko bi dejali, da je vse, kar smo do danes storili, laž. Kaj takega pa je absolutno nemogoče. Ne bo teorije, ki bi postavila današnji svet na glavo in zavrnila vse zakone, ki veljajo danes, veliko pa bo še odkritij, ki bodo pomogla k razkritju neraziskanih skrivnosti narave.

Jože Sifkovič

Kmetovalci, nabavite si traktor na kredit!

Podjetje AGROTEHNIKA export — import,
Ljubljana, Titova 38

vam nudi traktor znamke **ZETOR 2011** s priključki

Dobava takoj ali v zelo kratkem času!

Kreditni pogoji:

- Pоловico vrednosti in prometni davek plačate takoj ob podpisu pogodbe, ostanek pa najpozneje do 1. 4. 1969 v enem ali dveh obrokih po dogovoru, obrestna mera 8 % letno.
- Kot jamstvo izročite Agrotehniki bianco-solo me-nico, potrdilo pristojne občinske skupščine o višini katastrskega dohodka in potrdilo Zavarovalnice o vinkulaciji traktorja v korist Agrotehnike.

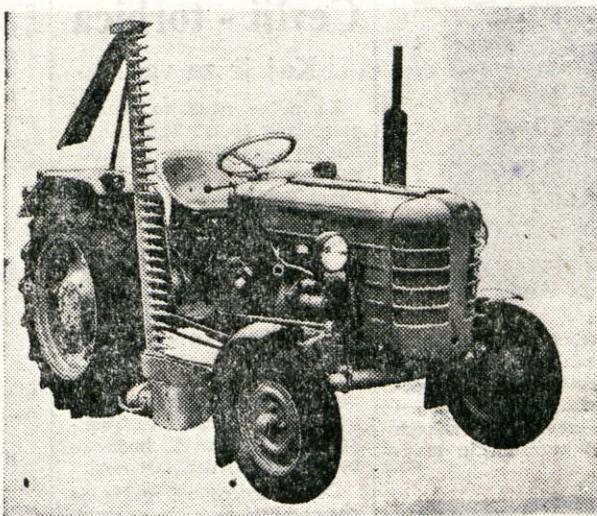
ZAHTEVAJTE PONUDBE
IN NAVODILA pri

Agrotehnika Ljubljana

Titova št. 38

TER POSLOVALNICAH:

Celje, Aškerčeva 19, Maribor Meljska c. 5
ter Murska Sobota in Ljutomer

NOVOST — KVALITETA — PRAKTIČNO

sodobna obloga za pod

TAPISOM

na zalogi v naši poslovalnici
MANUFAKTURA
Lesce, oddelek
DEKORATIVA —
v skladišču pohištva

TRGOVSKO PODJETJE

murka
LESCE

Od 1. 10. dalje **RAZPRODAJA** Industrija konfekcije

Nudimo vam ugoden nakup ženske, moške in otroške konfekcije

Vsak kupec, ki kupi za 1300,— N din, dobi brezplačno praktično darilo
— volneno odejo

V NOVO JESEN V NOVEM OBLAČILU

Modni kroji in barve bodo vaše zadovoljstvo
in naš ponos

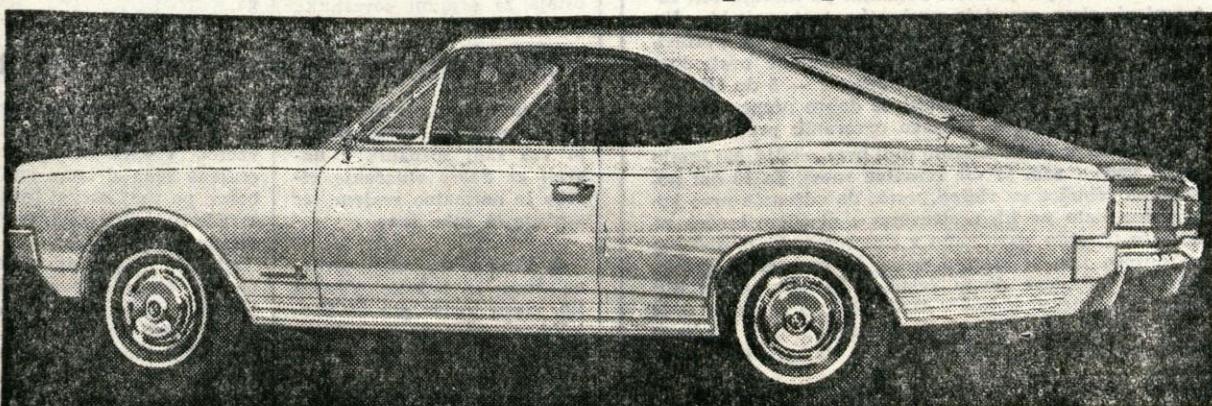

Modna oblačila Ljubljana

OBIŠCITE NAŠE PRODAJALNE

v Ljubljani, v Kranju, Cesta JLA 2, v Celju,
Žalcu, Žireh in Slovenskih Konjicah.

Oplov program v letu 1967

Opel Kadett
Opel Rekord
Opel Commodore
Opel Kapitaen
Opel Admiral
Opel Diplomat

INFORMACIJE:
AVTOTEHNA LJUBLJANA,
Titova 25, tel. 318-022

Takole krojeni plašč s kombinacijo krzna zelo lepo pristaja ženskam z nekoliko močnejšo postavo. Pokrivalo — kučma je seveda iz enakega krzna kot ovratnik in manšete.

Plašč iz kamelhar ali podobnega blaga v svetlih barvah, ki ga lahko oblečete tudi v hladnih jesenskih dneh.

Osvežila vas bo samo kava

Loka

Škofja Loka

Domača zdravila

JANEŽ — Uporabljamo ga kot čaj zoper vetrove, predvsem pri otrocih. Ostranjuje lažje želodčne bolečine in naspoln blaži želodčne težave.

POPER — Uredi prebavo, v malih količinah je primeren za izboljšanje okusa jedi, ne priporočamo pa ga pri dietni prehrani.

DATELJNI — Pri nespečnosti delujejo pomirjevalno,

Čevlji - torbica

Kaj je za vas?

Za polne noge so idealni polgloboki čevlji. Zaprta obutev, ki sega do gležnjev, odpravlja vtiš stebraste noge, zoper tega pa se borijo vse tiste žene, ki imajo precej močne noge. To se pravi, da se je treba izogibati odprtym čevljem in tankim petam. Če imate močne noge, nosite športne čevlje ali mokasine z debelo peto, ki je visoka 4 do 7 centimetrov. Ne obujte tudi čevlja, ki ima za okras pentljice, verižice, resice, sponke. Visoki škornji bodo še bolj poudarili debelost nog.

Če ste močni, ne nosite ne premajhnih in ne prevelikih torbic, kljub kakršnikoli modi. Najboljše torbice so ravne, elegantnih oblik v obliki pisma. In barva torbic: nikoli rdeča, bela ali pisanih vzorcev.

ker vsebujejo mnogo sladkorja. Pomirijo živce in vplivajo na dober spanec.

HRUŠKE — pospešujejo rast kosti in so dobre zoper rahitis, ker vsebujejo apno in sol.

FIGE — Uporabljamo jih zoper revmo, prsnici katar, zaprtje, jetrne in žolčne težave. V mleku namočene fige, narezane in potem dušene, so odlično sredstvo pri zobnih in ustnih oteklinah. Če jih prekuhamo, pa jim moremo uporabiti pri vnetju grla za grganje.

KUMARE — Kisle so priporočljive za sladkorno bolne, ker znižujejo sladkor v urinu. Uporabljamo jih tudi — kuhanje ali solato — zoper zaprtje, ledvično vnetje, vodeniku in klimakterij.

RDEČA PESA — Sok surove rdeče pese imenujejo ljudje »penicilin«, ker je odlično sredstvo zoper vročino. Če ni takoj pri roki zdravnika, si lahko pomagamo s pesom.

KISLA REPA — V starih časih so kislo repo imenovali »doktor«, ker v hišo, kjer so jedli veliko kiske repe, ni nikoli prišel zdravnik; ni ga bilo treba. Kisla repa vsestransko zdravilno vpliva na telo, predvsem pa na mehur in ledvice.

Kotiček za ljubitelje cvetja Svetuje ing. Anka Bernard Poskusite s siljenjem hiacint

Če želite pozimi občudovati bujne hiacinte, jih morate čimprej posaditi. Vrtnar jih je že posadil, vendar bo tudi vam siljenje ob upoštevanju nekaj pravil prav tako uspelo. S smete pa ponovno siliti čebulice, ki so že lani poznate, ker so izčrpante. Za siljenje so primerne le zgodnje sorte hiacint, najboljše pa so za to preparirane čebulice, ki jih dobite v Kranju pri hortikulturnem društvu. Čebulice hiacint posadimo najkasneje do konca oktobra v lončke ali zaboljke, plitve lončene sklede ali podobno, tako da se vrhovi čebulic vidijo iz zemlje, nato jih dobro zalijemo. Posode postavimo na hladno, najbolje je če jih za 8 do 10 tednov zasujemo v vrtu 30 cm globoko. Da jih pozimi lažje izkopljemo ter da posode niso blatne, jih obdamo s peskom ali mivko, nato šele zasujemo z zemljo. Po tem času mirovanja začnemo s siljenjem. Posode prenesemo v vrt v topel prostor. Poganjki pa morajo biti zatemnjeni, sicer razvijejo prekratka cvetna stebla. Ko zraste cvetno steblo do normalne velikosti, jih postavimo na svetlo da zacveto. Cvetoče hiacinte postavimo po možnosti v hladnejši svetel prostor — 5 do 10°C — kjer bodo dolgo cvetale. Hiacinte dobro prenesajo tudi suh zrak s centralno kurjavo ogrevanih prostorov.

Čebulice pa lahko zacveto tudi brez zemlje, saj imajo razen vode v sebi še vse hranilne snovi. Za 10 dni postavimo čebulice na vlažen pesek, da odženejo prve koreninice, nato pa jih prestavimo v plastični lonček za siljenje. Posodo napolnimo z deževnico, ki ji dodamo za noževico konico lesnega oglja, ki preprečuje gnitje. Med koreninskim dnem čebulice in vodo mora biti 2 mm razdalje. Čebulice v vodni kulturi moramo prav tako siliti v temi. Posode naj bodo sprva v hladnem prostoru, šele po dobi mircvanja jih prenesemo na toploto.

Gibi, ki razkrinkavajo

Za človeka, ki med premišljevanjem, branjem ali pogovorom podzavestno ponavljajo nekatere značilne gibe, pravimo, da je živcen. Ti mehanični gibi pa lahko razkrijkejo tudi še kaj drugega. Na primer delček človekovega značaja ... Tako zatrjujejo nekateri psihologi.

Bi radi spoznali svojo »skrivnostno« plat in se pozabavali na račun svojega drugega »jaza«? Potem preberite spodnjih šest odstavkov, in morda se boste »odkriili«!

1. Nenehno tlacihte prst med ovratnik in vrat. To dela človek, ki zbirja pogum za kakšno dejanje. Pomeni, da ste strahopetni predvsem na ljubezenskem področju in zelo občutljivi za tuje mnenje o sebi. Preplašite se hitreje, koj je to potrebno in potrebuje veliko časa, da se ponovno zberete in umirite.

2. Popravljate lase. Ali počnete to, kadar bi se radi zbrali za delo? Tako izražate svoje hrenenje po uspehu in hkrati svoje samoljubje. Zelo sta zadovoljni sami s seboj; tudi takrat, ko niste povsem prepričani o svoji moči.

3. Grizete nohte. Ta gib, pa psihologe je še v precejšnji

megli, vas odkriva kod nezadovoljnega in človeka, ki vedno krivi sebe za svoje življenjske neprijetnosti.

4. Igrate se z elastiko, ki vam je pri roki. Vi ste človek nemirnega značaja; bolehati za notranjo osamljenostjo in čutite potrebo po večji ljubezni in zaščiti. Hitro vas premagajo napadi melahnolije, ki se menjujejo z ognjetimi prav otroške radosti in veselja.

5. Grizete ustnico. Nekaj je v vas, kar vas sili v nelehno napetost. Največkrat gre za neodločnost, ki more ohromiti vašo aktivnost. Neprenehno se prepričujete, da imate prav in da ste nepogrešljivi.

6. Grizete svinčnik. Duševno se še vedno niste ločili od svojega šolskega obdobja, se pravi, da je v vas še nekaj deškega, zlasti na sentimentalnem področju. Sicer pa ste prav na rahlo tudi na padalnega značaja in težko priznavate, da nimate prav. Prepričani ste, da vse drugi grešijo, le vi nikoli!

Ce ste se odkrili v teh šestih odstavkih, ne povejte tega nikomur! Sicer pa gre predvsem za šalo...

Pedagog svetuje

Kaj z otrokom, ki se težko uči?

Nekateri starši in šole imajo vse šolsko leto težave z otroki, ki niso razumski dorasli in se ne morejo uspešno učiti in normalno obnašati. Tem učencem, ki jih je približno 25 odstotkov, kot trdi znani angleški strokovnjak Cyril Burt, manjka inteligence. Zanje pravimo, da so zlostali v učenju.

Z zaostalim učencem je treba tako v šoli kot doma ravnavati drugače. Otroka ne smemo poniževati in kaznovati. Slabe ocene v šoli in hude kazni doma niso spodbudne, medtem ko prijateljski nasveti, razumevanje in pomoč otroka obrabita.

Tako ko predavatelj v šoli pove staršem, da se njihov otrok težko uči in znatno zlostaja za svojimi sovrstniki,

je treba zanj poskrbeti. Pomagali naj bi šolski psiholog, center za socialno delo ali posvetovalnica za starše. Starši naj bodo z otrokom, ki ima težave pri učenju, izredno pazljivi. So primeri, da starši, ki ne vedo, kako je treba ravnavati z otrokom, sami pripomorejo, da otrok postane še bolj nervozen in razočaran. Pot do slabšega obnašanja pa je pri takem otroku zelo lahka. Često postanejo ti otroci po krvidi drugih mladoletnih prestopnikov.

Ce ima otrok brata ali sestro, ki se laže učita, starši ne smejo njega zato poniževati. Nasprotno, boljši brat ali sestra naj mu pomagata pri učenju. Na konkretnem primeru naj mu pokažeta, kako se reši posamezna naloga.

Skrivnosti dobrega oblačenja

Oblačiti se ni težko, težko je — dobro se oblači. Danes bi vas radi seznanili z nasveti za dobro oblačenje visoke in normalne grajene ter srednje in suhe žene.

● Visoka, normalno grajena žena je nekako idealen tip, zlasti kadar gre za krojaške in šivilske storitve. Takšni ženi v bistvu vse prisluhajo; tudi oblačila, ki si jih ne morejo omisliti nizke in debele žene. Predvsem so to

tri četrtniški plašči, izraziti in večji detajli, močnejši vzorec. Visoka in normalno grajena žena si more izbirati barve po vsej barvni lestvici, seveda pa mora paziti na barvo svoje polti, las in oči. Najbolje ji pristajajo enobarvna blaga. Idealno oblačilo za takšno vrsto žena so srajčke, oblike, klasične salonke in športna obuvala z minimalnimi detajli, torbe pa srednje ali velike. Zelo pristajajo tej vrsti žena hlače!

S šolskih sklopi

Vladereni zvon

Brišli so tatarji, ki so vkradli zvon. Najprej so misli v črno k Baromu in so ukradli k voz po dveh kolesih. Šli so temnati na reberi v cerkev in so odnesali zvon. Ta zvon so spustili na tla, zvon se je valio po hribu navzdol in se je ustavil v graniči. Toda so tatarji zvon da zvana je leto ta zvon so vseeno.

Vam v pouk

»Kaj pa je to?« se boste vprašali. Nič drugega kot delček prispevka, ki nam ga je poslal učenec 7. razreda. Zelo veseli smo vaših prispevkov dragi pionirji, moramo pa priznati, da nas je tale nekoliko razočaral. Če ga malce pogledate, v njem kar mrgoli napak, ki jih učenec 7. razreda ne bi smel več napraviti. Upamo, da jih boste hitro našli.

37

Na Bledu

V nedeljo zjutraj smo se odpravili na Bled. S seboj smo vzeli nekaj hrane in denarja ter odšli na avtobusno postajo v Kranju. Ko je prišel avtobus, smo vstopili in se usedli prav na prve sedeže. Sedela sem pri oknu. Ko smo se peljali, sem občudovala Gorenjsko in njeno naravo. Prišli smo na Bled. Izstopili smo in se napotili k jezeru. Nekaj časa smo si ogledovali jezero, potem pa smo odšli na grad. Tu smo se odpocili in se malo okreplili. Hrano smo imeli s seboj, kupili smo le pijačo. Sli smo tudi v blejski muzej. Po dolgem ogledovanju na gradu, smo se napotili nazaj. Ustavili smo se pred čolni, ki so vozili ljudi na otok. Prosila sem mamo, da bi se tudi mi popeljali. Ustregla mi je. Na otoku smo si ogledali staro cerkev in druge zanimivosti. Žal je čas zelo hitro minil, bilo je že pozno popoldne. Napotili smo se s čolnom nazaj in potem z avtobusom domov. Ta izlet mi bo ostal dolgo v spominu.

Krista Šiler, 4. a,
osnovna šola
France Prešeren
Kranj

Pionirska plesna šola

Tudi letos sem se vpisala v pionirske plesne šole, ki jo obiskujejo učenci višjih razredov vseh kranjskih šol. Pouk imamo enkrat tedensko v dveh skupinah, dopoldne in popoldne. Učimo se vse plese, do najnovejših do valčkov in četvorke. V plesni šoli pa ni na sporedu le učenje novih plesov, ampak tudi

marsikaj zvemo o lepem vedenju in obnašanju v družbi.

Za praznovanje novega leta bo v prostorih naše plesne šole v delavskem domu tekmovanje v plesu med obema skupinama. Ob koncu šolskega leta pa bodo naši najboljši plesni pari nastopili na tekmovanju v družabnih plesih za osnovne šole Slovenije. Najboljši bodo imeli dovolj priložnosti, da se uveljavijo.

Plesna šola nam poleg koristnega znanja nudi tudi razvedrilo, saj se tam srečamo z učenci različnih šol in iz raznih razredov. Lahko se pomenumo kaj je novega v šoli, o naših profesorjih in o življenju v prostem času.

Tako koristno porabimo nekaj prostega časa za družabni ples, ki spada k splošni izobrazbi vsakega mladinca in mladine.

Majda Kne, 8. b,
osnovna šola
Simon Jenko, Kranj

Na morju

Neko soboto sem šla s starši v Koper. Peljali smo se z avtobusom. Vožnja je bila zelo dolga in neprijetna, ker je bil avtobus poln potnikov. Med vožnjo smo videli veliko zanimivih stvari. Bliže smo bili Kopru, več je bilo nasadov vinogradov, breskev in fig. Zelo sem bila vesela, ko sem prvič zagledala morje. Ko smo v Kopru izstopili, smo šli najprej v pristanišče, kjer je bilo veliko ladij in čolnov. Prenočili smo pri sorodnikih. V nedeljo smo si ogledali mesto, ki ima veliko zanimivosti. Popoldne smo se odpeljali domov.

Sonja Lukanc, 4. a,
osnovna šola
France Prešeren
Kranj

Izlet v Bašelj

Domenili smo se, da gremo v Bašelj. Tam imamo nad vasjo ob poti na Storžič letno hišico. Zjutraj, ko je še nad Kranjem ležala megla, smo se že vozili proti Bašlju. Proti Predvoru je megla popolnoma izginila in videl se je od sonca obsijan Storžič. Zadnji del poti, ki smo jo moralni prehoditi peš, je bil zelo lep. Pot nas je vodila mimo pašnikov, kjer se je že na vse zgodaj pasla živila. Mladi pastirčki mojih let so se lovili, da jim ne bi bilo dolgočas pri svojem delu. Med listjem smo našli veliko kostanja.

Očka je dobil tudi nekaj gob. Pri zadnjem kmetu smo se malo ustavili, nato pa nadaljevali pot proti naši koči.

Okoli hišice, sredi borovega in macesnovega gozdčka, ki je na eni strani posekan, da nam nudi dovolj sonca in zatisja, smo se lahko ves dan sončili. Očka je med drevesi napel mrežo, da sva se lahko s sestro gugali. Ceprav sem bila od celodnevnega tekanja utrujena, mi je bilo vseeno težko speti iti v Kranj.

Marjanca Mihelčič, 4. a,
osnovna šola France Prešeren
Kranj

Nabirala sem gobe

Bil je lep jesenski dan. Z očkom sva se dogovorila, da greva nabirat gobe. Z avtobusom sva se peljala do Zg. Bitnja. Sla sva skozi prijetno vasio in prispevala v gozd. Očka me je opozoril, naj dobro gledam, drugače ne bom opazila gob. Nisem dolgo hodila, ko sem stopila na nekaj mehkega. Skoraj bi zakričala, ko sem zagledala poleg sebe dve lepi črni glavici, jurčka. Z veseljem sem ju odtrgal, hudo pa mi je bilo za tistega jurčka, ki sem ga pohodila. Potem sem bolj pazila. Ko sva nabrala dovolj gob, sva odšla domov.

Nada Križnar, 4. raz.,
osnovna šola
France Prešeren
Kranj

V LADJI JIH JE ČAKALO PRESENEČENJE.

NAŠE OBLEKE!
TOLE PA NI DOBRO!
KAJ BO ČE SO NAM
ČRNCI KAJ POKVARIKI.

ŠKODA!
NOBENEGA OROŽJA NIMAMO,
DA BI SE BRANIU.

SAJ ŠE VSEH
PREDALOV NISMOPREGLEDALI!

PO KRATKEM ISKANJU SO V ENEM IZMED PREDALOV NAŠLI
ČUDNE PREDMETE. PODOBNI SO
BILI NEKAKŠNIM MAJHNIM PIŠTOLAM.

VŽIGALNIK

ALI

PA STRAŠILNA PIŠTOLA ZA

OTROKE BO.

Prevelika hitrost

V ponedeljek, 16. oktobra, okrog sedme ure zvečer se je na cesti IV. reda pri Stički vasi pripetila hujša prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila KR 59-20, Andrej Rozman, rojen 1933, iz Kranja, je vozil z veliko hitrostjo iz Stičke vasi proti vasi Apno. Ko je zaviral, ga je zaneslo pod cesto, kjer je peljal še 25 m po njivi in se zatekel v hlod. Avtomobil je odtrgalo kolo, tako da je obležal na desnem boku. Voznik ni bil ranjen, škode pa je za 3000 N dinarjev.

Neprevidno prehitevanje

V torek, 17. oktobra, se je na Ljubljanski cesti v Kranju pripetila hujša prometna nesreča. Marina Drašič, rojena 1940 iz Ljubljane je v osebnem avtomobilu LJ 654-69 prehitevala tovornjak. V tem trenutku je iz nasprotni smeri pripeljal osebni avto LJ 657-40, ki ga je vozil Anton Malovašič iz Ljubljane. Med voziloma je prišlo do trčenja. Materialne škode je za 5500 N dinarjev.

Neprimerena hitrost

V torek zvečer se je na cesti III. reda v vasi Podgora pripetila lažja prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila LJ 424-47 Jože Litropen, rojen 1934, je vozil iz Trebije proti Gorenji vasi. Zaradi neprimerne hitrosti ga je v levem nepreglednem ovinku zaneslo na levo v obcestni zid tako, da se je prevrnil in obstal na strehi. Voznik ni bil ranjen. Škode na vozilu je za 2400 N din.

Vinjen kolesar

V četrtek, 19. oktobra, se je okoli 21. ure na cesti II. reda Bled-Lesce v Betinskom klancu pripetila hujša prometna nesreča. Kolesar Alojz Potočnik, rojen 1937, z Bleda se je vinjen peljal proti domu. Ko ga je prehiteval avtobus KR 94-36, voznik Srečko Šorli, je kolesar omahnil in pri tem zadel s komolcem v avtobus. Pri tem ga je vrglo s kolesa in se je na cesti huje poškodoval. Odpeljali so ga v jeseniško bolnišnico.

Objava

Zvečer dne 18. 10. 1967 ob 22. uri je tuji državljan SAMI SARAF brez vzroka v vinjenem stanju napadel pred blokom v Kranju, Valjavčeva ulica 6 dve nepoznani dekleti. Eno je skušal spraviti na tla, druga pa mu je pobegnila in iskala pomoči. Vpitje so slišali stanovalci bloka, ki so storilca prepodili. Prosimo, da se obe neznani dekleti zaradi potrebnih informacij javita na postaji milice Kranj.

PM Kranj

Nesreča v Vrbi

V četrtek, 19. oktobra, ob 13. uri se je na cesti I. reda pri Vrbi na Gorenjskem zgodila hujša prometna nesreča. Voznik kombija Ivan Remic, rojen 1936, je vozil v smeri proti Jesenicam. V Vrbi mu je nenadoma iz neznanega vzroka skočila pred avtomobil Marija Zupan, rojena 1897 iz Vrbe. Hudo ranjeno s komplikiranim zlomom noge in pretresom možgan so jo odpeljali v bolnišnico.

Nepreviden pešec

V sredo, 18. oktobra, se je pripetila na cesti I. reda na Jesenicah huda prometna nesreča. Voznik dostavnega avtomobila KR 89-23 Milan Vidmar je vozil z Jesenic proti Potokam. Pri kilometrskem kamnu št. 22 je nenadoma prečkal cesto Grvala Fazlija, rojen 1900. Kljub zaviranju ga je avtomobil zadel in zbil po cesti. Pešec se je pri nesreči hudo ranil.

Ukradel avtomobil

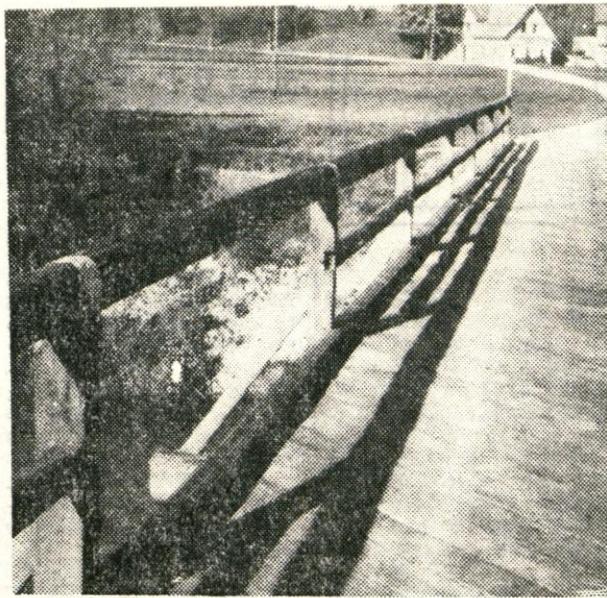
V petek, 20. oktobra, malo pred 1. uro ponoči je bila stalna služba obveščena, da so v Ljubljani ukradli osebni avtomobil LJ 509-61. O tatvini je bila takoj obveščena nočna prometna patrola, ki je tatu ob enih ponoči ujela na vožnji proti Kranju. Avto je ukradel Rudolf Wilmann, rojen 1941 iz Ljubljane.

Trčenje na sredini ceste

V nedeljo se je ob 16.45 na cesti III. reda v Novi vasi pri Radovljici pripetila težja prometna nesreča. Voznik Vlado Potočnik, rojen 1936, je zaradi neprimerne hitrosti zapeljal na sredino ceste. V tem trenutku mu je iz nasprotni smeri pripeljal Nikolaj Jamnik v osebnem avtomobilu KR 93-46 tudi nekoliko po sredini ceste. Trčenje je bilo neizbežno. Pri nesreči sta bila laže ranjena Vlado Potočnik in njegov sin. Škode na avtomobilih je za 6000 N din.

Ni upošteval prednosti

V četrtek, 19. oktobra, ob 15. uri se je na cesti III. reda Škofja Loka-Jeprca zgodila hujša prometna nesreča. Voznik tovornjaka LJ 135-37 Dušan Turin, rojen 1938, je vozil iz Škofje Loke proti Jeprci. V Traškem grabnu mu je nasproti privozil mercedes z registracijo LJ 156-71, ki ga je vozil Franc Vrhunc, rojen 1928. Tovornjak ni upošteval prometnega znaka, ki daje prednost osebnemu avtomobilu. Na ozkem delu ceste je pri srečanju tovornjak zapeljal v desno, zadel ograjo na mostu in se zvrnil v 6 metrov globok jarek ob cesti. Pri nesreči ni bil ranjen nihče. Škode na vozilih je za 12.000 N dinarjev.

Most v Otočah. Majhna neprevidnost je lahko že usodna — Fototo Perdan

Zahvala

Ob smrti našega dragega moža, očeta in starega očeta

Janeza Žuna

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili številne vence in cvetje in nam ustno ali pisorno izrazili sožalje. Zahvaljujemo se vsem sosedom za njihovo pomoč. Posebna zahvala duhovščini za zadnje spremstvo, pevcem iz Reteč za lepo petje doma in ob grobu, dr. Koširju in zdravstvenemu osebju bolnišnice Golnik za zdravljenje in lajšanje bolezni. Zahvaljujemo se tudi organizaciji ZB Godešič za lep poslovilni govor in častno spremstvo. Za izraze iskrenega sočutja vsem še enkrat prisrčna zahvala.

Žalujoči: domači

Godešič, 20. oktobra 1967

Zahvala

Ob izgubi naše drage mame

Frančiške Bidovec

Sončnekove mame

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo zdravniku dr. Hriberniku za prizadevno zdravljenje, goriškemu župniku za poslovilne besede, trsteniškemu župniku, sosedom, pevcem in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pokropili in spremili na njeni zadnji poti; vsem, ki ste darovali cvetje, kolektivu in učencem Poklicne šole Kranj, Poljskemu združenju energetike SRS, SK Semenarni Ljubljana.

Njene hčerke in sinovi

Zalog pri Golniku, 19. oktobra 1967

Zahvala

Ob nenadni boleči izgubi nepozabnega očeta

Antona Langerholca

se iskreno zahvaljujem dr. Udirju, medicinski sestri Košnikovi, sorodnikom, posebno stricu dr. Colnariču in Zupanovim, sosedom, prijateljem, znancem za izrečeno sožalje in poklonjeno cvetje, g. župniku, upokojencem, ter vsem tistim, ki so mi v težkih trenutkih stali ob strani. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoča: hčerka Tončka z družino

Radio

SOBOTA — 21. oktobra

8.08 Glasbena matineja — 8.35 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.25 Jugoslovanski majhni ansamblji igrajo — 9.45 Iz albuma skladb za mladino — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Kar po domače — 12.10 Simfonietta — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 S popvekami po Jugoslaviji — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Od melodije do melodije — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 14.45 Naš podlistek — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Igramo beat — 18.00 Aktual-

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

nosti doma in v svetu — 18.15 Pravkar prispele — 18.50 S knjižnega trga — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Vrtljak zabavnih zvokov — 20.30 Zabavna radijska igra — 21.08 Zvoki godala — 21.30 Iz fonoteke radia Koper — 22.10 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S plesom in pesmijo v novi teden

NEDELJA — 22. oktobra

6.00 Dobro jutro — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.52 Glasbena medigra — 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. — 10.00

Se pomnite tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 10.45 Nedeljski mozaik lepih melodij — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.50 Pogovor s poslušalci — 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. — 13.15 Minute z majhnimi ansamblji zabavne glasbe — 13.40 Nedeljska reportaža — 14.00 Popoldne ob lahki glasbi — 14.30 Humoreska tega tedna — 15.05 Nedeljsko športno popoldne — 17.05 Trije priljubljeni operni dueti — 17.30 Radijska igra — 18.10 Chopin in Beethoven — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.15 Serenadni večer — 23.05 Literarni nokturno

PONEDELJEK — 23. oktobra

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Za mlade radovedneže — 9.10 Iz jugoslovenskih studijov — 9.45 Mladinski pevski festival 1967 — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični na-

potki za tuje goste — 11.15 Coctail melodij in plesnih zvokov — 12.10 Oktobar — in druge skladbe Petra Ilija Čajkovskega — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Slovenske narodne poje Dana Ročnika — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Razpoloženjska glasba z velikimi zabavnimi orkestri — 14.35 naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Poje moški zbor Grafike — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Operni koncert slavnih solistov — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Signali — 18.35 Mladinska oddaja Interna 469 — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana gostuje v Celovcu — 22.10 Radi se jih poslušali — 23.05 Literarni nokturno

TOREK — 24. oktobra

8.08 Operna matineja —

8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.25 Kar po domače — 9.40 Cicibanov svet — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Premiera z orkestrom Nelson Riddle — 12.10 Iz glasbenega sveta Blaža Arniča — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Igrajo domači pihalni orkestri — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Pet minut za novo pesmico — 14.25 Lahka glasba skandinavskih dežel — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 V torek nasvidenje — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Igra Simfonični orkester RTV Ljubljana — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Slovenske narodne in umetne pesmi — 18.45 Narava in človek — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Skupni program JRT — studio — 22.10 Nočni mozaik zabavnih zvokov — 23.05 Literarni nokturno

Televizija

SOBOTA — 21. oktobra

9.40 TV v šoli (RTV Zagreb) — 11.00 Velika šolska ura (RTV Beograd) — 14.50 TV v šoli (RTV Zagreb) — 17.40 Vsako soboto, 17.55 TV obzornik, 18.15 Tom Sawyer — I. del, 19.15 Taras Bulba, 19.40 Cik cak (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cik cak (RTV Ljubljana) 20.40 Ljubezen, oh ljubezen (RTV Beograd) — 21.40 Nekaj novega, nekaj starega (RTV Zagreb) — 21.55 Voz — film, 22.25 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — Drugi spored: 17.55 Včeraj, danes, jutri (RTV Zagreb) — 18.15 Mladinska igra (RTV Ljubljana) — 19.15 S kamero po svetu (RTV Beograd) — 19.40 TV prospekt (RTV Zagreb) — 19.54 Lahko noč, otroci, 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV — Ostale oddaje: 17.40 Narodna glasba (RTV Beograd) — 20.30 Propagandna oddaja, 21.55 Serijski film, 22.45 Informativna oddaja (RTV Zagreb)

poletje (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.45 Cik cak (RTV Ljubljana) — 20.50 Zabavno-glasbena oddaja, 21.50 Portreti in srečanja (RTV Zagreb) — 22.05 TV dnevnik (RTV Beograd) — Nogometno srečanje Spanija : CSSR (RTV Ljubljana) — Drugi spored: 21.00 Spored italijanske TV

PONEDELJEK — 23. oktobra

9.40 TV v šoli, 10.40 Ruščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 11.40 TV v šoli (RTV Ljubljana) — 16.10 Angleščina (RTV Beograd) — 16.55 Poročila, 17.00 Mali svet (RTV Zagreb) — 17.25 Risanke, 17.40 Kje je, kaj je (RTV Beograd) — 17.55 TV obzornik, 18.15 Pojdem u rute, 18.45 Kuhrske nasveti (RTV Ljubljana) — 19.15 Tedenski športni pregled (RTV Beograd) — 18.40 Zaposlovanje — aktualna tema (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cik cak (RTV Ljubljana) — 20.40 Opoldanski počitek — TV drama, 21.30 Ansambel Musica Nuova (RTV Zagreb) — 22.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — Drugi spored: 17.55 Včeraj, danes, jutri (RTV Zagreb) — 18.15 Lepi pesmi so prepevali (RTV Ljubljana) — 18.45 Znanost, 19.15 Tedenski športni pregled (RTV Beograd) — 19.40 TV prospekt, 19.54 Lahko noč, otroci (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV

TOREK — 24. oktobra

9.40 TV v šoli, 10.40 Angleščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd), 18.15 Film za otroke, 18.25 Televizor večer,

Kino

Kranj CENTER

21. oktobra franc. barv. CS film FANTOM ob 10. uri, amer. barv. CS film LJUBEZEN NA PESKU ob 18. in 20. uri, premiera amer. barv. CS filma TEKSASKI VOLKOVI ob 22. uri

22. oktobra špan. barv. film POTUJOCI PEVEC ob 10. uri, amer. barv. CS film TEKSASKI VOLKOVI ob 13. uri, franc. barv. CS film LUKSUZNA RESTAVRACIJA ob 15. uri, amer. barv. CS film LJUBEZEN NA PESKU ob 17. in 19. uri, premiera amer. barv. CS filma DIVJA REKA ob 21. uri

23. oktobra amer. barv. CS film DIVJA REKA ob 16., 18. in 20. uri

24. oktobra amer. barv. CS film DIVJA REKA ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

21. oktobra špan. barv. film POTUJOCI PEVEC ob

16. in 18. uri, franc. barv. CS film LUKSUZNA RESTAVRACIJA ob 20. uri

22. oktobra franc. barv. CS film FANTOM ob 14. uri, špan. barv. film POTUJOCI PEVEC ob 16. uri, franc. barv. CS film LUKSUZNA RESTAVRACIJA ob 18. in 20. uri

23. oktobra franc. barv. CS film FANTOM ob 16. uri, špan. barv. film POTUJOCI PEVEC ob 18. uri

24. oktobra premiera poljskega CS filma PRAH in PEPEL ob 16. in 19. uri

Stražišče SVOBODA
22. oktobra franc. barv. CS film LUKSUZNA RESTAVRACIJA ob 16. uri, amer. barv. CS film LJUBEZEN NA PESKU ob 20. uri

Cerklje KRVAVEC
21. oktobra angl. barv. VV film GANGSTERSKA PETERKA ob 20. uri

22. oktobra angl. barv. VV film GANGSTERSKA PETERKA ob 15. in 17. uri

Kropa
21. oktobra amer. barvni film VRTINCU ob 20. uri

22. oktobra franc. barv. CS film OROŽNIK IZ SAN TROPEA ob 15. in 19.30

Naklo
22. oktobra premiera amer. barv. CS filma DIVJA REKA ob 16. uri

Jesenice RADIO
21. do 22. oktobra italij. barv. CS film CEZAR PROTI PIRATOM

23. oktobra jug. nem. barv. CS film OLD SHATTERHAND

24. oktobra angl. barv. film NA POMOC

Jesenice PLAVZ
21. do 22. oktobra angl.

barv. film NA POMOC
23. do 24. oktobra italij. barv. CS film CEZAR PROTI PIRATOM

Dovje - Mojstrana
21. oktobra angl. franc. film VESELI MUSKETIR
22. oktobra nem. jug. barv. film KOMISAR X

Kranjska gora
21. oktobra franc. italij. barv. CS film ANGELIKA, CUDOVITA LJUBIMKA
22. oktobra italij. film PO TEPENKI RAGAZZOLA

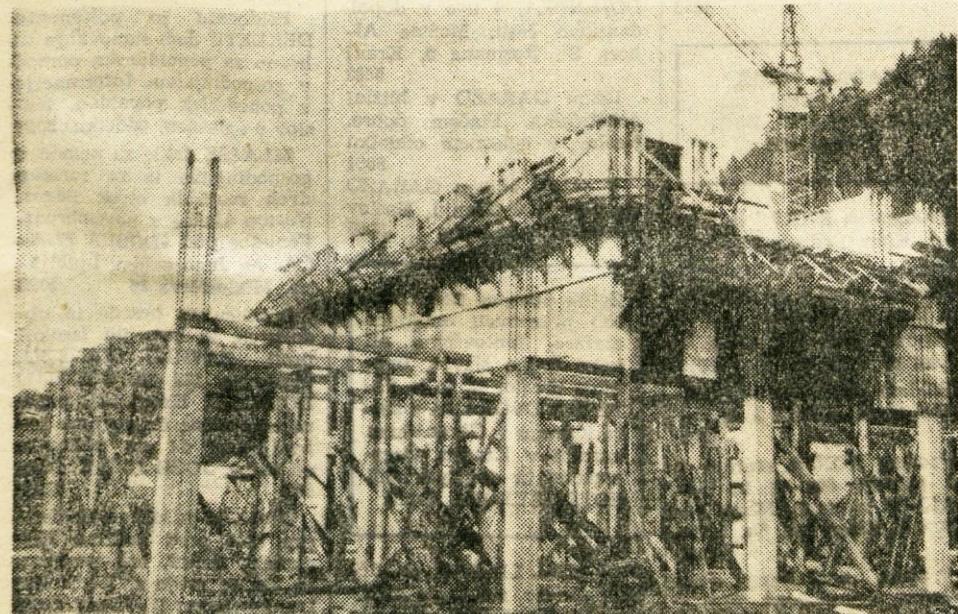
Skofja Loka SORA
21. oktobra amer. italij. barv. VV film DVOBOJ NA SONCU ob 18. in 20. uri
22. oktobra amer. italij. barv. VV film DVOBOJ NA SONCU ob 15., 17. in 20. uri
23. oktobra amer. film — kinoteka JUNAKI AVIACIJE ob 19. uri
24. oktobra amer. film KARAVANA HRABRIH ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM
21. oktobra franc. barvni film PARDAILLANOVE NORCIJE ob 20. uri
22. oktobra franc. barv. film PARDAILLANOVE NORCIJE ob 17.15 in 20. uri
23. oktobra franc. barvni film PARDAILLANOVE NORCIJE ob 20. uri

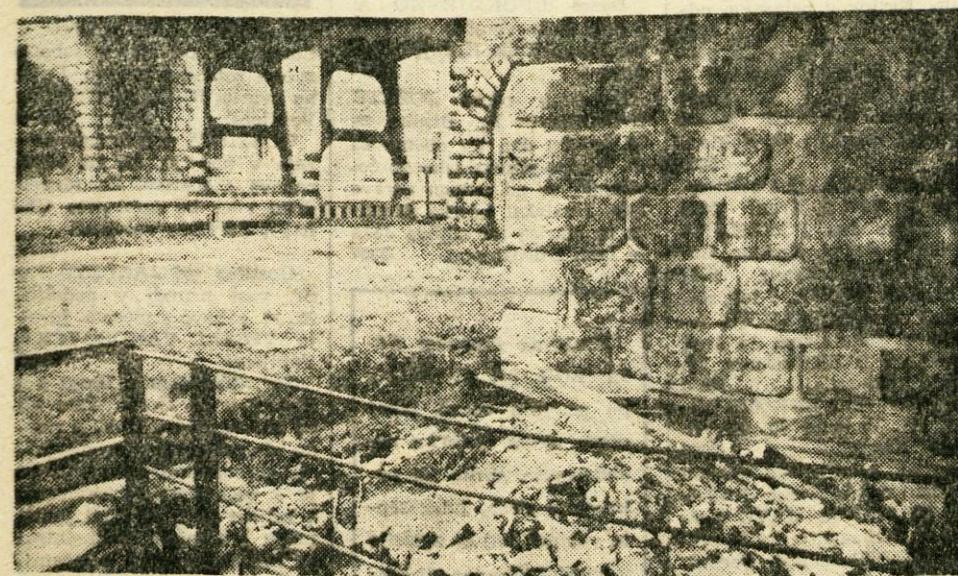
Prešernovo gledališče Kranj
NEDELJA — 22. 10. 1967, ob 10. uri URA PRAVLJIC, prva uprizoritev v sezoni 1967/68
SREDA — 25. 10. 1967, ob 18. uri koncertna priredba DON PASKVAL

V škojeloškem gradu je že dober mesec odprt prenovljen bife s posebno sobo, ki je opremljena zelo estetsko in v stilu, ki ustreza grajski arhitekturi. Načrte za ureditev je napravil slikar Stefan Simonič — Foto Franc Perdan

Spolno gradbeno podjetje Sava na Jesenicah gradi v središču mesta trinajstnadstropno trgovsko stanovanjsko stolpico. V prvih dveh nadstropjih bodo trgovski prostori, nad temi pa bo 50 stanovanj — Foto Perdan

Nasproti železniške postaje v Radovljici je naš fotoreporter posnel tudi tale kup smeti. Če že mora biti tam, bi ga morda lahko vsaj pokrili. Ali pa morda čakajo, da ga bo očem skril prvi sneg — Foto Perdan

V bodoče na žičnicah v Kranjski gori enotne cene

Delovni kolektiv Žičnica-Vitranc v Kranjski gori se je odločil, da bo v novi zimski sezoni uveljavil enotne cene za vse turiste in smučarje, ki bodo uporabljali kranjskogorske žičnice. Čeprav bo zaradi tega imel nekaj izgube je prepričan, da se bo že v bližnji bodočnosti njegov sklep bogato obrestoval; pričakuje namreč še večji obisk tujih turistov in smučarjev. Doslej so veljale dvojne cene, za tuje smučarje so bile občutno višje, zlasti pa po uveljavitvi novega tečaja za dolar. To pa je povzročalo neštetokrat razburjanje in nezadovoljstvo med obiskovalci Kranjske gore.

Nove cene niso bistveno višje od dosedanjih, ki so veljale za domače goste, so pa za tuje goste za skoraj 60 % nižje. Na kranjskogorskih žičnicah so uveljavili tako imenovani tečkovni sistem. Za vsak prevoz na eni izmed naprav je treba odštetiti toliko točk, kot je naprava ocenjena, glede na dolžino, višinsko razliko itd. Po novem bo veljala točka 0,32 N din in bo 2 star dinarja dražja kot doslej. Za prevoz na prvem delu sedežnice bo treba v bodoče odšteti 1,60 N din, doslej je veljala 1,50 N din. Kot rečeno, ni bistvene podražitve za domače goste, je pa občutno znižana cena za tuje goste. Poleg tega pa bodo odpravljena vsa mogoča in nemogoča negodovanja in poraslo bo zanimanje za kranjskogorske žičnice v zamejstvu. Pri nakupu točkovne karte za 10,— N din bo imel gost 12 % popusta, za nakup večjih količin kart za tečajnike, šolske in druge skupine pa celo od 16 do 20 %.

Kolektiv Žičnica-Vitranc je novi cenik že razposlal številnim turističnim uradom, šolam in drugim. Hkrati jih je obvestil tudi o pripravah na bližnjo zimsko sezono. Doslej je opravil skoraj vsa

vzdrževalna dela. Trenutno popravljajo pogon spodnjega dela sedežnice, ki zaradi tega že nekaj dni ne obratuje. Na tej napravi so spremnili tudi hitrost in bo zato zmogla prepeljati na uro do 40 ljudi več kot doslej, ko je imela zmogljivost do 250 oseb na uro. Pripravili pa so že tudi projekt in načrte, po katerih bodo preuredili spodnji del sedežnice, da bo lahko prepeljala do 400 oseb na uro. Preureditev bo veljala 110.000 N din.

Pomembna pridobitev za kranjskogorska smučišča bo tudi nov stroj za teptanje snega, ki so ga naročili v Švicari in ga pričakujejo zadnje dni oktobra. Ratrac stroj bo nekoliko popolnejši kot je tisti na Voglu. Imel bo večje zmogljivosti kot dosedanje snežno vozilo, ki ga bodo prodali. V eni uri bodo z njim lahko potekali 2,5 ha površine, kar praktično pomeni, da bodo smučišča sproti in v najkrajšem času pripravljena. To pa je za Kranjsko goro in razvoj tamkajšnjega turizma odločilnega pomena. To kažejo tudi podatki o obisku Kranjske gore in o prevozih na žičnicah. Leta 1959 so na žičnicah prepeljali vsega 169.288 smučarjev in turistov, lani vse leto 764.301, letos v prvem četrletju pa celo 827.957. V zadnjih osmih letih je promet na žičnicah porasel za več kot petkrat.

V obdobju januar—marec so imeli v Kranjski gori nekaj nad 37.000 prenočitev, ali za 7 % več kot leto prej. Značilno je, da so v zimskih mesecih porasle prenočitve domačih gostov, tujih pa padle. V letni sezoni pa je bilo nasprotno. V celoti so imeli v Kranjski gori v obdobju januar—avgust okrog 87.000 prenočitev, ali 2 % več kot v lanskem enakem obdobju, od tega je prenočevalo 29.000 tujcev.

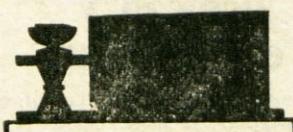
J. Podobnik

Razstavi umetniške fotografije na Gorenjskem

Na nedavnem posvetu vseh sedmih gorenjskih občinskih svetov Ljudske tehnike so sklenili, da za praznik republike priredijo dve razstavi umetniške fotografije. Tako bo foto klub Andrej Prešern z Jesenic priredil prvo medklubsko razstavo fotografij z naslovom Jeklo v službi človeka. Razstava bo od 28. novembra do 3. decembra. Razstava bo priredil tudi foto klub v Kamniku z naslovom Gorenjska 67; to bo že dvanajsta tradicionalna razstava.

Najbolj uspele razstavljene fotografije bodo prejele plaketo Železar, diplome in praktična darila. Foto klub, ki bo predložil največ najbolje ocenjenih fotografij, bo prejel prehodni pokal. Pokal podelijo ob vsakoletni razstavi gorenjske fotografije.

Prireditelji menijo, da bo sta letosni razstavi umetniške fotografije na Jesenicah in v Kamniku po kakovosti presegli vse dosedanje razstave.

Prodam

Prodam dva rabljena STE-DILNIKA, eden vzdijiv. — Radovljica, Ljubljanska cesta 7 4996

Prodam komplet KAVELJ za enoosno prikolico, Fe-35. Trboje 76, Smlednik 4997

KOTNE LETVE za parket vseh vrst dobite pri Ogrisu Andreju, Kranj, Trojarjeva 9 (Kalvarija) 5000

Prodam stavbno PARCE-LO 3255 m², Predoslje 87, Kranj 5001

Prodam KRAVO sivko s teletom in SLAMOREZNICO Speizer s puhalnikom. Ko-krica 1, Kranj 5005

Prodam 1700 kosov žlindri-ne OPEKE — 40 x 30 x 20 cm. Naslov v oglasnem oddelku 5006

Prodam PRAŠIČKE. Selo 33, Zirovnica 5021

Prodam FIAT 850 s 15.000 prevoženimi km. Naslov v oglasnem oddelku 5022

Prodam 6 novih, kompletnih dvodelnih OKEN. Colnarč Marija, Podbrezje št. 34, Duplje 5023

Prodam dva PRAŠIČA za pitanje, 70—80 kg težka, Vi-soko 28, Šenčur 5024

Prodam šivalni ČEVLJAR-SKI STROJ, električni MOT-OR in drugo čevljarsko ORODJE. Kranj, Škofjeloška št. 10 5025

Prodam 5 GUM 5-60-13, pri-merne za gumi voz po ugod-ni ceni in žensko Rogovo KO-LO. Zivljakovič, Kidričeva št. 30, Kranj 5026

Prodam PRIMO ali zame-njam za moped. Naslov v oglasnem oddelku 5027

Ugodno prodam AVTO uni-mog v dobrem stanju z re-zervnim deli. Poizve se Brit-of 19, Kranj 5028

Ugodno prodam MOPED, elektro MOTOR 4,5 kw in KIMPEZ. Šenčur 350 5029

Prodam KRAVO, dobro mlekarico, ki bo čez en te-den tretjič teletila. Zaplot-nik, Retnje 11, Križe 5030

Po znižani ceni prodam novo OPREMO za dnevno

Nagrobne spomenike po izbiri in naročilu ter vsa kamnoseška dela opravlja UDOVČ BORIS Kamnoseštvo, Naklo 41, telefon 21-058

sobo. — Poizve se v trafiki Cerkle 5031

Prodam dobro ohranjen VW, PLETILNI STROJ, znamke privileg, novo mo-torno KOSILNICO za hribo-vit teren, znamke gutbrod in šivalni STROJ (prenosni), znamke ideal. Kavčič, Kranj — Cirče 7 5032

KOTEL za centralno kurja-vu — 1,4 m², sobno PEČ in GAŠPERČEK prodam. Kranj — Titov trg 10 5033

Prodam mlado KRAVO s teletom. Praproše 3, Podnart 5034

Ugodno prodam 23 kg nove električne bakrene ZICE. Zg. Besnica 21 5035

Prodam 7 m³ lepih smrekovih HLODOV in nekaj grad-benega LESA. Naslov v ogla-snem oddelku 5036

Prodam BRZOPARILNIK — 50-litrski dobro ohranjen. — Britof 11, Kranj 5037

Prodam dobro ohranjen globok OTROŠKI VOZIČEK. Kranj — Stražišče, Bičkova 4 5038

Prodam takoj vseljivo HI-SO, 12 km od Kranja. Lahko tudi na ček po dogovoru. — Ogled v soboto in nedeljo. Juvanovič Slavko, Ljubno 15, Podnart 5039

Prodam KRAVO po teletu. Oljševsk 11, Preddvor 5040

Ugodno prodam dve novi diatonični HARMONIKI ter komplet ozvočenje. Praprotnik, Ljubno 86/a, Podnart 5041

Prodam KOBilo, 9 let sta-ro (haflinger) in drobni KROMPIR. Zg. Senica 16 — Medvode 5042

Prodam KRAVO s teletom. Predoslje 5, Kranj 5043

Prodam nov MOPED ali zamenjam za starejšega. Te-netiš 12, Golnik 5044

Prodam dva PRAŠIČA, od 70—100 kg težka. Naklo 100 5045

Prodam ČEVLJARSKE STROJE in ves inventar. De-lavnicu dam v najem. Černi-lec Andrej, Koroška cesta 37, Kranj 5046

Prodam 3 OKNA z vratim balkonska 210x230, okno 210 krat 170 s 60 cm parapetom

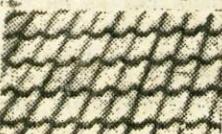
UGODNOSTI:

krije do 23% — 9 kosov na m² — v različnih barvah — najcenej-še kritje — hitra dobava vam nudi

Likoza Marjan

— CEMENTNI IZDELKI,
Benedikova 18 (Stražišče), Kranj

NOVO! 9 kosov na m²

in nekaj kletnih in sobnih oken 80 x 150, 130 x 150, 130 x 80, vsa nova in vezana. Naslov v oglasnem oddelku

5047

Prodam TELEVIZOR RR-Niš. Cena 120.000 S din. Pod-brezje 26, Duplje 5048

Prodam dobro ohranjen sobni KAMIN. Naslov v ogl. oddelku 5049

Prodam plemenske ZAJ-KLJE. Kranj, Huje 33 5050

Prodam ženski ŠIVALNI STROJ Singer z okroglim čolničkom. Naslov v ogla-snem oddelku 5051

Prodam suhe BUTARE, za-radi selitve. Grad 22, Cer-klje 5052

Prodam BUTARE — suhe in (kurnik za prašiča). Poiz-ve se v trgovini Žabnica 5053

Prodam VOŠČENKE po 0,70 N din. Štempihar Ani, Oljševsk 14, Preddvor 5054

Prodam globok in športni OTROŠKI VOZIČEK. Čadež, C. kokrškega odreda 17/b, Kranj 5055

Prodam dva PRAŠIČA po 90 kg težka. Pšata 6, Cerkle 5056

**KADAR VOZIŠ,
NE BERI!
KADAR BEREŠ, BERI
PAVLIHO!**

Prodam tri KRAVE in KO-NJA. Knez, Podreča 25, Med-vode 5057

Prodam zimska JABOLKA. Sr. Bela 6, Preddvor 5058

Prodam hrastove DESKE. Britof 52, Kranj 5059

Prodam PRAŠIČE — 30 kg težke. C. na Klanec 5, Kranj 5060

Prodam KONJA, starega 5 let, težkega 500 kg in PU-HALNIK za seno. Mesec — Rovte 7, Selca nad Sk. Loko 5061

Prodam traktorski dvo-brazdni, enostranski PLUG. Brodniki, Medno 22, Št. Vid nad Ljubljano 5062

JABOLKA po 50 S din — zimska in kvalitetna — pro-dam. Naslov v oglasnem oddelku 5063

Prodam PSA volčjaka, sta-rega 8 mesecov. Vprašati v trafiki Cerkle 5064

Prodam KMEČKI MLIN (Šrotar), Strahinj 60, Naklo 5065

Prodam KRAVO s teletom. Breg ob Savi 6, Kranj 5066

Prodam dva POSTELJNA vzmetna vložka. Kadunc, Go-renjesavska 1, Kranj 5067

Prodam KONJA, 4 leta sta-rega, SLAMOREZNICO — ultra s puhalnikom in lepe smrekove DESKE 30 mm. Sr. vas 55, Šenčur 5068

Prodam suhe BUKOVE DR-VA. St. Zagarja 40, Krivec Zane, Kranj 5069

Zaradi preureditve ugodno prodam novo, visoko dvodelno OMARO in KAVČ kot-tina iz mahagonija ter ELEK-TROMOTOR 6,5 KM. Pernuš, Preddvor 91 5070

Prodam sedem tednov stare PRAŠIČKE. Sr. vas 23, Šen-čur 5071

Prodam ŠTEDILNIK na drva goreњe s kotičkom za vodo. Dolščak, Virmaše 52, Škofja Loka 5072

Prodam PRAŠIČE in suha bukova DRVA. Povlje 8 — Golnik 5073

Prodam KRAVO s teletom. Oljševsk 22, Preddvor 5074

Prodam obrana JABOLKA — zimska. Kranj, Partizanska 46 5075

Prodam dobro ohranjen poltovorni VW-KOMBI. Po-sacv 19, Podnart 5076

Kupim

Kupim dobro ohranjeno samsko SOBNO OPREMO. Debeljak, trgovina Log Sk. Loka 5077

Ostalo

PRODAJALNA obutve AL-PINA, Kranj, išče SOBO za prodajalca 5082

Iščem žensko za varstvo DOJENČKA, 4 ure v dopol-danskem času. Možina Al-bert, St. Rozmana 5, Kranj 5083

Iščem GARAŽO v bližini nebotičnika. Plačam dobro. Naslov v oglasnem oddelku 5084

V najem oddam GARAŽO na Klancu v Kranju. Naslov v oglasnem oddelku 5085

Želite povsem NEMOTE-NO praznavati obletnico mature, fantovščino ali kako drugo slavje. Ime-niten prostor za to je VI-TEŠKA DVORANA s staro kuhinjo v Gorenjskem muzeju v Kranju. Orga-nizacijo in storitve nudi HOTEL EVROPA Kranj

ROLETE — LESENE, plastične, platnene, struženje in la-kiranje PARKETA naročite pri ŠPILERJU Lojzetu, Ra-dovljica, Gradnikova 9, tele-fon 70-046 4945

Iščem UPOKOJENKO za dopoldansko varstvo enoletne punčke. Košnik, Kranj, Kaju-hova 5 5086

Dobremu ocetu JOŽETU NAROBE iz Zg. Brnika za 70. rojstni dan ter obema za 43. letnico poroke iskreno če-stitamo, še na mnoga zdrava leta. Hvaležni hčerki Angelica in Marica ter sinova Jože in Ivan z družinami 5087

Prireditve

Gostilna pri MILHARJU v Šmartnem prireja v soboto zvečer zabavo s plesom. Igral bo kvintet RUDIJA JEVŠKA. Vabljeni! 5078

GOSTIŠČE v Trbojah pri-reja v nedeljo, 22. 10. 1967, zabavo s plesom. Za razvedrilo vam bo igral trio CI-RILA ŠAVSA. Vabljeni! 5079

Gostilna pri JANČETU v Sr. vasi prireji v nedeljo, 22. 10. zabavo s plesom. Igra jo VESELI VANDROVČKI. Vabljeni! 5080

Turistični dom v Dragi pri Begunjah na Gorenjskem bo od 26. oktobra t. l. dalje redno stregel goste z originalni-mi gorenjskimi kolonami, to je s pečenicami, krvavicami z zeljem in z ostalimi jedili ter z izbranimi alkoholnimi in brezalkoholnimi pičačami. Naše geslo je: najnižje kon-kurenčne cene, odlična kvali-teta ter pozorna postrežba 5081

Pridno in pošteno DEKLE z osemletko se želi izučiti ši-vilje. Po možnosti v Kranju ali okolici. Naslov v ogla-snem oddelku 5088

Iščem kakršnokoli popol-dansko honorarno ZAPOSЛИ-TEV (med 15 in 23 uro) — računovodska, knjigovodska ali fizična dela, Naslov v oglasnem oddelku 5089

Začasno zaposlimo na Ble-du DELAVCA ali delavko s kvalifikacijo ali brez, pod po-gojem, da ima veselje in smi-sel do preciznega dela. Po-nudbe s kratkim opisom do-sedanje zaposlitve poslati pod »Zaposlitev takoj« 5090

Našel sem moško KOLO. Dobi se Cegelnica 1, Naklo 5091

Nujno potrebujem oprem-ljeno SOBO s posebnim vho-dom v Kranju. Plačam 6 me-secev naprej. Rozi Pirc, tov. Saturnus, Ljubljana-Moste 5092

Zamenjam bukova DRVA za BLAGO (ostanki) ali ja-bolka. Naslov v oglasnem od-delku 5093

Pridnemu in poštenemu DEKLETU dam stanovanje in hrano za popoldansko pomoč v gospodinjstvu. Informacije v ponedeljek popoldan. Naslov v oglasnem oddelku 5094

MLAJŠE dekle za pomoč v gospodinjstvu in za varstvo dveh majhnih otrok iščem. Nastop službe z novembrom. Ponudbe pod »DOBRA PLA-CA« na Jugoreklam, Ljubljana, Miklošičeva 14 5095

Preklicujem besede in ob-dolžitve, ki sem jih izrekel proti ZAVRLU JANEZU, Predoslje 132 in OSKIRJU LUDVIKU, Kranj, Zl. polje za neresnične ter se jima za-hvaljujem, da sta odstopila od tožbe. JOŽE JEŽ, Cerkle 65 5096

Oseba, ki je zamenjala žen-skokolo pred gostilno Ko-cjančič, Britof, naj ga vrne in vzame svojega. Kocjančič Ivanka, Britof 17, Kranj 5097

Gostilna pri MILHARJU v Šmartnem prireja v soboto zvečer zabavo s plesom. Igral bo kvintet RUDIJA JEVŠKA. Vabljeni! 5078

GOSTIŠČE v Trbojah pri-reja v nedeljo, 22. 10. 1967, zabavo s plesom. Za razvedrilo vam bo igral trio CI-RILA ŠAVSA. Vabljeni! 5079

Gostilna pri JANČETU v Sr. vasi prireji v nedeljo, 22. 10. zabavo s plesom. Igra jo VESELI VANDROVČKI. Vabljeni! 5080

Turistični dom v Dragi pri Begunjah na Gorenjskem bo od 26. oktobra t. l. dalje redno stregel goste z originalni-mi gorenjskimi kolonami, to je s pečenicami, krvavicami z zeljem in z ostalimi jedili ter z izbranimi alkoholnimi in brezalkoholnimi pičačami. Naše geslo je: najnižje kon-kurenčne cene, odlična kvali-teta ter pozorna postrežba 5081

33% popust

za I a kvaliteto

TERMOFORJEV št. 2,5

nudijo vse industrijske prodajalne SAVA Kranj

Kranj, Maistrov trg 2
Maribor, Trg revolucije 6

Zagreb, Gajeva 2/b
Split, Žrtava fašizma 27

Osijek, Augusta

Cesarca 29

Beograd, Kneza
Mihajlova 47

Sarajevo, Maršala Tita 15
Skopje, Ljubljanska 14

ZNIŽANA CENA

od 10,80 N din
na 7,20 N din

Gorenjci!

Avtopromet

Gorenjska

Kranj

vam nudi v svojih poslovalnicah vstopnice v predprodaji do 15. novembra

s svojimi avtobusi pa udoben prevoz za vsako predstavo po redni ceni.

Informacije:

v Kranju, poslovalnica Turist, c. JLA 1, telefon 21-563, v turističnem oddelku podjetja, Trg revolucije 4, telefon 21-081,

v Tržiču, poslovalnica podjetja, Cesta JLA 2, telefon 71-268

Holiday on Ice 1967

Potujte z nami!

Zahvala

Ob nenadni izgubi našega dragega nepozabnega sina, brata in strica

Petra Kerna

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter kolektivom, ki so nam izrekli sožalje, mu poklonili cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Vsem, ki so nam na kakršenkoli način pomagali v teh težkih dneh, še enkrat lepa hvala.

Žaljoči: mama, bratje in sestre
ter ostalo sorodstvo

Nova Kompasova restavracija

V teh dneh bo podjetje Kompas na mejnem prehodu Podkoren odrlo novo restavracijo. Hkrati pa bodo podrli tudi staro leseno stavbo, ki ni več primerna. Le-

seni del stavbe je namreč dotrajao in se ga podjetju ne izplača več obnavljati in vzdrževati. Tako bo podjetje Kompas imelo tik ob meji novo moderno stavbo, v kateri bo restavracija, od avgusta pa je v njej že menjalnica in trgovina s spominki.

Predstavniki Kompsa na Podkorenju so nam povedali, da je takšen način danes zelo uspešen. Tujec ob prihodu v našo državo pride najprej v menjalnico, kupi spominek in se ustavi v restavraciji. Ob odhodu pa seveda ravno nasprotno. Kaže, da to tudi v praksi drži, saj se je v zadnjih dveh mesecih v menjalnici, kjer dajejo tudi razne turistične informacije, promet v primerjavi z lanskim letom precej povečal. Nova restavracija pa bo k temu najbrž še pripomogla. Škoda je le, da se v podjetju niso odločili, da bi bila restavracija malo večja. Posebno še, ker je kuhinja velika in moderno opremljena in lahko pripravijo okrog dvesto obrokov. V restavraciji pa ni prostora niti za manjše skupine.

A. Z.

Lotterija

Srečke s končnicami	so zadele dobitek N din
20	8
60	8
70	6
55480	400
83880	2.000
0071120 premija	8.008
621	80
18631	1.000
27741	400
60091	400
0198181 premija	8.000
2	4
44062	604
54362	404
92922	1.004
0122312 premija	8.004
0905902 premija	8.004
23	10
43	10
73	6
103	40
0832913 premija	8.000
34	8
74	6
16534	608
0501834 premija	8.008
25	6
13105	600
61335	400
0226195 premija	8.000
6	4
10306	1.004
50576	604
71996	604
76756	404
0498296 premija	30.004
27	6
57	6
97	8
20637	1.000
34527	406
0573067 premija	100.000
0790177 premija	10.000
0914037 premija	8.000
58	20
37358	420
41748	600
54008	600
85228	400
0195398 premija	50.000
759	100
8769	200
21899	600
38319	400
74259	600
78479	600
1031909 premija	10.000

Tržni pregled

V KRANJU

Čebula 1,70 do 2 N din, solata 2 do 2,50 N din, kumare 0,70 do 0,80 N din, rdeča pesa 1,30 do 1,40 N din, korenček 1,20 do 1,40 N din, petršilj 2 do 2,40 N din, zelje v glavah 0,70 do 0,80 N din, kislo zelje 1,80 do 2 N din, kisla repa 2 N din, cvetača 2 do 2,20 N din, paprika 1,50 do 1,80 N din, grozdje 2,50 do 3,50 N din, jabolka 1 do 1,30 N din, hruške 1,30 do 3 N din, gobe jurčki 12 do 14 N din, med 12 do 13 N din, surovo maslo 16 do 18 N din, škuta 4 do 5 N din, živa perutnina 7 do 8 N din, orehova jedrca 25 do 26 N din za kg; ajdova moka 3,50 do 4 N din, koruzna moka 1,60 do 1,80 N din, kaša 3,50 do 4 N din, ješprenj 1,60 do 1,80 N din, proso 2,30 do 2,80 N din, pšenica 1 do 1,20 N din, oves 0,60 do 0,70 N din, fižol 3 do 3,50 N din, lisičke 1,50 do 2 N din, kostanji 1,50 do 1,60 N din za liter; jajca 0,63 do 0,75 N din.

Zahvala

V 78. letu starosti nas je za vedno zapustila naša dobra mama, babica, prababica, sestra in teta

Marija Kern
rojena Šink

Iskreno se zahvaljujemo vsem prijateljem, znancem in sosedom, g. župniku z Brega, Fajfarjevi mači in Hvastijevim, ki so nam v tej težki urri stali ob strani. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Bajželu. Za njegovo požrtvovalnost se mu iskreno zahvaljujemo.

Žaljoči domači

Družovka, 18. oktobra 1967

**Kropa —
gorenjski prvak
v odbojki**

Na Bledu se je pred dnevi končalo letošnje gorenjsko prvenstvo v odbojki. Na tekmovanju je sodelovalo sedem ekip. Žal so nastopila le moštva iz Radovljice in jesenške občine. Mislimo, da bi se tudi iz drugih treh gorenjskih občin lahko prijavila kakšna ekipa, saj odbojko igre marsikatero društvo Partizana.

Vrstni red: 1. Kropa A, 2. Radovljica, 3. Ribno, 4. Kropa B, 5. TVD Partizan Javornik, 6. SSD Kovinar (Jesenice) in 7. ŽIC Jesenice.

J. Justin

**Uspeh ženskega
gorenjskega
rokometa**

V sredo sta bili odigrani polfinalni rokometni tekmi za ženski republiški pokal. Gorenjska predstavnika Kranj in Selca sta zmagala. Kranj je premagal v Mariboru Branik, Selca pa v Ljubljani Slovana. Tako se bosta v finalni tekmi za pokalnega prvaka Slovenije pomerili obe gorenjski moštvi, kar je nedvomno doslej največji uspeh ženskega rokometa na Gorenjskem. Ekipa Selca je lani osvojila prvo mesto, pred šestimi leti pa je bil pokalni prvak tudi Kranj. J. J.

Izbiramo najboljšega gorenjskega športnika!

**Majda
Ankele:
l. 1967,
leto mojih
največjih
uspehov**

Majda Ankele je še vedno naša najboljša alpska smučarka, čeprav ji v zadnjih dveh sezonaž že dela konkurenco mlada Vida Tevž, ki tudi precej obeta. Zadri lepih uspehov, ki jih je dosegla v minuli zimi, jo uvrščamo med kandidate za letošnjega najboljšega gorenjskega športnika. O svojih uspehih v pretekli sezoni nam je povedala naslednje:

»Doma sem osvojila letos državno prvenstvo v vseh treh disciplinah in torej tudi v kombinaciji ter letno slovensko prvenstvo v veleslalomu, kjer pa sem dosegla drugi najboljši čas med člani. Med uspehi v tujini pa vsekakor štejem med najpomembnejše alpski cup v Badgasteinu v veleslalomu, kjer sem zaostala za zmagovalko M. Goitschel štiri sekunde (18. mesto), predolimpijsko tekmovanje v Grenoblu, kjer sem v smuku osvojila peto mesto in tekmovanje v Bolgariji. To so obenem tudi največji uspehi v moji športni karieri.«

• Kako se pripravljate za olimpijsko leto?

»Letošnje priprave so dokaj kvalitetne in sistematične, boljše kot so bile kdajkoli doslej. To pa ne pomeni vse, kajti za velika mednarodna tekmovanja in s tem za doseglo vrhunskih dosežkov ni dovolj dober trening le v eni sezoni. Sadovi večletnega sistematičnega treninga se pokažejo šele čez nekaj let.«

• Kakšno mesto pričakujete v Grenoblu?

»O tem si ne upam dati nobene izjave. Kljub vsemu pa upam na najboljše in bom dala vse od sebe za čim boljšo uvrstitev na olimpijskih igrah februarja 1968.«

J. Javornik

**Začela se je
šahovska
sezona**

Po štirimesečnem premoru so šahisti zopet začeli tekmovati. Šahovsko društvo Kranj se je pred dvema letoma združilo s športnim društvom Borec. S to združitvijo je dobilo na razpolago lepe prostore, tako da ima vse možnosti za uspešno delo.

Vendar pa je še vedno ostalo nekaj problemov, ki bi jih bilo treba čimprej rešiti. Šahovski klub bi moral v svoje vrste pritegniti več mladičev in mladičk. To pa bi bilo mogoče, tako da bi odbor stopil v stik s kranjskimi šolami, saj je mladih šahistov dovolj, treba jih je samo organizirati.

Drugi problem pa je nedisciplina, saj je za razna tekmovanja skoraj nemogoče sestaviti najmočnejo ekipo. Vzrok tega pa je največkrat neresnost članov prve ekipe.

Problemov je še nekaj, vendar bi s pritegnitvijo mladih šahistov verjetno izginila tudi nedisciplina in ostali problemi in bi Kranj kmalu zopet zasedel mesto v slovenskem šahu kot nekoč, ko so še nastopali Cuderman, Bavdek, Sicherl in drugi.

V. B.

**Gorenjska nogometna liga
Spet uspeh Ločana**

Sedmo kolo v gorenjski nogometni ligi je prineslo spet lepo zmago nogometnišem iz Škofje Loke. Ločan sedaj vodi na lestvici z desetimi točkami. Zmaga nad Tržičem je bila popolnoma zaslужena in bi bila lahko še višja, če bi bili napadaci Ločana bolj spretni pred golom. Moštvo Naklega je še vedno brez zmage. V nedeljskem kolu so igralci iz Naklega doživeli hud poraz v Leschah. V enakovredni igri moštov iz Železnikov in Svobode sta si ekipi razdelili točki. V tekmi izven konkurcence pa je Kranj gladko premagal Triglav B. V moštvu Kranja sta bila najboljša Matija in Miha Bajželj, bivši igralca Triglava.

REZULTATI: Ločan : Tržič 3:0 (1:0), Železniki : Svoboda 2:2 (1:1), Lesce : Naklo 5:1 (2:1), Triglav B : Kranj 1:4 (1:0),

Lestvica:

Ločan	6	5	0	1	14:3	10
Kranj	4	3	1	0	10:3	7
Svoboda	4	2	1	1	9:7	5
Lesce	5	2	1	2	7:8	5
Tržič	4	2	0	2	5:7	4
Železniki	5	0	2	3	7:11	2
Naklo	5	0	1	4	4:17	1

izven konkurence

Triglav B 5 2 0 3 12:23 4

V ostalih gorenjskih ligah

so bili doseženi naslednji

rezultati: B liga: Borac : Trboje 6:0, Predoslje : Kropa 7:2, Podbrezje : Preddvor 0:1. Mladinska liga: Železniki : Ločan 6:4 (zaostala tekma), Kranj : Železniki 5:3, Jesenice : Triglav 1:0, pionirska liga: Ločan : Tržič 1:4, Triglav : Kranj 1:0, Lesce : Naklo 1:0. P. Didić

**Jutrišnja
športna nedelja
na Gorenjskem**

KRANJ — Na igrišču v Stražišču rokometna tekma conske lige Kranj : Medvede ob 10. uri

KRIŽE — Tekma conske rokometne lige Križe : Grosuplje ob 10. uri

GOLNIK — Slovenska rokometna liga — Storžič : Brežice (ženske) ob 10. uri

NOGOMET — I. gorenjska liga Triglav B : Lesce, Svoboda : Kranj, Tržič : Železniki

ROKOMET — I. gorenjska liga — Škofja Loka : Selca, Jesenice : Žabnica, Kamnik : Križe B, Kranjska gora : Krvavec, Radovljica : Kranj B

**V Tržiču bodo ustanovili
košarkarski klub**

Že pred leti so tržički srednješolci, ki obiskujejo kranjsko gimnazijo, želeti ustanoviti košarkarski klub v Tržiču. Pripravljajo so bili, da bi se jim pridružili tudi mlađi, ki so zaposleni v tržičkih podjetjih. Vso stvar pa je letos prevzel v roke dijak tretjega letnika kranjske gimnazije Vlado Barabaš. Zaprosili smo ga za krajski pogovor.

Tako mi je vedno nasmejan in simpatični Vlado priporočeval:

»Zelja po ustanovitvi košarkarskega kluba v Tržiču je že stara. Letos sem poslal prošnje na občinsko zvezo za telesno kulturo Tržič za registracijo kluba, osnovni šoli Heroja Grajzerja, kjer imajo ustrezno telovadnico, ter TVD Partizanu Tržič, da bi nas sprejeli pod svoje okrilje. Odgovor sem dobit le od Partizana, ki je zainteresiran za ustanovitev košarkarske sekcije.«

Zanimanje za košarko v Tržiču je veliko, pa ne samo

med srednješolci, ampak tudi med tovarniško mladino. Srednješolci bi tvorili steber bodočega tekmovanega moštva. Pripravljen imamo že okviren program za prihodnje leto. Trenerške posle in vodstvo bo prevzel bivši igralec ljubljanske Olimpije Boris Eržen. Vso pozornost na treningih bomo posvetili kondiciji, tehniki in taktiki igre.«

Zanimanje za košarko kot vse kaže, je v Tržiču. Potrebni so jim bila le majhna finančna pomoč in nekoliko dobre volje odgovornih.

D. Humer

Sindikalne športne igre

REZULTATI: ekipno — 1. Iskra I. 765, 2. Sava 764, 3. Tekstilindus 721, 4. IBI 715, 5. Iskra II. 714 itd.; posamezno — 1. Frelih (Planika) 273, 2. Lombar (Iskra) 262, 3. Kern 258, 4. Toplišek (oba Sava) 258, 5. Peternej (Iskra) 254 itd.

Na tekmovanju članic je nastopila le ekipa Iskre, med članicami pa je bila prva Šlibarjeva s 160 krogli, druga pa Mohar (Iskra) 149 krogov.

B. Malovrh

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk«, Kranj, Koroska cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefon: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, ma-loglasna in naročniška služba 22-152 — Naročniška: letna 24.—, polletna 12.— N din. Cena posameznih številk 0,40 N din — Mali oglasi beseda 0,6 do 1 N din. Naročniki imajo 20 % popusta. Neplačanih oglašev ne objavljamo.